

ژيانت بگوره

له ماوهي 30 رۆژدا

THE SAYINGS DR. IBRAHIM AL FAQE

15 و ته و ستراتيجه تي بيرمه ند و
نوسه ري گه وره و وانه بيژي جيهاني
دكتور: ئيبراھيم فەقەي

و. گهرميان محهمه د ئه جمه د

ئەم كىتەبە بۇ يەكەم جار لە لايەن پەيجى گەنجىنە كرا بە شۆۋەى PDF

بۇ دەست كەوتنى چەندىن كىتەبى بەسود و باش
و خويۇندەۋەى چەندەھا بابەتى بەسود و ھەمەجۇر
و سەرنج راکىش سەردانمان بکەن لە ھەر سى
تۆرى كۆمەلایەتى ئىنستاگرام و سناپ چات و
يوتیوب بەم ناۋىشانەى خوارەو

 Ganjyna

 Ganjyna

 Ganjyna

ئەم كىتەبە بنیرە بۇ ھاورى و خۆشەويستانت
تا ئەۋانىش سودى لى بىنن

ژیانت بگۆره له ماوهی 30 پۆژدا

CHANGE YOUR LIFE IN 30 DAYS

15 گۆته و ستراتیجیهتی بیرمهند و نوسهری گهوره و

وانه بیژی جیهانی

THE SAYING OF DR. IBRAHIM EL Faqe

دکتۆر: ئیبراهیم فهقی

وه رگیپانی

گهرمیان محمد احمد

بە ناوی خەلپە ئاقە

پېنالى كىتەپ
ناوی كىتەپ ژىانت بېگۈرە لە ماوەى 30 رۆژدا
ناوی نوسەر: د. ئىبراھىم فەقى
ناوی وەرگىز: گەرميان محمد احمد
نۆبەتى چاپ: چاپى يەككەم
شۈيۈن و سالى چاپ: سلىمانى - 2013
كۆمپيوتەر: وەرگىز
تيراژ: 1000
لەبەرپۈرە بىرلەشتۈرۈش كىتەپخانىسى گەشتىيەكان ژمارە (2744) ى سالى 2012
پىدراۋە

بەناوى پەرۋەرىنى بەخشىدەو مېھرەبان

﴿پەرۋەرنىدەم كارزانىم زىادىكە و بىگەيەنە رىزى پىياوچاكانەو،
زمان پارا و راستگۆم بىكە لەپۆژى ھەستانەو دا﴾ (الشعراء ۸۳-۸۴)

﴿پەند و نىتتىيەكە برۋاداران و ھەركەسىك گۆبىستى بوو ۋەرى
دەگرىت بەبى ئەو ھى بزانىت لەچ قاپىكەو ھە سەرچاۋەى گرتوۋە﴾
مەھمۇدى پەيامبەر (د-خ).

پیشکەشە

بە ھەموو ئەو زانا و ھۆشمەند و بیریارانەى لە پێرەوہى ژيانمدا لەسەر دەستى ئەوان فيرى زۆرشت بووم، جا بەشیوہیەكى راستەخۆ بیټ یان لەپینگەى خویندەوہو سوود وەرگرتنەوہ بیټ لەنوسین و قسەو پەراوہ زانستىہکانیان،

بەھەموو ئەوانەشى بەشداربوونە لەبوونیات نانى ئەم کارە بوئەوہى بەپشتیوانى خوا ببیټە پێرەویک بەرەو پۆشنایى.

بىر مەندى گەرەو پىسپۇرى جىھانى دىكتور ئىبراھىم فەقى لە چەند دىرىكىدا

- دامەزىنەر و سەرۆكى ئەنجومەنى كارگىرى كۆمەلەى كۆمپانىاكانى
ئىبراھىم فەقىەى جىھانى... كەپىكىدىت لە:

- ناوەندى كەندى بۇ گەشەپىدانى مروىى (CTCHD)

- ناوەندى كەندى بۇ ھىزى وزەى مروىى (CTCPHE)

- ناوەندى كەندى بۇ خەواندن بەنىگا (CTCH)

- ناوەندى كەندى بۇ پروگرامسازىى زمانەوانىانەى دەمار (CTCNLP)

- دامەزىنەر و سەرۆكى ئەنجومەنى كارگىرى دامەزراوہى عەرەبى-كەندى
بۇ پراھىنەرانى سەرکەوتوى بەتوانا و پشت پى بەستراو.

- دامەزىنەر و سەرۆكى ئەنجومەنى بەرپۆەبردنى يانەى سەرکەوتن.

- نوسەر و دامەزىنەرەى زانستى " دىنامىكىەتى خۇگونجاندى
دەمارى (NCD)"

- نوسەر و دامەزىنەرەى زانستى ھىزى وزەى مروىى (PHE)

- پىسپۇرى جىھانى و پراھىنەرەى پشت پىبەستراو لە: گەشە پىدانى مروىى

- بەرنامەى زمانەوانىانەى دەمار-خەواندى بەنىگا-رىكى-تىفكرىن
بەھىمنى-يادگە.

- پراھىنەرەى لىھاتوو بۇ گەشەپىدانى كۆمپانىا و دامەزراوہ و دەزگا
حكومىەكان لە حكومەتى كىوبىكى كەندەا.

- دىكتورا لە زانستى مېتافىزىك لە زانكوى لۇس ئەنجلوسى وىلايەتە
يەكگرتووەكانى ئەمريكا.

- وەرگى خەلاتى شەرەف مەندى پلە يەكى پەوشتى مروىيە لە دامەزراوہى
ئەمەرىكى بۇ مىوانخانەكان.

- وەرگىرى خەلاتى شەرەف مەندى پلەيەكە لە بواری بەرپۆوەبردنى فرۆشەكان
و بازاركارى لە دامەزراوەى ئەمەرىكى بۆ میوانخانەكان.
هەلگىرى ۲۲ برۋانامەى دبلۆم و سى برۋانەمەى باشتىرین پسپۆرى لە بواری
گەشە پىدانی مەروى و كارگىرى و فرۆش و بازاركارىیدا.
- وەك بەرپۆوەبەرى گشتى چەندىن ئوتىلى پىنج ئەستىردى لە مۆنتريال -
كەندا كارى كردووە.

- چەندىن نوسىنى هەيە و وەرگىردراوە ئەستىردى پىنج زمان (ئىنگلىزى،
فەرەنسى، عەرەبى، كوردى و ئەندونىسى) و فرۆشى كىتەبەكانى مليۆنان تىراژى
تەيپەركردووە لە جىهاندا.

- لە هەموو جىهاندا زیاتر لە ۸۰۰ هەزار كەسى پرايىناوە لە پىگەى وانه و
خول و گەشت و پىاسەكانى بەسوورى جىهاندا.

بەهرسى زمانى ئىنگلىزى و فەرەنسى و عەرەبى وانهى وتۆتەو.

- خواوەن بىرۆكە و پىشكەشكارى چەندىن بەرنامەى تەلەفزیۆنى
سەرکەوتوى مليۆن بىنەرى بۆوە لە وانهش: "ژيان هیوايه، وزەى مەروى،
هیزى خود، سەرکەوتنى بىسنور، پىگای سەرکەوتن، يانهى سەرکەوتن،
چاپىكەوتن لە گەل كەسى سەرکەوتوودا، پىگایەك بەرەو تايبەت مەندوبون،
كۆرى خۆت بە، بانگەشە بۆ گەشبینى و بانگەواز بۆ خوشبەختى".

- پالەوانى پىشوووتى مىسرە لە تىنسى سەر مێز و، لە سالى ۱۹۶۹ دا وەك
نوینەرى مىسر بەشداری پالەوانىتى جىهانى تىنسى سەر مێزى لە ئەلمانى
پۆژئاواى كردووە.

- د. فەقى بىرمەند و وانهبێژ و مامۆستاو پرايىنەر، بە يەكێك لە گەنگەرتى
زاناکانى كارىگەر بەسەر كەسایەتى مەروڤهه و یامەتى دانى بۆ سەرکەوتن و
بەدى هینانى ئامانجەكانە، سەربارى گەشتن بە هاوسەنگى و هیمنى دەرونى و
ئاستى بەرقەرارى هەناوى و نزیك بوونەو لە خواى تاك و بە توانا.
- لە نیوان مۆنتريال و مىسر دا ژیاوە.

له ئەر شىفى د. ئىبراھىم فەقى ۋە

له ئەر شىفى نوسەر و وانه بىژ و پىسپۆرى جيهانى د. ئىبراھىم

فەقى:

ھەلگىرى پىلە و بېروانامەى دىكتورايە لە زانستى مېتافىزىكىا لە زانكۆى لۆس ئەنجلوس لە وىلايەتە يەكگرتووھەكانى ئەمىرىكا و خاوەنى زياتر لە ۲۲ دېلۆمە لە زانستى گەشەپېدانى مەۋىيى و بەرزترىن ئاست و پىسپۇرى لە كارگىرى، فرۆش، بازاركارى، دەرون ناسى، پاراسايكۆلۇجىا، پىكى و خەواندن بە نىڭاى نىكلېنىكى.

زىياتر لە ۱۱۰۰۰ كىتېب و سەرچاۋەى خويندۆتەۋە لە بوارەكانى گەشەپېدانى مەۋىيى، فەلسەفە، دەرون ناسى، كارگىرى، بازاركارى، فرۆشەكان، پاراسايكۆلۇجىا، مېتافىزىكىا و فەلسەفەى ئايىنەكان. لەم وىنەيدا بەشىكى كەمى كىتېبخانەكەى ئىبراھىم فەقى دەبىنىت كە، بە دەۋلەمەندترىن و بەھىزترىن كىتېبخانە تايبەتتەكانى جىھان دادەنرىت.

دامەزىنەر و نوسەرى زانستى ھىزى وزەى مەۋىيە Power Human Energy كە لە ھەوت بەش پىك دىت و بەرھەمى ۳۵ سال لىكۆلىنەۋە و پىسپۇرى و تويژىنەۋە

كە بە بەھىزترىن زانستى وزەى مەۋىيى لە جىھاندا دىتە ئەژماركردن. دىكتور فەقى توانىۋىيەتى لەپىگەى سى زمانەۋە زانستەكانى بە جىھاندا بلاۋ و بتەنىتەۋە.

دامەزىنەر و نوسەرى زانستى دىنامىكىەتى خۇگونجاندى دەمارىيە Neuro-Coditioning Dynamic كە لە چوار بەش پىكدىت و، دەستھاتى ۳۵ سال خويندەۋە لىكۆلىنەۋە تويژىنەۋەى چىر و فرەجۇرد.

كە بە بەھىزترىن زانستى گەشەپېدانى مەۋىيى جىھاندا دادەنرىت، دىكتور فەقى توانىۋىيەتى لەپىگەى سى زمانەۋە زانستەكانى بە جىھاندا بلاۋ و بتەنىتەۋە. لەپىگەى خول و وانە و شەۋدانىشتەكانىۋە توانىۋىيەتى لە ۲۲ ولاتى

جياوازدا زياتر له مليونيك كهس مه شق پيښكات، تاوه كو ئيستا زياتر له ۱۰۰۰۰ راهينهري هم بوارهي پيگه ياندوه به تايبته له بواړي گه شه پيداني مرويي و پيشه يي و كومه لايه تي وپه روه رده ييدا و، به هرسي زماني ئينگليزي و فهرنسي و عره بي ژيري و زانياريه كاني خوي به بينه ران و خوينه ران و بيسه ران و شهيداياني گه ياندوه.

هه زاران جه ماوه ري خوشه ويستي دكتور ئيبراهيم فوقي ده وو خولي ماموستا كه ياندوه به خوشحاليه وه، پاش تپه پر كړدني شه ويكي پرله نامورگاري له جيهاني عره بيدا.

پاله واني ميسر بوه بواوه چهند ساليك له تيئسي سهر ميژدا، له زور پاله واني تي نيوده وله تي دا نوينه رايه تي ميسري كړدوه، له وانه ش پاله واني تي جيهاني ۱۹۶۹ ي ولاتي ئه لمانيا ي رورژاواو پاله واني تي ده رياي ناوړاست ۱۹۷۰ و پاله واني تي ئه فهرিকা و پاله واني تي جيهاني عره بي.

هه لگري پشتيني ره شي (۴ دان) ه له (كونگ فو كيوكسيل) له مسته ر (ليم كيو نو) له مونتريا لي كه نه دا و، ئيبراهيم فوقي له بواړي كارا تيه و كونگ فودا له م بوارانه دا خو يندو وويه تي (چوتوكان، وادو ريو، چوتو ريو، تاي كواندو، ئيكيدو، كيوكينچنكاي و كوچيدي كارا تي) له سالي ۱۹۸۰ وه تاوه كو ئيستا. داوا له دا يك و باوكان ده كات مندا له كانيان بخه نه بهر فيربووني كارا تيه وه كو ئامرازيكي خو كونترول كړدن له پووي ده رووني و ميشكي و جهسته ييه وه و، هه روه ها وه كو ئامرازيك بو پاريزگاري كړدن له خود، داواش له و كه سانه ده كات كه ئاره زوومه ندي چالاكي و زينده يي و وزه ي شياون ئه وا خويان به (كونگ فو) وه سهرقال بكن، يان هه ولي فيربووني بده ن.

خەلکی جی دەلین لەبارە ئیبراھیم فەقی وە

((د.فەقی بەخششیکی خودایە بۆ یارمەتی کردنی ھەموو مروڤایەتی))
کریم سلیمان-بەرپۆوەبەری دارایی-دۆزدی ئیسلامی جەزائیری-جەزائیر

((لوتکە زانست و لیھاتووی و داھینات... و د.فەقی گەورەترە لەوێ ئیم
پیشبینیمان کردوو لە بەخشش و ھاندان بۆ یارمەتی و سەخی بازی))
غنی عبدالرحمان نايف عبدالرحمان الهاجری-کەرتی ڕاگەیانندی دەرەکی-
کویت

((د.فەقی زانا و بیرمەند و مامۆستایەکی بەتوانایە بپروای تەواوی
بەقسەکانی خۆی ھەیە و ئەو دەمە دیته گۆقسەکانی راستەوخۆ پۆدەچیته
نیو دلمانەو))
ئیمان صبری عوسمان-بەرپۆوەبەری خۆبندنگە میڤرگی زمانەکان لە مەقتەم
-قاھیرە-کۆماری میسری عەرەبی

((د. فەقی دانا و فیڤکاری بەتوانا، ھەرچەندە بەباشی باسی بکەین زیاتر
ھەلەدەگریت)) حسن علی کمال-ھیلی ئاسمانی سعودی-جدە-سعودیا

((د.فەقی وزەییەکی ھزیری و دەروونی و ئافراندن و پەوشت و گیانکاری نوی
بۆوہیە)) نەدا علی عبدالله غلوم-مامۆستا-بەخرین

((خالی گۆپانکاری ژبانی مروڤە، بەتایبەت ئەو مروڤانە دیانەوێت تاییبەت
مەند و جودابن و، د. ئیبراھیم فەقی ئامادەبوونیکی بەھیز و شیوازیکی
ناوازی ھەیە و باوکیکی بەسۆزە)) کمال محمد عمارە-سەرۆکی دەرەمەتی
مرویی و کاروباری کارگیڤری-دبی-ئیماراتی عەرەبی یەکگرتوو

((د.فەقى لە بەھیزترین زانا و وانه‌بیژەکانی جیهانه)) حمد بن محمود بن سلیمان الفاخری-سەرۆکی بەشی چالاکیەکان-زانکۆی پادشا قابوس-مەسقەت-سولتان نشینی عەمان

((د. ئەیبراهیم فەقی پسیپۆری ۲۰ سالی لەیەك شویندا پێبەغشیم...زانا و مامۆستا و وانه‌بیژێکی بەهیز و باشە، پۆدەچیته نیو دل و دەروون و ئاوەزەو)) پریبوار محمدامین پەشید-مامۆستا و وتارییژ و خویندکاری ماجستیر لە ئسولی ئاین-عیراق

((د.ئێبراهیم فەقی ھۆشمەند و وانه‌بیژێکی ئەوەندە بەتوانایە وشەکان ناتوانن ئاماژەى تەواوی پێبکەن)) أحمد علی محمد سعید-ئەندازیار-ئەمستردام-ھۆلەندا

((بەروام نەدەکرد ئەم ھەموو زانست و زانیاری و لیھاتوویی و شارەزاییانە یادبگرم... و د.فەقی زانایەکی ئەوەندە بەهیز و بەتوانایە لەپیشبینی بەدەرە)) محمد أحمد العتن-ئەندازیار-کۆمپانیای نیل بو کاوچوک و پلاستیک-ئیسکەندەریە

((د.ئێبراهیم فەقی دیاری و بەخششیکی خواوەندی گەورەو بەتوانایە)) سامی غەتاس-پزیشک-تونس

چۈن ئەم كىتېبە دەخوئىنئىتەۋە

بەناۋى پەرۋەرئىنى گەرەۋ دلوۋقان
بۇئەۋەى بتوانىت ئەۋ پەرۋى سوۋد لەم كىتېبە ۋەربگىرىت ئەۋا پىۋىستە ئەم
رېۋشۋىن و ستراتىژىيەتەنە لەپىش چاۋ بگىرىت:
لەپىشتى ھەر پەندىكەۋە دوۋ پەرۋە دەبىئىت : پەرۋى يەكەم تايبەت، بەۋ
شېتەنەى لەم پەندەۋە فىۋىرى بوۋىت، بۇئەمەش بىبە بەشۋىنكەۋتەى
ستراتىژىيەتەكانى پۇژى يەكەم و، پەرۋى دوۋەمىش : تايبەتە بەۋ كردارانەى
ئەنجامت داۋن، بۇئەمەش ستراتىجىيەتەكانى پۇژى دوۋەم بگرە بەر.

پۇژى يەكەم:

- ۱- لەسەرەتاۋە دەست پىبکە و پەندى يەكەم بخوئىنەۋە ئەۋەى لىۋەى فىۋىرى
بوۋىت بىنوسەۋە يان لىۋى دەرىئىنە و دىارى بکە.
- ۲- ئەۋ بىرىارە بنوسەۋە كە داۋتە و ئەۋ كردارەشى لەپۇژى دوۋەمدا ئەنجامى
دەدەىت.
- ۳- نىگا و خستەنەدەۋە بەكاربىنە.
- ۴- بەقولى سى جار ھەناسە بدە و بۇئەۋەى ھەست بە ئاسودەىى بکەىت
ھەناسە دانەۋەت بالە ھەناسە ۋەرگرتنت درىژتربىت.
- ۵- چاۋەكانت دابخە و خۆت لەشۋىنى ئەنجامدانى كارەكەت بىبىنەۋە، با
ۋىنەكەت بەھىزبىت و بىبەستەۋە بەھەستەكانتەۋە، ئەمەش سى جار دووبارە
بکەۋد
- " بەپشتىۋانى خوا من لەخۆم دلىام".
- ۶- چاۋەكانت بکەۋە.

كتيپە دەدەم بۇ يارمەتى دانى خۆم و زۆرتىن خەلكى دى....

سۆز دەدەم

من كەناوم

.....

سۆزدەدەم كە بەباشى وبەپىي سنورى وانه و پەندەكان لييان تيىگەم،
بەتەواوەتى فيريان بىم، دواتر هەولئى بەكارهينانيان بدەم لە كردارەكانمدا.
يارمەتى ئەوانى دەورويشتەم بدەم لەوەى فيري بووم، بۆئەوەى زۆرتىن كەس
فيري ئەم پەندانە بيئت، سوپاسى خواوەنديش بىم-گەورەو ميهربان- لەهەموو
ئان و كات و ساتيكدە ئەوم لەبىرم بيئت، پيۆەى پەيوەست بىم-گەورە و بەتوانا-
بە پەيوەستەكییەكى بەهيز.
بەلى.....بەليئنى پابەندبوونم لەوەوە دەدەم-بەهاوكارى خوا- بارودۆخەكە
هەرچونيك بيئت و كيىشەكانيش هەرچەندە زۆر و فراوانيش بن هەر پيۆەى
پابەندبىم، ئەمەش پەندەكانى منە بەمەدا :

واژوو...

بەروار

ناوہزت به دانایى و نہ زموون تیربکە

دلت به میهره بانى و سۆز پربکە

هۆنەر قەرەوى

به ناوى پهروه رینى به سۆز و میهره بان

ئایا دهگونجیت تورهبیت و گوئیستی پەند و رینمایى گەلیك بیت كه وات
لیبكات به شیوهیه کی جیاواز له شتهكان پروانیت و ههست به ناسودهیی و
هیمنی بکهیت ؟

ئایا دهگونجیت ههست به وونیتی خۆت بکهیت و پرسیار له کهسیك بکهیت
یان کتیبیک بخوینیتهوه یان له بهرنامهیه کی گیانکاری تهله فزیونی پروانیت و
ههست به جۆش و خرۆش و متمانه به خۆبوون بکهیت ؟
ئایا دهگونجیت مروّقه ههست به شکستی خۆی بکات ولى یهوه فیرى
سهرکه وتن بیت ؟

ئایا دهگونجیت کهسیك له کاره کهى دهر بکریّت و به تیپه ربوونی کات ههست
بکات که هۆکاری دهر کردنه کهى لهو ئیشه دا سه رچاوه ی سهرکه وتن دواترى
بووه ؟

ئایا دهگونجیت ئافره تیک له میرده کهى جیا بیته وه - که توند و چا وچنۆک
بووه - ههست به بزریتی خۆی بکات، به لām دواتر ههست به وه بکات که ئەم کاره ی
سه ره تايه کی خوشگوزهرانى ژيانى هاوسه رگیری بووه له گەل میردیکی به سۆز
و میهره بانى دیکه دا ؟

ئایا دهگونجیت کهسیك به پروداویکی ئۆتۆمبیل بریندار بیت - برینداریییه کی
ترسناک، چونکه به خیرایى لیى خوړیییه - ئەمەش بیت هۆکاری ئەوه ی
له داها توودا به هیمنی و ژیرانه تره وه ئۆتۆمبیله که ی لیبخوړیت ؟

ئایا دهگونجیت کهسیك که دوو چاری نه خوشی شیرپه نجه ی سیه کانی

بېيټه وه به هوی جگهره کيشانه وه و بزانيټ له ماوهی که متر له ساليټکدا دهرټ،
که چی ههولئ يارمه تی دانی خه لکی دیکه بدات بۆئه وهی واز بيټن له جگهره
کيشان ؟

له پراستيدا، بۆئه وهی گۆران پرووبدات له ژيانی مړوقدا پيويسته شته کان به
رېنگه و وينه ی جوودا ببيئريټ، له پراپردووی فيريټ و ههولئ سوود وهرگرټنی
تهواوی ليټدات بۆئه وهی بېيټه يارمه تی دهری له ژيانيدا...

که واته باليټ بپرسم : ئايا ئه مه پهنه و داناييه ؟

* په يامبهري خوا محمد (د-خ) ده فهرمويت: " دانايی و پهنه پروادار له
گومرایی تيپه پرده کات، هر وشه يه ک ناموزگاريت بکات بۆ کاری باش و شياو و
دوورخستنه و هت له کاری خراپه و قيژه وهن نه وه دانايی وپهنه " .

ناوہزت بہ دانایی و نہزموون تیڑبکہ
دلّت بہ میہرہبانی و سۆز پربکہ
هۆنەر قەرہوی

*پیشہوا علی - خوائ لی قایل مہند بیّت دہفہرمویّت :
" ہہرکەس لە زرنگی و لیّزانی پروانی دانایی و پەندی بوّ ئاشکراو دەست
دەکەویّت"

کەواتە پەند دیدگا و بینینە، وشەییەکە لیّزانین و مانایەکی بەرفراوانی
ئاسۆمان پێدەبەخشیت، والەمرۆڤ دەکات بەشیوہیەکی باشتر ببینیّت،
بیروکەکانی دەگوێن و ہزرەکانی باشتر دەبن و ہەستەکان ئارام و پەوشتی
باشتر دەبیّت.

بەلام لەکویّ وە داناییمان دەست دەکەویّت ؟
*گەرہی پەیامبەرەن محمد(د-خ) دەبیژیت:
(دانایی وەربگرن تەنانەت لەسەر زووبانی بیباوەرانیشت بیّت).
ہەر وہا ئەو کە سایەتیہ گەرہیہ فەرموویہتی: (ئەو دانایییەش وەربگرە
کە من پێم بەخشیویّت).

هۆنەر قەرہوی دەلیّت :
ئاو لەو لەپەندە وەربگرە کە بەو چاوگەوہی سەرقات ناکات لیّی ہەلقولآوہ
ناودیر

تیشکی خۆر ئاوپرەنگ دەمژیت لە دەمی گۆل و قوپی سەر پێگا
گوتەیهکی عەرەبی ھەیه و تیایدا ھاتوو: "ئەگەر دیتتان دانایی و پەندیک
لە سەر پێگایەك فرێدراوێکە ھەلی بگرنەوێ و بیبەن".

کەواتا دەتوانین دانایی و پەند لە ھەموو شتێکەوە وەر بگرین! لە سوربوونی
مێرولەییەك، پابەندی جالجالۆکەییەك، لە دەرچوونی بازیک، جریواندنی
چۆلەکەکان، گەرمی خۆر، لە پێکەنینی مندالیکێ پاک و بێتاوان.
لەپراستیدا... پەند لە دەورووبەرماندا لە ھەمی جیگەییە کدا لەبووندایە،
لەسروشیدا، لە وەرزەکان و گۆپان و یەکبەدوای یە کدا ھاتنیان، لەجیاوازی شەو
و پۆژ، لە خوودی خۆماندا، لە ھەموو وشە و تیروانینیك، لە ھەناسە وەرگرتن و
داناوہییەك، لە تیفکەری، لە کاتی چەلەمە و تەنگانە و کاتەکانی ئاسودەیی و
ھیمنیشدا لەبووندایە.

بە ساکارییەکی زۆرەو... دەتوانین پەند لە ھەموو شتێکدا ببینین، تەبەھا لەو
کاتە کە پێگە بە ئاوەز و ھزەمان دەدەین بۆ گەپان و دۆزینەوێ ئێو پەندە
کە دەمانەوێت و مەبەستمانە.

لە گەشتی ژیا نەدا، زیاتر لە چل سال لە گەشت و توێژینەوێ و لیکۆلینەوێ و
ئەزموون وەرگرتن توانیومە _ بە پشتیوانی خواوەندی ئالە میان _ زیاتر لە ۲۳
بەروانی دبلۆم لە بابەتی جودا و لیک جیاوازا بە دەست بێنم، لەوانەش: بواری
ئوتیل کاری و گەشت و گوزار و بازارکاری و فرۆش و کارگێڕی و سەرکردایەتی
و دەروون ناسی کلاسیکی و نوی و دەروون ناسی کۆمەلایەتی و پرۆگرام
سازیی زمانەوانیانە و دەمار و خەواندن بە نیگا و، ھەلگری بەروا نامە و
ماجستیر و دکتۆرام لە میتافیزیکیا - زانستی پشت سروشت - ئەو شتانە و
لیوێ فیروبوم کە ھەرگیز بەروا نەبوو فیریان بێم، فەلسەفە و ئاینەکان و
شەریعەتی ئیسلامیشم خویندوو، لە گەل زۆریک لە زاناکاندا راستەوخۆ
لەبوارەکانی ئاین و گیانکاری و گەشەپێدانی مرویی و کارگێڕیدا زۆر شت
فیروبوم، لە گەل مایکل بۆشماندا فییری ھونەری چاپیکەوتن و وتاردان بووم -
کە بە بەھیزترین زانای وتاردان و چاپیکەوتنی جیھانی دادەنرێت، ھەر ئەم

كەسەش پرايىنەرى سەرۆكى پيشووى ئەمىرىكا "پىچارد نىكسۇن" بولمى
 بوارەدا-، ھونەرى نواندن و كۆمىدىاشم خويندوۋە بۆتەۋەى لە پيشەكەمدا
 يارمەتى دەرم بىت، ئامادەى زياتر لە دوو ھەزار خول و بەرنامەى زانستى
 جۇراۋ جۇر بووم، زياتر لە ۱۱۰۰۰ پەرتووكم خويندۆتەۋە، زياتر لە ۱۰۰۰
 لىكۆلىنەۋە، زياتر لە ۱۵۰۰ وتەۋ فەرموردەى پەيامبەرى مەزىم لىكۆلىنەۋە
 داكردوۋە، سەربارى وتەكانى پىاۋچاكان و ھاۋلان و پەيامبەرانى دىكە،
 سوودىشم لە فەيلەسووفانى يۇنان و ئىغرىق و چىن و يابانى و ھىندىيەكانى
 پۇژھەلات و مىسرىيە كۆنەكان وەرگرتوۋە - تا ئەم ساتە و دوا ساتى ژيانىشم-
 بەپشتىۋانى خواۋەندى دلوۋقان- ھەمىشە خويندكارى قوتابخانەى ژيان دەم، لە
 زياتر لە ۲۲ ولات لە جىھاندا مەشقم وەرگرتوۋە بەھەرسى زمانى عەرەبى و
 ئىنگلىزى و فەرەنسى، زياتر لە يەك مىيۇن كەسم فىرى بەرنامەكانى خوم
 كردوۋە و پام ھىناون لەسەرى - بەپشتىۋانى خوا- دەرئەنجام گەلىكى
 ناۋازەشى ھەبوۋە، ئەۋەش واى كرد، كە گەۋرەترىن پاىەدارانى ولاتان داۋاى
 پراۋىژ و دىتنم بكن.

بەيارمەتى خواى خاۋەن پاىە توانىم زانستى "دىنامىكىيەتى خوگونجاندى
 دەمارى" ماركەى تۆماركراۋى جىھانى (NCDTM)
 و زانستى "ھىزى وزەى مړۋى" (PHETM) بئافرىنم.
 بەيارمەتى خواۋەندى كاركردەى ھەموو شتەكان توانىم زانستى -
 گەشەپىدانى مړۋى - لە جىھانى عەرەبىدا لەپرىگەى ھەموو جۇرە دەزگايەكى
 پراگەياندنەۋە بتەنمەۋە، بەجۇرىك زياتر لە ۱۸۰۰ بەرنامە و چاۋپىكەوتنم
 ئامادە و پيشكەش كردوۋە، ئەم بەرنامانە جىگەى دەست خوشى بىۋە لەلاى
 مىيۇنان خەلك لە جىھاندا، ئىستاكەش دەبىنن بەروونى زانستى گەشەپىدانى
 مړۋى بلاۋەۋە بەروونى لەسەر پەرەكانى پۇژھامەۋ گۇۋارەكاندا دەبىنن.

تا ئەم ساتەش زياتر لە ھەزار و ھەشت سەد گوتەم نوسىۋەتەۋە، ھەمىشە و
 بەبەردەۋامى لە بەرنامە تەلەفزیۋنى و نوسىنەكاندا بەكارم ھىناون، بىرۆكەى
 نوسىنى ئەم كىتبەم پيشكەشى كۆمپانىيەكى بلاۋكار كرد و ئەۋىش بەخوش

حالیه وه پئی قایل بوو، پرس و پای چه ندین زانای عه رب و ئیسلام و
فیرخوازان بوار و بهرنامه کانیشم و هرگرت و دیتم هاندرمن، بویه بریارم دا
پانزه گوتهی ناوازه له بوار دانییدا که به وردی هلم بژاردون پیشکشی
خوینهرانی بکهه بئوهوی بتوانن گۆرانیکی ئهریین له ژیانیدا بیننه ئاراه و
ئوه بن که خویمان دهیانه ویت.

ئیسیتاش پوختهی گوته کانم له نیو دهستی تۆدان، ئه و گوتانهی یارمهتی
دهیان هزار کهسی داوه بو به دیهینانی گۆرانکاری له ژیانیدا، سهرباری
به دهست هیئانی هاوسهنگی و گهیشتن به سهرکه و تنیکی پته و هاوسهنگ
له نیوان دوونیاو پۆژی دوا ییدا - به پشتیوانی خواوه ند.

بروام وایه ئه و ده مهی له پهندهکانی نیو ئه م په رتووی ده گهیت و کاری
پیده کهیت به چاوانی خۆت ئه و گۆرانکارییه ئهریانه ده بینیت که ده ته ویت
له ژیاندا به دی بیئت - به یارمه تی خواوه ند - ههر پۆژه و گوتهیه ک بخوینه وه و
به باشی لیی بکۆله وه و به پلانه وه به کاری بیئه، پاشان و له پۆژی دواتردا
بیکهره کردار و ئه مجا له ده رئه نجامت بره انه، پاشان گووته و په نده کهی دوا ی
وی به کاری بیئه و به رده وامبه له سه ری تاوه کو هه مووی ته و او و جیبه جی
ده کهیت.

ئیسیتاش وهره با پیکه وه له قولایی دهروونی مرۆفدا مه له بکهین، هه ولی
دۆزینه وهی دانایی و چۆنییتی به کارنانینی له ژیان پۆژانه و په یوه ست بوونمان
به خودا وه بدهین و، ئامانجه کانت به دی بیئه و جی په نجه ت جیبه یله له دوونیدا
و هه ولی یارمه تی کردنی زۆرتین ژماره ی مرۆف ده.

ئاوه زت به دانایی و هه لبراردنی شیواو پرپکه تاوه کو دلت پرده بیئت له سۆز و
به زه یی

د. ئیبراهیم فهقی

قاهره یه کی یه نایه ری سالی ۲۰۱۰

"دهیبینین ئه وهی نامانه ویت،

دهمانه ویت ئه وهی نایبینین،

به های ئه وانه له دهست دههین که دهیبینین،

وون دهین له سه رابی ئه وهی نایبینین،

ئاگادار و راستگۆبه له دلنیا بوون له وهی دهیبینیت"

"دهیبینین ئه وهی نامانه ویت، دهمانه ویت ئه وهی نایبینین،

به های ئه وانه له دهست دههین که دهیبینین، وون دهین له سه رابی

ئه وهی نایبینین، ئاگادار و راستگۆبه له دلنیا بوون له وهی دهیبینیت"

ئایا شتیك ههیه له ژیاقتدا ئیستا بته ویت؟

شتیك ههیه له ژیاقتدا ئیستا نهت بیئت به لام خوازیاری بیت ؟

*ئه حمه د ئه ندازیاریکی سه رکه وتووی ته مه ن ٤٢ سال بوو، له گه ل

کو مپانیایه کی نه وتی جیهانی به پله و پارهیه کی زور کاری ده کرد، ده سال

هاو سه رگیری له خه دیجه ی کچه مامی کرد بوو خاوه نی سی مندال بوون.

له دهروهه ژيانی زور خوش دياربوو-له تيروانين و پيوانه‌ی هەر مروقيکي ديدا-ژن و منداډ و کار و پارهي هه‌بوو، به‌لام له‌ناوخو له‌هه‌ناودا نه‌حمه‌د کيشه‌ی زوري له‌گه‌ل خه‌ديجه‌ی خيزانيدا هه‌بوو، هه‌ميشه سکاډي نه‌وه‌ی ده‌کرد له‌ ناخوشي و دارووخاوي به‌رده‌وامي پوژانه‌دا ده‌ژيٽ.

سکاډي سه‌ره‌کي نه‌و پياوه نه‌وه‌بوو که ناتوانيٽ به‌و شيوه‌يه‌ی پيش‌بيني ده‌کرد هاوسه‌ره‌که‌ی خوش بوټ، هه‌ست و سوزيکي نه‌وتوي له‌به‌رامبه‌ردا نيه، به‌ته‌واوه‌تي له‌هه‌موو شتيکدا جياوازن، گرنگي به‌شيوه‌و پروخسار و خانوه‌که‌شي نادات، به‌هيچ شيوه‌يه‌ک هه‌ز و هيوايه‌کي نيه، ناخوينيٽه‌وه‌و هه‌زي لي‌ی نيه و گرنگيشي پي‌نادات، ته‌نانه‌ت به‌رنامه‌کانی وهرزشي وپياسه‌کردنیش به‌ نه‌قليدا نه‌ده‌چوو، هه‌ستي به‌ کورت‌بينيه‌کي زور و ژيانکي پوتيني بي‌مانا ده‌کرد، هه‌ربويه زوربه‌ی کاته‌کانی به‌ کارکردن به‌سه‌رده‌برد يان له‌ته‌نیش و نزیکي دايکيه‌وه ده‌بوو، گرنگ نه‌وه‌بوو دور له‌ خه‌ديجه کاته‌کانی به‌سه‌ر به‌ريٽ.

تاده‌هات بي‌زاربوون لي‌ی زياتر و زياتر ده‌بوو، نه‌وده‌مه‌ی له‌کاتيکي دره‌نگدا له‌ئيشکرده‌دا ده‌گه‌رايه‌وه ماله‌وه به‌هوي چه‌ندين هوکاره‌وه له‌گه‌ل خه‌ديجه‌دا به‌شه‌ر ده‌هات ! نه‌حمه‌د نه‌وه‌ی ده‌يويست له‌ خه‌لکي دیکه‌ی ده‌بيني به‌لام هيچي له‌خوي‌دا نه‌ده‌بيني، هيواخوازيبوو خوازييني ئافره‌تيکي دیکه‌ی کردبا. نه‌حمه‌د ئاماده‌ی گوپانکاری بوو به‌لام نه‌ی ده‌زانی چوني نه‌نجام بدات تا نه‌و ده‌مه‌ی به‌ ساميه‌گه‌يشت که سکرته‌ري بوو له‌ ئيشکرده‌دا، جوان و خان و مان و ژير و پو‌شنير و گرنگي پيده‌ري پروخساري بوو، نه‌حمه‌د واي هه‌ست ده‌کرد هه‌زي لي‌يه‌تي و سه‌ره‌نجي راکيشاوه، کاتيکي زوري له‌گه‌ل‌دا به‌سه‌ر ده‌برد و هه‌زي لي‌بوو هه‌موو سات و ئانه‌کان له‌گه‌ل‌دا بيټ، باسي زور شتي له‌گه‌ل‌دا ده‌کرد، کاته‌کان زور به‌خي‌رايي له‌گه‌ل‌دا ده‌روشتن به‌جوړيک پيشتر دگه‌ل ژنه‌که‌ی خوي‌دا خيرا پوشتني کاتي وه‌های به‌خووه نه‌ديبوو.

نه‌حمه‌د به‌راوردی ژنه‌که‌ی و ساميه‌ی ده‌کرد، به‌رامبه‌رکيکه هه‌ميشه له‌به‌رژه‌وه‌ندی ساميه‌دا ده‌بوو، برياري دا پيوه‌ی په‌يوه‌ست بيټ، هه‌رواش بوو

باسهكه‌ی له‌گه‌لدا كرده‌وه و هه‌ردوو‌كیان پێی قایل بوون و په‌یوه‌ندیان به‌ست. ئه‌حمه‌د پێوه‌ی په‌یوه‌ست بوو پاش دووریه‌کی دووردریژ خه‌دیجه به‌م په‌یوه‌ندییه‌ی زانی و داوای جیا‌بوونه‌وه‌ی لێ‌کرد، لێ‌ره‌وه ئه‌حمه‌د هه‌ستی به ئاسووددیی ده‌کرد، به داوا‌کاریه‌کانی هاوسه‌ره‌که‌ی قایل بوو و لێ‌ی جیا‌بوویه‌وه، هه‌واله‌که‌ی به‌سامیه دا و پێی را‌گه‌یان‌د ئاماده‌یه بێ‌ته خواز‌بێنی، به‌لام ئه‌حمه‌د توشی شوکی بوو نه‌و ده‌مه‌ی سامیه پێی را‌گه‌یان‌د باوکی به‌كوپه گه‌نجی‌کی که‌شخه و ده‌وله‌م‌ه‌ند و پۆشن‌بیری داوه و لێ‌ره‌وه ئه‌حمه‌د هه‌ستی و هوشی هاته‌وه‌و زانی له‌ چ چالێ‌کی قول‌دا‌یه، بۆ‌یه به‌نا‌چاری پ‌ووی کرده نه‌خوش‌خانه‌ی ده‌روونی و وه‌رگر‌تنی ده‌رمانی پ‌زیشکی.

لێ‌ره‌وه ئه‌حمه‌د بیری له‌وه كرده‌وه که هاوسه‌رگ‌یری له‌گه‌ل خه‌دیجه‌دا زۆر گرنگ بووه و، خه‌دیجه ئاف‌رتی‌کی ژیر و پۆشن‌بیر و ده‌رچووی زان‌کو بوو له‌پێناو به‌خێو‌کردنی من‌داله‌کان‌یدا وازی له‌هه‌موو شتێ‌ک هێ‌نا‌بوو، به‌لام ئه‌حمه‌د نه‌وه‌ی نه‌ده‌بێنی، ته‌نها هه‌له و کاره خراپه‌کانی ده‌بێنی و نه‌مه‌ش وای لێ‌کرد‌بوو چاکه و باشه‌کانی نه‌بێنێت.

قایل نه‌بوو به‌وه‌ی هه‌یه‌تی قایل بوو به‌وه‌ی خه‌ل‌کی هه‌یانه، نه‌وه‌ی هه‌یبوو پشت گوێی خست بوو شوێنی سه‌رابی بیا‌بانه‌کان که‌وت‌بوو سزا‌که‌شی به‌د‌به‌ختی و بێ‌دادی خۆی بوو! بیری كرده‌وه‌و په‌یوه‌ندی به‌ خه‌دیجه‌وه کرد به‌لام دیتی می‌ردی به‌ پیا‌وی‌کی دیکه كرده‌وه، ئه‌حمه‌د به‌هه‌نسکه‌وه ده‌گریا و بیری له‌خۆی ده‌كرده‌وه‌و ده‌یگووت: ژیا‌نی من به‌هایه‌کی گه‌وره‌ی هه‌بوو به‌لام پیم نه‌زانی تا‌وه‌كو له‌ده‌ستم دا، به‌دوای شتێ‌ک‌دا ده‌گه‌رام که ده‌مه‌ویست به‌لام نه‌م زانی نه‌وه‌ی هه‌مه و نه‌وه‌ی ده‌مه‌وی‌ت هه‌ردوو‌کیان له‌ده‌ست ده‌دم.

ئێ‌ستاش با لێ‌ت پ‌رس‌م :

شاره‌زای ئه‌م چیرۆکه‌یت ؟

که‌سی‌ک ده‌ناسیت به‌م ئه‌زموونه‌دا له‌ژیا‌نی هاوسه‌رگ‌یریدا تی‌په‌ر‌بووبیت؟
یا‌خوود که‌سی‌ک ده‌ناسیت له‌ژیا‌نی پ‌یشه‌ییدا ئه‌مه‌ی لێ‌به‌سه‌رها‌ت‌بیت،

سەربارى ئەۋەدى كاريكى باشى ھەبۈۋە كەچى ۋازى لىھىناۋە پۇشتوۋە پۈۋى
كردۈتە كاريكى دىكە، بەلام پاش ماۋەيەك ئەم كارەشى لەدەست داۋە ؟

ياخوود ناشناى كەسيكىت كە بۇ دۈزىنەۋەى ھەلى كار پۈۋى لە ۋلاتىكى
دىكە كردۈۋە بەلام سەركەۋتوۋ نەبوۋە گەپراۋەتەۋە، ديسانەۋە لە ۋلاتەكەى
خۈيشيدا لە بىكارى و داپوۋخاۋيدا پۇچوۋىت ؟

ياخوود خۈيىندكارىك لە كۈليجىكدا لە قۇناتى سىدا بىت و ۋاز لەۋ بەش و
خۈيىندەۋە بىنىت، كەچى لەۋ كۈليج و بەشەى دىكەش شكستى ھىناۋە لە
شكستدا پۇچوۋە ؟

"دەيبىنين ئەۋەى نامانەۋىت، دەمانەۋىت ئەۋەى نايىبين،

بەھاي ئەۋانە لەدەست دەدەين كە دەيبىنين، ۋون دەبين لە سەرابى
ئەۋەى نايىبين، ئاگادار و راستگۈبە لە دۇنياۋون لەۋەى دەيبىنىت"

من بۇخۇم خاتمىك دەناسم ھەموو ئامانچ و خەۋنەكانى بەجىھىشتوۋە
لەپىناۋ ژيانى ھاۋسەرگىرى و پەرۋەردوكردى كور و كچەكانيدا، ئەۋ دەمەى
مندالەكانى گەيشتنە تەمەنى ھەرزەكارى برىارى تەۋاۋكردى خۈيىندى دا
تەنانت پلەى دكتوراشى بەدەست ھىنا، پۇژىكيان مىردەكەى تىلى بۇكردو
پىي پراگەياند كە ئەۋ كورەيان تەمەنى شازدە سالە لەپروداۋىكى ھاتوۋچۇدا
برىندار بوۋە ئىستاش لە بەشى فرىاكەۋتنى نەخۇشخانەيە، بە گريانەۋە
كۇبوۋنەۋەكەى بەجى ھىشت و بەخىرايى خۇي گەياندە نەخۇشخانە،
حەپەسابوۋ لەۋەى بىستى كورەكەى بەھۇكارى پروداۋى ھاتوۋچۇى ئاسايى
مردوۋە، پرسىارى لە دكتورەكەى كرد و پىي گۈوت : ھۇكارى مردنى ئەم كورەم
چىيە؟ ئەۋيش پىي گۈوت كە، كورەكەى لەژىر كاريگەرى تلياكدا بەخىرايىيەكى
زۇر ئۆتۈمبىلەكەى بەدژە سايد ليخوريۋەۋ خۇي كىشاۋەبە حوشترىكى گەۋرەدا
و مردوۋە. لەۋ ساتەدا دايكەكە دانىشت و بەدەم گريانەۋە دەيگۈوت: مندالەكانم
بەجى ھىشت بۇئەۋەى سەركەۋتنىكى دى بەدەست بىنم، ئەۋەتا كورە تاقانەكەم

لە دەست داو وە مردو وە ئیستا تەنانەت کیرۆلە کەشم ناسم، ئیستا ئیشە کەم
بۆمن هیچ مانا و چیژئیکی نییە، ئیستا من لە کویم و چی لە منداڵە کانم کردو وە؟
هەموو شتیکم لە دەست دا.

لە راستیدا ژیان پەرە لەم جوړە نمونانە کە سەرچاو وەرگە کە ی دەگەریتە وە بۆ
دوو وشە ئەویش ناقایلی یە !

بەلام ئایا ئەمە مانای ئەو یە مەرۆ قایل بێت بەوەی هە یە لە هەر
بارودۆخیکدا؟

قایل بێت بە پە یو وەندی یە کە نەشیار و بیکەلک بۆ ماو وە یە کە دوور مەودا؟ یان
بە کار و فەرمانبەری یە کە مافیکت ناداتی و لە گەل توانا داریتدا ناگونجیت؟ یان
بە هاوڕێ یە تی یە کە ژیان ت پە دە کات لە کیشە و تەنگە ژە و تاقیکردنە وە ی
جوړا و جوړی ئالۆز؟ یان بە توێژینە وە یە کە هیچ هەست و سۆز و هیوا و
خروشی یە کت لە ژیاندا پینا بە خشی ت؟ یان بە سەرما یە گو زاری یە ک کە جگە لە
زیان و داڕو و خانی دەروونت هیچی دیکە ی لینا بینیت؟ یان بە هاو بە شیکی
کارت کە هەق و مافە کانت بخوات و هیچ حیسابیکت بۆنە کات؟ بە دلنیا یی وە نا،
بەلام پیویستە لە سەرە تا وە ئەو پەری هەولی بە دیهینانی خوشگوزە رانی و
پە زامەندی خوا وە ند بە دیت، ئە گەر دوو چاری ژیانیک ی هاو سەرگیری پەرلە کیشە
بوویتە وە هەولی بە راوردکردنی ژیان خۆت لە گەل ئەوانی دیکە دا مە دا،
بۆ ئە وە ی هەموو لایە نە باشە کانی ئەو ژیانە لە پیش چاوان ون نە کەیت و تەنها
خراپە و ناخوشیە کانی نە بینیت و نە کە ویتە ژیر کاری گەری باری دەروونی
نە رینی و کە و تنە نیو ئە ندیشە ی پوچگە را و سەرابی ئەوانە ی نیتە. ئەو دە مە ی
ویستت لە پە یو وەندی یە کدا برۆیتە دەر وە پەوان بە لە گەل خۆت و کە سی
بە رامبە رتدا، هیچ شتیکی وە ها بە جی مە هیڵە لە داها تودا پە ژیانوی بۆ
بکی شیت.

هەمان شتیش بۆ باری فەرمانبەری تی یە ک کە رقت لیی دە بی تە وە، هەموو
هەولیکی خۆت بدە بۆ ئە وە ی خۆت وە گەل ئەو ئیشە ی بگونجینیت، ئە گەر بۆت
دەرکەوت بە تەواوی بپروا و متمانە وە هەولی خۆت دا وە بەلام سەرکە و توو نە بویتە

بۆيە بېريارى گۆپرانى ئىشەكتە لەم كاتەدا شتېكى پيويست و بەجى يە،
بەمەرچىك بەشيۋەيەكى نەريىي ئىش و كارەكتە بەجى بهيلىت، بەو جورەي
پاش پۇشتنت ئەوانى دىكە نىگەرانى دوورى و پۇشتنت بن....

هەربۆيە زۆر ورد و بەئاگابە لەكەس و شتەكاندا، دلىابەلەوہى ئاۋەزى مروڤ
يەك لەسەر يەك بىرکردنەوہ كەلەكە دەكات، ئەگەر خۆتت دىت لەوہى
بەشيۋەيەكى نەريىي لەكەسىك يان تشتىكى دەپوانىت ئەوا زياتر لىي وورد
بەرەوہو لايەنە باشەكانىشى بدۆزەرەوہو بىيىنە: دلىابە لەوہى ئەو شتەي
دەيىيىت بەھاكەي لەدەست بەدەيت لەسەرابى ئەو شتانەدا وون دەبىت كە
نايىيىت.

ئەم قسەيەي خواۋەندىشت لەبىريىت كە دەفەرمويىت: ﴿پەرەنگە پقتان لەشتىك
بىت ئەوہش چاك بىت بۆئيۋە﴾.

هەموو ساتىك وەھا بژى كە دوا ساتى ژيانتە،

بەخۆشەويستى خواۋە بژى - گەۋرەو بەدەستەلات - بەسروشتى
پەوشت و ئاكارى پەيامبەر(د.خ)، بەنەبەردى و زانستەوہ بژى، بە
كاركردەو پابەندىيەوہبژى، بژى بە ئارامگرى و نەرمونيانى، بژى
بەخۆشەويستى،

پېز لە بەھاي ژيان بگرە.

ستراتېگىيە تى كار رۇزى يەكەم :

ههستکردن و کاری نیوخۆیی

- ۱- پهندهکه بخوینهوهو بهباشی لیی تیڤگه.
- ۲- ئەو وانەیهی لیی فیروویت به شیوازی تایبەتی خۆت بینوسهوه
وانەکه بریتیه له
۳- ئەو بریاره بنوسهوه که داوهته
بریارهکه بریتیهله:.....
۴- ئەو کاره بنوسهوه که ئەمڕۆ ئەنجامی دهدهیت
کارهکه بریتیه له:.....
۵- بهشیوازی (۴، ۲، ۸) ههناسه بده
(۴ ژمارهی ههناسهوهرگرته، ۲ هیشتنهوهی ئوکسجینه، ۸ ژمارهی دانەوهی
ههواي ههناوته بۆدهروه). تاوهکو ههناسهدانەوت له ههناسه وهرگرته
زیدهتریت ئەوا زیاتر ههست به ههسانهوهی جهستهی دهکهیت.
۶- چاوهکانت دابخه و خۆت لهنیو ئەو ئیشهدا ببینهوه که دهتهویت
بهیاریدهی ئەوهی فیرو بویت ئەنجامی بدهیت.
۷- وینهیهکی خۆت بونیات بنی لهوهی تو به بهکارهینانی وانەکان متمانهی
تهواوت بهخۆت ههیه، وینهکه با لیوته نزیک وگهورهییت و ههست به هیزهکهی
بکه و له ههناویدا سی جار ههناسهبده تاهو دهمهی دهبینیت لهسهرووی خۆت
و دهوروبهرتدا ههلهقهولیت.
۸- ئەم ئاماژانه سی جار دووباره بکهروهه:
(من لهخۆم دلنیا، من تهواو هاوسهنگم، سوپاس بۆخوا))
۹- چاوهکانت بکهروهه
۱۰- تاقیکردنهوه:
بیر لهخۆت بکهروهی بهوشیوهیهی لهداهاوتودا ههمان کیشهت دووچار
دهبیتهوه، ببینه چۆن ههستهکانت یارمهتی دهرت دهبن بۆ زالبوون بهسهريدا.

ههنگاوی یه کهم بنوسه وه هه رئیستا جیبه جیی بکه....
 له دواوهی خۆت مه پوانه، مه هیله هیچ شتیك له ئه نجامدانی کاره کهت دوورت
 بخاته وه، پشت به خوا ببهسته - گه وه مپهره بان - دانیابه له م گووته یه
 خوا: ﴿ نه وهی کاری چاکه بکات پاداشته کهی وون ناکهین ﴾

ستراتیژییه تی کار

پۆژی دووه م

کاری ستراتیژی

(۱) ئه مپۆ چیت کردوه بینوسه وه:

ئه وهی ئه مپۆ کردوومه بریتیه له:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئه وهی ئه مپۆ ئه نجامتداره بینوسه وه:

ئه وهی ئه مپۆ ئه نجامم داره:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئه وهی ئه مپۆ ئه نجامت داره بیخه مڵینه :

خه ملاندنی من بو ئه و کارانهی ئه مپۆ ئه نجامم داوون بریتیه له:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىي:

پاش خەملاندنى ئەۋەي ئەنجامت داۋە، ئەۋەي بەشياۋى دەزانىت چاكسازىي

تىدا ئەنجامى بىدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازىي، خۆت بىيىنەۋە لەۋەي ستراتىزىيەتى خۆت بەكار دەھىنىت و
لەۋدەمەشدا تۆ بەتەۋاۋىتى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ
كەس و شتىك لەئامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخا بەستە -
خۋاى تاك و تەنھا - دىنىابە لەم گوۋتەيەي خۋا: ﴿پاداشتى چاكەكارن وون
ناكەين﴾.

" ئەگەر مانا پىچەۋانەي ماناى نەبوۋايە

مانا ھىچ مانايەكى نەدەبوو "

" ئەگەر مانا پىچەۋانەي نەبوۋايە

مانا ھىچ مانايەكى نەدەبوو "

هەرگیز ههستت بهوه کردوو ژيان مانايهکی نيه،
که چي له پوڅي دواتردا ههستت به خوڅي و ماناي پراسته قينه ي ژيان
کردوو؟

هەرگیز نه و پرسياړهت له خوټ کردوو بوچي نه خوڅ دهک هويت و
نازار ده چي ژيت؟

پرسياړي خوټت کردوو له رڼي بوچي له نديک کهس سهرکه و توڼي ده بن و
نهواني ديکي شکست خوردوو؟

بوچي خه لکي خوڅ حال و بيزارهه؟ کهسي که مننه ندام و ته و او هه ن؟
بوچي هه نديک ده بينن و هه نديک نابيين؟ که سيک ده بيستيت و نهوي ديکه
که ره؟

که سيک قسه ده کات و نه ويتر لاله؟

پوڅيکيان پياويک که ناوي مايکل بوو ته مهني چل ساليک ده بوو له مونتريال
هاته. سهر دانه زېږيدل دي له پيښه څخه څه کار ي سهر دانيه کم ليکېږد،
گووتی: دکتور زړم له باره وهت خوڼدو ته وهو بيستوو به لام من هاتووم بزانه
کيشه و ناسوري چييه؟

بوچي پاش پانزه سال له کارکردني بي پسانه وه خوڅ به دهرکراوي ده بينمه وه
؟ پاش دوومانگ دواتر هاوسه رکه شم جي هيشتم و پوڅت؟ له هه مان
نه وکاته شدا هاوپرنيه کم بانگيشتي هاوسه رگيرييه که ي کردم، دواتر نه و پياوه
له قسه کردن و هستاو داي له پرمه ي گريان و به ناله وه گووتی: بوچي نه ي دکتور
من بهم شيويه ناوميږد و خه مبارم له کاتيکدا چه نداني ديکه هه ن لهم ساته دا
له وپه پري خوڅي ژياندهان؟ !!!

دواتر لي ي پوانيم و به پرسياړه وه گووتی: بوچي هه نديک کهس هه ن ناتوان
سکي مندا ل و خيزانه کانايان تيږبکه ن و له بهرام به ردا هه نديکي ديکه گالته
به قووتی نهواني تر ده که ن و بړيکي زور خوڅاڅ فريده ده ن؟ بوچي شييت و
به ناوه زه هه ن؟ دريژ و کورت بوچي؟ سپي و گه نم په نگ؟ جوان و ناشيرين؟

خەمبار و دلخۆش؟

بۆچی سەرکەوتن و شکست هەن؟ خوشی و ناخۆشی؟ خەم و دلشادی؟
نەخۆشی و تەندروستداری؟ دەولەمەند و هەژار؟ دز و متمانه پیکراو؟ درۆزن و
پراستگۆ؟ دواتر دەستی خستە سەر پوخساری و گوتی: ئەی دکتۆر ئیبراهیم،
من هیچ مانایەك لە هەموو ئەمانەدا نابینم مانایەك لە ژياندا بەدی ناکەم!!
پاش ئەوەی بەتەواوەتی گویم بۆ پادیرا و تیئێ گەیشتم، ستراتیژیەتی "
گۆرانی هەستەکان" و "چارەسەری گەنجی" "م لەگەڵدا بە ئارنای، دواتر
یارمەتیم دا بۆ ئەوەی هەست بە ئاسودەیی جەستە و دەروونی و گیانی بکات بە
هیواره لە داهااتوو بپروانیت، لێرە دەش لێم پرسی: ئایا بەبێ تیگەیشتن لە مانای
بیزاری و خەمباری دەتوانین لە مانای خوشحالی و کامەرانی بگەین؟
مایکل نەختیک بیری کردەووە دواتر گوتی: نەخیر دکتۆر ناتوانیت، لێی
نزیك بوومەووە دەستم خستە سەر شانی و پیم گوت: ئەوەی ئیستاییت
پروودەدات و هەستی پێدەکەیت دەبیته هیژ و لێها تووویت زیاتر دەکات -
بە پشتیوانی خوا- لە ژياندا، دواتر لە دواوەی خۆت دەپروانیت و دەبیژیت: ئەگەر
وام لێبەسەر نەهاتبا چلۆن دەتوانی بەم بارەیی ئیستای بگەم و فیڕبم. مایکل
بە پێکەنینەووە لێی پروانیم و پێی گووتم: دکتۆر دەتوانم داواکارییەکت پێش
کەش بکەم؟ وە لأمم دایەووە گووتم: مایکل هەرچیەك لە توانای مندا بیئت
دلنیا بە بۆتی ئەنجام دەدەم، لێم نزیك بۆووە پێی گووتم: دەمەوێت باووشم
پیاو دابکەیت، لە ئامیزم گرت و دواتر مایکل لە نوسینگە کەم پۆشتە دەرەووە
ئەمەیی بەخۆی دەگووتەووە: "ئەگەر ئازار نەبوا یە مانای ئاسوودەیی و
تەندروستی مان نەدەزانی و هەنگاومان بۆی نەدەنا".

ئىستاش بىرىكەرەۋە تۆسەر بەچىرۇكى ئەم پىاۋەيت ؟

ئايا پۇژىك بىرت لەۋە كىرۇتەۋە بۇچى لەژياندا ئەم ھەموو دژكارىيە ھەيە ؟
ۋەلامەكەي زۆر ساكارە ئەۋىش : ئەگەر ھەرشىتىك پىچەۋانە ۋە دژى نەبىت
مانايەكى نابىت ۋە نەدەبوو، لەۋ كاتەدا كارىكى راستەقىنەي ئاۋەزى شىكارى
بەراوردكارى نەدەبوو، ئەزموون ۋە پىسپۇرىيەكان مانايەكيان نەدەبوو، مەۋە
ماناي ھىچ شت ۋە بوۋنىكى نەدەزانى، ھىچ جىگەيەك بۇ بەرەۋ پىشقىچوون ۋە
گەشەكرىن نەدەبوو!

خۋاي تاك ۋە تەنھا بۇ ھەرشىتىك پىچەۋانەيەكى ئافراندوۋە، شەۋ ۋە پۇژى
بۇخولقاندوۋە، زىستان ۋە ھاۋىن، نىر ۋە مى، دىرژ ۋە كورت، خۇشى ۋە خەموكى،
نەخۇشى ۋە تەندروست بارى، ئازار ۋە شادى، لەم پىگەيەۋەيە مەۋە تۋانىۋىيەتى
لەماناي شتەكان بگات.

ئەگەر ھەموو كەسىك تەندروست بىۋايە لەش ساغى مانايەكى نەدەبوو، گەر
ھەموۋان دەۋلەمەند ۋە زەنگىن بوۋنايە ھىچ كەس لە ھەژارى تىنەدەگەيشت،
ئەگەر خۋاي تاك ۋە تەنھا بە تەنھا شەۋى بۇخولقاندبا ئەۋا كەس لەماناي وشەي
پۇژ تىنەدەگەيشت. لەگەرەترىن بەخششەكانى خواۋەند بۇئىمەي مەۋقايەتى
پىبەخشىنمانە بەئاۋەز، بەئەۋەي دەتۋانىن لەپىيەۋ بىرىكەينەۋەۋ شىكار ۋە
بەراوردكارى ئەنجام بىدەين، ئەمەش بۇخۇي ھۇكارىكە بۇ نىزىك كىرەنەۋەمان
لەخواۋەند، خۋاي بەتەنھاۋ بى ھاۋتا لە پەراۋە بىھاۋتاكەيدا دەفەرموئىت:

﴿ لەگەل ھەموو ناخۇشىەكدا خۇشىەك ھەيە، لەگەل ھەموو ناخۇشىەكدا
خۇشىەك ھەيە ﴾ خۋاي گەرە راستى فەرموۋە.

"ئەگەر مانا پىچەوانەنى نەبوايە

ماناھىچ مانايەكى نەدەبوو "

ئەگەر بەباشى لەم نىشانە و وتەيەى خواوەند بېروانىن " ئىمە پاداشتى
چاگەكاران وون ناكەين " و ناليت ﴿پاش ناخوشى خوشى ديت﴾ بەلكو
دەبىژىت ﴿لەگەل ھەموو ناخوشىكدا خوشىيەك ھەيە﴾ واتە پىكەوھى داناون
لەھەمان دىڧردا بەلام ناخوشى بەواتاي كاتىكى دىارى كراوو كەم ھاتوو و
خوشىش بەفراوانى و دلخوشكارانە ھاتوو.

ئىستاش با لىت بېرسم :

ئەگەر ناخوشى نەبىت ئەوا خوشى مانايەكى دەبىت ؟ ئەگەر ناخوشى نەبايە
مروۋ دەيتوانى ئاوەزى بۆ شىكردنەوھى. ھەستەكان و لوجىك و بەراوردكارى
بەكاربىنىت ؟ ئايا مروۋ دەيتوانى ھەلەكانى خوى بناسىتەوھ بەبى زانىنى
ھەلەكان ؟ بىگومان وەلامى ئەم پىرسىارانە گەلىك ئاسانن : نەخىر !!
ئەو دەمەى بەتەواوھتى لەم دەقەى خواوەند ورد بوومەوھ دىتم ھەموو قسە و
سامان و پاشەوارەكانى فەيلەسووفانى پىشوروى تىدا كۆبۆتەوھ، بۆم دەرکەوت
لەگەل ناخوشىدا سوودىكى زۆرەيە، لەوانەش: زياتر نزيك بوونەوھ لەخوای
گەورەو بەتوانا، دگەل ویدا ھەست بە ئاسايش و نەترسى دەكەيت، چونكە
بەلىنى پىداووت كە وەگەل ناخوشىدا خوشى ھەيە، دواتر ئارام گرى دىت
لەسەر ئەو تەنگەژەيەى دووچارەدەبىتەوھ، لىرەوھش خوای گەورە بەلىنى
بەھەشتى پىداون، دواتر دەبىت سوپاسى وى بكەيت بۆ ئەو تىشتانەى پىنى
داووت، ئىمە سوپاس گوزارى خواوەند دەبين، لە خوشى و ناخوشىدا ھەر
ستايىش و سوپاسى ئەو دەكەين، بەمەش خوای مېھرەبان و دلۇقان ھەموو
كىشەو ناسۆرىيەكت لەكۆل لادەبات، ئەوھندەش پۆزىت دەدات كە چاوەپروانى

ناكەيت، دواتر يارمەتت دەدات بۇ بىر كۈندە ۋە لە دۆزىنە ۋە چارە سەرىك بۇ
ئەو كىشە و ئارىشانەى دوو چارت بۆتە ۋە.

بەمەش ژىرىتى و تىپروانىن و تواناى داهىنان كارىت زىدەتر و باشتەر دەبىت
ژبۇ دۆزىنە ۋەى پىگە چارەى شىار، لەگەل ھەموو ئەمانەشدا خواى تاك و تەنھا
ھەموو گوناھەكانت لىداده مالىت، پاشان دەگەيتە خوشى و شادى، ئەمەش
ماناى واىە لە خوشى و ناخوشىدا پاداشتىكى ئىلاھىيانەى بىسنوور و پاىان
ھەيە، ھەربۆيە خواى گەرە دەفەرموئىت: ﴿ھەر كە بىئىش و كار بووئىت
نوئىژد ابەستە، پرووى بەرە و لاى خوا و ھەربگىرە﴾، واتە خوا ۋەند دەيە ۋىت
لە ھەموو ئەو كىشانە خۆت داماليت و بە بەرزىيە ۋە بوو سستىت، زۆر بە جۆش و
خروشە ۋە لەگەل خوا ۋەندا پەيوەست بىت؟ چونكە ئەو دەمەى كىشە يەكت
دوو چار دەبىتە ۋە ئەوا خوا ۋەند ئارەزووى ئەو دەكات تۆ لەگەلدا پەيوەستەيى
بەندەو خوايەتى نيوانتان نوئى بگەيتە ۋە، دواترىش بە نيازى خۆى ھەموو
شتىكى پىويستت پىدە بەخشىت بۇ پزگار بوون لەو مىحنەتییە.

ناخوشى نە ھامەتى دەبىنن، بەبى ئەمەش ماناى خوشى و ئاسودەيى
پاستەقىنە نازانىن، ئەگەر ناخوشى نەبوايە خوشى چ مانايەكى
نە دەبوو، خۆ ئەگەر خوشىش نەبوايە ئەوا ناخوشىش فەنادەبوو، خوشى و
ناخوشى دوو ھىزى پىكدە چوون و، ھەريەكەيان ئەوى تەرتەواو دەكەن
ولەگەشەى بەردە وامدان، لە راستىدا :

" ئەگەر نازار نەبوايە خوش بەختىش مانايەكى نە دەبوو،
گەر گریان لەبووندا نەبوايە پىكەنن چ مانايەكى نە دەبوو،
گەر خەم نەبوايە خوشى چ مانايەكى دەبوو،
گەر تارىكى نەبوايە پرووناكىش مانايەكى نە دەبوو،
گەر برسيتتى نەبوايە خۆراك ماناى نە دەبوو،
گەر شكست لەبووندا نەبوايە سەركە و تنىش پوچ دەبوو،
نىگەرانى نەبوايە دلشادى لەكوى دەبوو،
ناخوشى نەبوايە خوشى چ بەھايەكى نە دەبوو،

هه ربوئه نه گهر پيچه وانهي مانا نه بوايه ماناش مانايه كي نه ده بوو".
گهر تو دوو چاري ههر كيشهيه كي ژيان بوپته ته وه نهوا به قولتي هه ناسه بده،
له گهل هه ناسه داننه وه تدا بيژه: سوپاس بو خوا وه ند-سي جار-دواتر پيكه نين
بخه ره سهر روو خسارت، چونكه چاكيه مووي چاكييهك به ره و لاي تو
به رنويه - به ويست و يارمه تي خوا.

هه موو ساتيك وه ها بژي كه دوا ساتي ژيانته، به خوشه ويستي
خواوه بژي - گه وه به دهسته لات - به سروشتي ره وشت و ئاكارى
په يامبه ر(د.خ)، به نه به ردي و زانسته وه بژي، بژي به كاركرده و
پا به ندييه وه، بژي به ئارامگري و نه رمونياني، به خوشه ويستيه وه
بژي،

ريز له به هاي ژيان بگه.

ستراتیژیہ تی کار

پۆرى يەكەم :

ههستکردن و کاری نیوخوئی

۱- پهنده که بخویندوه و به باشی لی تی بگه.

۲- نه وانهیهی لیی فیروویت به شیوازی تایبهتی خوٲ بینوسهوه

وانه که بریتیه له

۳- نه و بریاره بنوسه وه که داوه ته

برپارہ کہ بریتیه

له:.....

۴-ئەو كارە بنوسەوہ كەئەمرو ئەنجامى دەدەيت

کارہ کہ بریتہ

له: ..

۵- به شیوازی (۴، ۲، ۸) هه ناسه بده

(۴ ژمارەى ھەناسەوەرگرتنە، ۲ ھېشتنەوہى ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەى دانەوہى

هه‌وای هه‌ناوته بۆدەر وهه). تاوه‌کو هه‌ناسه‌دانه‌وت له هه‌ناسه وه‌رگرتن

زیده تربیت نهوا زیاتر ههست به حهسانه وهی جهستهی دهکیت.

٦- چاوه کانت دابخه و خوټ له نیو ئه و ئیشه دا ببینه وه که ده ته ویت

به یاریدهی ئه وهی فیڤری بوویت ئه نجامی بدهیت.

۷- وینەیه کی خۆت بونیات بنی له وهی تو به به کارهینانی وانه کان متمانه ی

ته‌واوت به‌خۆت هه‌یه، وێنه‌که با لیۆت نزیك وگه‌وره‌بیّت و هه‌ست به‌هێزه‌که‌ی

بکه و له هه ناویدا سى جار هه ناسه بده تائه و دهمه ی ده بینیت له سه رووی خوت

و ده‌ور و به‌رتدا هه‌لده‌قولیٔ.

۸- ئەم ئاماژانە سى جارى دووبارە بىكەرەۋە:

((من لەخۆم دىنيام، من تەۋار ھارۋىسەنگم، سوپاس بۇخو))

۹- چاۋەكانت بىكەرەۋە

۱۰- تاقىكرىدەۋە:

بىر لەخۆت بىكەرەۋە بەۋشيوەيە لەداھاتوۋدا ھەمان كىشەت دوچار دەيىتەۋە، بىيىنە چىزىن ھەتتە ئانت يارمەتى دىرت نىن بۇ زالبوون بەررىدا.

ھەنگاۋى يەكەم بنوسەۋە ھەريئىستا جىيەجىيى بىكە....

لەدواۋەى خۆت مەپوانە، مەھىلە ھىچ شىتەك لە ئەنجامدانى كارەكەت دوورت بىخاتەۋە، پىشت بە خوا بىبەستە - گەرەۋ مېھرەبان - دىنيابە لەم گووتەيەى خوا: ﴿ئەۋەى كارى چاكە بىكات پاداشتەكەى وون ناكەين﴾

ستراتىژىيەتى كار

پۇژى دوۋەم

كارى ستراتىژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىردوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىردوۋەمە بىرىتيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەوھى ئەمپرۇ ئەنجام داوھ:

۱-

۲-

۳-

۴-

۳) ئەوھى ئەمپرۇ ئەنجام داوھ بىخەملىنە:

خەملاندنى من بۇ ئەو كارانەى ئەمپرۇ ئەنجام داوون برىتتە لە:

۱-

۲-

۳-

۴-

۴) چاكسازى:

پاش خەملاندنى ئەوھى ئەنجام داوھ، ئەوھى بەشياوى دەزانىت چاكسازى

تىدا ئەنجامى بدە:

۱-

۲-

۳-

۴-

پاش چاكسازى، خۆت بىينەوھ لەوھى ستراتىژىيەتى خۆت بەكار دەھىنىت و لەودەمەشدا تۆ بەتەواوتى ھاوسەنگىت. سەيرى پىشتەوھت مەكە، مەھىلە ھىچ كەس و شتىك لەئامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەوھ، پىشت بەخوا بېستە - خواى تاك و تەنھا - دلىابە لەم گووتەيەى خوا: ﴿پاداشتى چاكەكارن وون ناكەين﴾.

"چەندىن شت و كەس و تەنانەت بەشى خوشمان لە گەشتى

ژيانماندا لەگەلمان دەبن بە ئامانجىكى تايبەت و ماوەيهكى ديارى

كراو نەك نەلەبەرژەوهندى ئيمەدا بەدرىژايى گەشتەكە ھەربۆيە ئىستا

كاتى ئەوھيە وازيان لىيىنين و سەربەستيان بکەين "

"چەندىن شت و كەس و تەنانەت بەشى خوشمان لە گەشتى ژيانماندا

لەگەلمان دەبن بە ئامانجىكى تايبەت و ماوەيهكى ديارى كراو نەك

نەلەبەرژەوهندى ئيمەدا بەدرىژايى گەشتەكە ھەربۆيە ئىستا كاتى ئەوھيە وازيان

لىيىنين و سەربەستيان بکەين "

ئايا كەسيكى نزيكت لەدەستداوہ ؟

كەسيكت لى جوودا بۆتەوہ كە لەھەموو كەس زياترت خوش ويستوہ ؟

شتيكت لەدەست داوہ بەلاتەوہ لەھەموو شت گرنگتر و بەنرختر بوبيت ؟

ھەرگيز بىرت لەوہ كردۆتەوہ بەشيكت مردوہ ؟

*ئەو دەمەى تەمەنى سى سالان بوو حەنان بەھوى نەخوشى شيرپەنجەى

چاوہوہ دايكى لەدەست داوو، شەو و پوژ دەگريا، بۆيە دواتر زۆر بەباوكيەوہ

ھۆگرو پەيوەست بوو، باوكيشى پياوچاكيكى مېھربان بوو، ببووہ باوك و

دايك و ھاوپرێى، يارى لەگەلدا دەكرد و ھاوہلى دەكرد و كاتيكي زۆرى لەگەلدا

بەسەر دەبەرد، خۆراکی بۆ لێدەنا و یاری لەگەڵدا دەکرد، بەشداری نازار و
 خوشیەکانی دەکرد، تەنانەت ببووە هەموو شتیکی لەژیانیدا.
 سالان تیپەری و حەنان تەمەنی بووبە پازدە سال و کێژۆلەیهکی جوانکیلە
 لی دەرچووبوو، تەوهری ژیان و سروشی باوکی بوو، پۆژیک حەنان پۆشته
 ژوورەکەیی بابی و دیتی نوستووە بۆیە نەبویست خەبەری بکاتەو،
 لەتەنیشتیەو نوست و دەستەکانی خستە سەر شانی بەلام وەکو جاری جاران
 نەجولایەو، کاتژمێرێک تیپەری بەلام هیچ جولەیهکی نەبوو، بۆیە بریاریدا
 خەبەری بکاتەو بۆئەوێ لە دەوامی خۆیندنگەیی دوا نەکەوێت، بەلام هەرچی
 کرد نەجولا، حەنان نەیدەزانی چی پوویدا و دەبیئت چی بکات، بۆیە پەییوەندی
 بە پزیشکی خێزانەکەو کردو ئەویش بەخیرایی هات و پشکنینی بۆکرد، بەلام
 لەناکاو دیق لە حەنانی پووانی پێی گووت: حەنان من داوای لێبوردن دەکەم
 بەلام دەبیئت بۆی بابی تەمردییە !!! حەنان برۆای نەدەکرد، نەیدەزانی چی
 بکات تێرمامبوو، خۆی هاویشتە سەر سنگی باوکی و بانگی دەکرد بەلام
 نەفسووس هیچ دەنگیکی نەبوو، بۆیە پزیشکەکە پێی گووت: کچم حەنان تۆ
 کێژۆلەیهکی خواپەرەست و خاوەن ئایینی و دەزانیت خوا بەندەکانی بۆلای
 خۆی دەباتەو هیچ کەس نەمرنییە جگە لە خۆی، هەریەکە لەئێمە گەشتیاری
 ژیانین، حەنانیش بە دەنگی نوساوو خەمۆکییەو پێی گووت: ناخر بۆ باوکی
 من بۆ؟ ئەی بۆچی من؟ ئەی بۆچی ئێستا؟ دایکەم لەدەستدا پێش لەوێ تێر
 لەنامیزم بگرێت ئێستاش وا بابم لەدەست دا کە خوشەویست ترین کەسی
 ژیانمە...بۆچی بۆ؟

*هەر لەمنداڵییەو فاتن خەونی بە پزیشک بوونی خۆیەو دەبینی بەوێ
 وەکو بابی بیتە پزیشک و یارمەتی زۆرتەین خەلک بدات، هەمیشە زەرۆوی
 پزیشکی باوکی لەمل دەکرد، نازناوی لە مائدا دکتۆرە فاتن بوو. پۆژگار تیپەری
 و پاش هەولێکی بیوچانی زۆر فاتن لە کۆلیجی پزیشکی وەرگیرا، پێکانی
 خستە سەر یەکەمین قادرمەیی پێگەیی سەرکەوتنی ژیان و بەدیھێنانی

نامانجه كانى، زور ئازا و لىھاتووبوو، پۇژنىكان لە تاقىگەى كۆلىجدا سامى ناسى، گەنجىكى تەمەن بىست سالان بوو، جەوان و پۇشنىير و ژىر، فاتن ھەستى كرد پۇژ لەداوى پۇژ زىاتر خولىيائى دەبىت، لەلاى خۇيەو ھەونى بەو ھەو دەدەت كە سامى بىتە مىردى، پۇژنىكان ھەپەسا كاتىك دىتى سامى داواى ھاوسەرگىرى لىدەكات، بېواى بەخۇى نەدەكرد بۇيە بەخىرايى قايل بوو، بەلام داواى كرد بە باوك و دايكىشى بلىت، بىگومان پىنى گووتن.

باوكى بەتەواو ھەتى پەتى كەردەو، چونكە سامى تازە جاحىلە و ماناى كاركردن و خىزان بەخىو كەردن نازانىت بەلام دايكى بىلايەن بوو، خۇشى و شادى كىژۆلەكەى دەوىست، فاتن بارودۆخەكەى بە سامى گووت بەلام ئەو ھىچ پىنى نەشلەژا، بۇيە دوووبارە و سى بارە پۇشتەو داخووزى تاو ھەكو باوكى فاتنى قايل كرد، بەھەموو مەرجىكى داين كەردنى خۇشگوزەرانى بۇ فاتن قايل بوو، خوازىنى و مارەبىرەن ئەنجامدراو ھەمووان لەوپەرى خۇشچالىدان، سامى وفاتن زانكۆيان تەواو كەرد و، فاتن لە نەخۇشخانەى زانكۆدا دامەزرا، لەكاتىكدا سامى لە نەخۇشخانەى كى ۱۰۰ ميل دورى شاردەكەو دامەزرا، مانگى جارىك يان دووجار سامى و فاتن يەكدييان دەبىنى، فاتن ھەستى بە ھەلەو شانەو ھى پەيوەندى خۇى دەكرد لەگەل سامىدا، بەتايبەت ئەودەمەى كۆرە پزىشكىكى جوان و زىرەك و وريائى لە نەخۇشخانەكەدا ناسى، فاتن ھەستى كرد بەراورد دەكات لەنىوان ئەو گەنجە و سامىدا، لەگەل باوكىدا قسەى لەم بارەيەو ھەكو و باوكىشى پىنى گووت: ئەم كارەت باش نىيە و دەرنەنجامىكى دەروونى خراپى بۆت دەبىت، داواى لىكرد پەنا بەخوا بگرىت، بەلام دايكى ھەروەكو جارى پىشوو بىدەنگ بوو، ھەولنى بەدەيھىنانى خۇشگوزەرانى دەدا بۇ كچەكەى...

پۇژنىكان ھاوپى پزىشكەكەى باسبى زەواجى لەگەلدا كەردەو ھەو داواى ھاوسەرگىرى لىكرد، فاتن ھەستى بەخۇشەىكى زور دەكرد بەلام دىسانەو ھەش تىپرامابوو نەى دەزانى چىبكات، دىسانەو لەگەل باوكىدا سەرباسەكەى كەردەو ھەو دواتر ئەو ھىش پىنى قايل بوو دايكىشى قايل بوو !!

فاتن لەگەل سامىدا باسەكەى بېريەو لەوكاتەدا سامى تەنھا وشەيەكىشى

له ده مده نه هاته ده ر و له کو تادا پیی گووت: " هیوای ژیانیکی به خته وه رت بو ده خوزم".

دواتر ژیانى هاوسه رگیری فاتن و سامى کو تایی پیهات و فاتن له کوره پزیشکه نوییه که ماره کرا، به لام سامى دوو چاری شوکی و نیگه رانییه کی زور بوو ژیان له پیش چاوانیدا مانایه کی ندا، هدموو نه ندانانی خیزانه کنی هه ولى یارمه تیدانیان ده دا به لام هیچیان پینه ده کرا، هه میشه ده پیرسی بوچی؟ بوچی لیم نزیك بویت و و غوشه ویستی و دنده واییت پیبه خشیتم بوچی؟ بوچی له گه لمدا هه ولى قایل کردنی خیزانه که تدا و تیکوشایت؟ بوچی پیکه وه نه م هه موو کاته مان به سهر برد؟ نایا هه موو نه و وشانه ی له باره ی خوشه ویستی هه و پیت گووت هه مووی فرت و فیل بوو؟ هه مووان هه ولى پرگار کردنیان له م کی شه و ناسورییه ده دا به لام سامى به چاویکی فرمیسکاوییه وه هه میشه ده پیرسی بوچی فاتن... بو؟

"چه ندین شت و کهس و ته نانه ت به شی خوشمان له گه شتی ژیانماندا له گه لمان ده بن به نامانجیکی تایبالت و باوه یه کی دیارت کیراو نه ک نه له به رژه وه ندی ئیمه دا به دریزایی گه شته که هه ربویه ئیستا کاتی نه وه یه وازیان لیبنین و سهر به ستیان بکهین"

*هه ر له مندالییه وه سه میر خه ونی به کرینی خانویه کی گه وره وه ده بینی بو دایکی و هه میشه پیی ده گووت: " دایکه کاتیک گه وره ده بم خانویه کی زور گه وره ت بو ده کرم بو نه وه ی بتوانیت به ناسووده یی تییدا بژیت" دایکی شی پیده که نی و نزای لای په روه رین ده کرد بو سهر که وتنی کوره که ی.

پوژگار تیپه رت و ساسیر وه کن: یارمه تی بده ری میکانیکی کاری ده کرد، هه موو نه و پارانه ی به ده ست ده هیئا کو ی ده کردنه وه و هه لیده گرتن، له خویندندا زور لیها توو بوو بویه دوا جار پووی له کولنجی نه ندازه کرد له بواری میکانیکیدا و، پاش ته واکردنی زانکو له کومپانیایه کی گه وره دا کاری ده کرد، وه کو کاری

ھەمىشەيى خۇي زۆرتىن بىرى داھاتى كۆدەكرەوۋە بەبى ئەۋەي خەرجى بىكات
بۆتەۋەي خانوۋە گەۋرەكە بۇ دايكى بىكرىت.

سەمىر بىرى كىرەۋە كە ئىشكرىنى ۋەكو فەرمانبەر لەم كۆمپانىيەدا
داھاتىكى زۆرى پىنابەخشىت بۆيە لەگەل سى ھاۋرى دىكەيدا بىرىرى
دامەزىراندنى كۆمپانىيەكىيان دا، بىگومان كۆمپانىيەكىيان دامەزىراندن ۋ ئەۋپەرى
ھىزو توانايان خىستە كار بۆتەۋەي سەركەۋتوۋ بن، سەمىر توانى لەسەر دەريا
خانۋىيەكى گەۋرە بىكرىت، بەلام لە سەندىدا پارەي تەۋاۋى نەۋو بۆيە پەناي
بىردە بەر قەرزى بانك ۋ لەۋ پىيەۋە توانى بىكرىت، بۆيە دايكىشى
كە خانۋەكەي بىنى زۆرى پىخۇش بوۋ، ھەروەھا زۆرىش سەرسام بوۋ بەۋەي
ھەرلەمزالىيەۋە خەرىكى بەدىھىنانى ئەم نامانجەيەتى.

پۇزگار تىپەرى ۋ كۆمپانىيەكەي سەمىر دوۋچارى زىيان لىكەۋتن ھاتەۋەو
ھاۋلەكانى بىرىرى فروشتنى پىشكەكانى خۇيان دا، سەمىرىش نەيدەتوانى
پارەي تەۋاۋى قەرزى بانكى خانۋەكەي بىكات بۆيە خانۋەكەي خرايە
ھەراچىكرىنىكى ئاشكراۋە!! پاش پوۋدانى ھەموو شتىك سەمىر پوۋى كىردە لاي
دايكى ۋ بەحەسەرەت ۋ فرمىسك پىشتنەۋە دەيگوت: دايكە ھەموو شتىكىمان
لەدەستدا، خانۋەكەي تۇش دايكەگىيان خەۋنەكانمان لەدەست چوۋ، دايكىشى
لە ئامىزى گىرت ۋ دەيوست سەمىر لەم شۆك بوۋنەۋە پزگار بىكات بەلام سەمىر
ھەمىشە دەيگوت: دايكە بۆچى ؟ بۆچى زىيان سەختە دايكەگىيان؟ بۆچى پاش
ئەم ھەموو ماندوۋ بوۋنە؟ ئەي بۆچى من...بۆچى ؟

*سەمەر لە سىيەكانى تەمەنىدا بوۋ، كەسىكى پوۋخۇش ۋ زىيان ويست ۋ
كۆمەلايەتى بوۋ، ساتان تىپەرى ۋ سەمەر كۆلىجى ئابوۋرى بەپلەي يەكەم
تەۋاۋىكرىدو، ۋەك موعىد لەھەمان زانكو دامەزىرەۋەو توانى لەگەل ئىشكرىندا
خويىندەكەشى تەۋاۋىكات تاۋەكو توانى پلەي دىكتۇرا بەدەست بەيىنىت، سەمەر
زۆر دلى بەمەخۇش بوۋ، بەۋەي خاۋەن پاىيەكەي بەرز ۋ ئۆتۆمبىلى تايىبەتى
خۇي ۋ موچەيەكى زۆرباشە. لەم ماۋەيەدا پەتى ھاۋسەرگىرى ۋ زەۋاجى

دەکردەو بۆنەو دەى نامانجە راستەقینەكەى لە دەست نەدات، پۆژگار تیپەرى و
هەست و خرۆشى بۆ نیشەكەى تادەهات لاوازتر و كەمتر دەبوویەو، ئەو دەمەى
سۆبجەینان لەخەو بەئاگادەهاتەو هێچ خوشحال نەبوو كە دەپۆشت بۆ وانە
وتنەو، ژیان بەلای ئەو دەو هێچ تام و مانایەكی نەبوو، پەتەى دەرچوونە
دەروەى دەكرد لەگەڵ هەموو حاوڵەكانیدا بەشداری هێچ ئاھەنگیكى نەدەكرد،
نەیدەزانى چى بكات؟ هەستى بەمردنى شتێك دەكرد لەھەناویدا. هەمیشە
دەپرسى : چىم لێبەسەرھاتوو؟ من كىم ؟ جۆش و خرۆش و بەختەو ەریبەكەم
چى لێبەسەرھات؟ بۆچى ئەم هەموو شتەم لێبەسەرھات؟ بۆچى من؟ بۆ؟

ئىستاش با لىت بپرسم:

تۆ هێچ كام لەم چىرۆكانەت بەسەردا هاتوو؟

جارى واھەى دەوچارى كىشەىەكی ئەو نەدە گەورە دەبینەو كە پىشتەر
ھەرگىز بەخەيال و ئاوەزماندا نەهاتوو و هێچ ئامادەكارىبەكیشمان بۆى
نەكردوو و نازانین چۆن پوویداو بۆچى؟ خوشەو یست ترین كەسمان
لە دەست دەدەین یان ئازىزترینیان لىمان جوودا دەبنەو یان گرنگترین شتمان
لە دەست دەچىت، لەو كاتەشدا خۆمان نانا سىنەو دەپرسىن بۆچى ؟ بۆچى
ئىمە ؟ ئىستا لەكوین ؟ چى هیئەىنى بۆئىرە؟ بەخۆمان یان بەكەسانى دىكە
دەلین : پروام وابوو لەسەر پىگای راستم، هەموو ھەولێكمان با نەیدەبرد، بەلام
ئەفسوس خۆمان لەناو پراستى پىگادا بەداپروخاوى بینىەو ەو پىگەمان
ھەلەكرد و ئىستاش نازانین روو لەكوى بكەین !!!

ھەرىبەكە لەئىمە ژیان ناچارى كردوو ھەست بەخۆى بكات و بزانیت چى
لێبەسەرھاتوو، پەنگە مرووف بكەوئتە ژىر بارىكى ھەستەو ەرى نەرىنى و
ھەستكردن بە بىتوانایى و لە دەستدانى ھاوسەنگىتى ژیان و، دووچار بوون
بەنەخۆشى دەروونى و بىھىوابوون لەمانای وشەى ژیان!!! بىگومان دەبىت
ھەست بەو بەكەیت و ئاوسەنگى لە دەست بەدەیت و تورەبىت و داپرمىت و
غەمار و پەرىشان بىت، بەلام ئایا ئەمەت دەوئت لەژياندا؟ دەتەوئت ھەست بەم

ژيانە بگۆرە لە ھاو دەى لا پۆژدا ٥٠ لەكوتەكانى دكتور ئىبراھىم فەقى

جۆره ھەستانە بکەیت؟ دەتەویت بەم شیۋەيە بژیت؟

"چەندین شت و کەس و تەنانەت بەشی خۆشمان لە گەشتی ژيانماندا
لەگەلمان دەبن بە نامانجیکی تایبەت و ماوەیەکی دیاری کراو نەك
نەلەبەرژەوھەندی ئیئمەدا بەدریژایی گەشتەكە ھەربۆیە ئیستا كاتی ئەوھە وازیان
لیبێنین و سەر بەستیان بکەین"

ئەگەر كەسیك یان خۆشەویستیكت لە دەست دا پروو لە پەناگەي خواوھەند
بکەو، ئەم دێرەي خۆي بەتوانا و تاكت ھەمیشە لەیاد بیئت: ﴿ھەمووان دەبیئت
لەناوېچن، تەنھا خۆي گەورە و بەتوانا دوايین بوون دەبیئت﴾ ھەموو مرۆفیک
لەسەر پرووی زەویدا فانییە و مرۆف شایەنی دووچاربوونە بەکیشە و ناسۆری و،
دەبیئت ئەم پراستیئەيەشمان لەپیش چاویئت و پەفتاری لەگەلدا بکەین و خۆمانی
دگەل بگونجینین.

ئەگەر خۆشەویست ترین کەست لەبەر ھەر ھۆکاریك جیی ھیشتی و نەتوانی
بیگێریتەو دەبیئت ئەو پراستیئەيە پەسەند بکەیت و خۆتی لەگەلدا بگونجینیت
بۆئەوھي توشی تیكچوونی باری دەروونی خراپ نەبیئتەو و وون نەبیئت
لەگێژاوی ژياندا و خۆت دانەبەزینیتە ئاست بەپراستیئەبوونی سیبەر و
ئەندیشەكان... لەم کاتەشدا پروو لە خواوھەند بکە و گرنگی بەتەندروستیت بدە و
کەسایەتیت برەوپیبدە و گەشە بە پەيوەندییە خیزانی و کارەكانت بدە ولەبری
دانیشتن و بیرکردنەوھي پووچ خۆت بە خواپەرەستیئەوھ سەرقال بکە، دلنیا بە
لەوھي ئەوھي پروویداوھ لەبەرژەوھەندی تۆبووھ و ئەزموزنیك بووھ بۆتۆ، دواتر
پیلان بۆداھاتوو دابنی و بەپشتیوانی خوا سەرلەنوی دەست پیبکەوھ، ئەم
دێرەي قورئانی پیروزیشت لەبیریئت: ﴿لەگەل ھەموو ناخۆشیەكدا خۆشیەك
ھەيە﴾، ھەرۆھا ﴿ئیئمە پاداشتی چاکەکاران وون ناکەین﴾.

ئەگەر پۆژیک ھەستت بەوھکرد بەشیكت وون بووھ یان ھیچ ھەستیکی

پیناکهیت له شایوهی بیتمانیهی و که مېوونه وهی جوښ و خرؤش و
هه ستنه کردن به شادی و کامهرانی یان بیمانابوونی ژیان، نه و نابیت
بیېوابیت، چونکه هه موو مرویه کی سهر نه م گوی زه وییه به م قوناغه دا
تیپه رده بیټ، نه ویش ساتگه لیکی هه سترکردن و گوړانه بوئنه و دی به هاوسه نگی
بگهیت نه و بارود و خه که هه لسه نگینه و له خوت بپرسه :

چیم ده ویت ؟ نه وهی به سهرمدا هاتووه مانای چیه ؟ نهی په یامی چیه ؟ چون
سوود له وه وهر بگرم که لیم پرووده دات ؟ به خوت بلای وه : هه رگیز سوود له م
جوړه هه سته خراپانه وهر ناگرم بوخو پروو خاندن، نه مپوښ بریارده دم که
چیتر بیرکردنه وهی خراپه کانم بره و پینه دم و به سهر به رزییه وه بوه ستم،
نه وه شت له بیر بیټ ژیان هانده رته بوئنه وهی باشتر فیربیت و گه شه بکهیت،
بوئنه وهی زیاتر له خوا نریک بیته وه -خواوه ندی تاك و ته نه ا- و سوود و چیژ
له هه موو ساته کانی ژیان وهر بگریټ.

نیستاش.... وا کاتی نه وه هاتووه که بزاین زورشت و مروځ و هاو هل و
به شی خو مان هه ن که له پرېره وی ژیانماندا له گه لماندان بوئامانچ و کاتیکی
داریکراو، به لام کاتین و هه تاهه تایی نین. نیستاش کاتی نه وه یه هه موو شتیك
وه کو خوی بهیلتیه وه نه وهی شایه نی له ده ست نه دانه بیتیلیه وه نه وانی
دیکه ش دهر وازه یان له سهر والا بکهیت، خوت بهر پرسای کار و کرده وه و ژیان
خوت به، زالبه به سهر توانا و لیها توو یه کانتدا و یاسای نوی دابرېژه وه بو ژیان
و زیاتر خوت به خواوه گریبده و خولیای خواپه رهستی به.

نه مپو پوژیکي نوییه. نه م ساته ش دواساتی ژیان و ده بیټ، هه ربویه نه وهی
پیئی نه نجام ده دهیت نرخی گران ده بیټ، تیکه لی هه ستیکی نه ریئی و وونیټی
مه که : هه ربویه :

هه موو ساتیک وها بژی که دوا ساتی ژیانته،
به خو شه ویستی خواوه بژی -گه وره و به ده سته لات- به سروشتی

پەروەشت و ئاكارى پەيامبەر(د.خ)، بەنەبەردى و زانستەو بەزى، بە
كاركردهو پابەندىيەو بەزى، بەزى بە ئارامگرى و نەرمونىانى، بەزى
بەخۆشەويستى، رېزله بەهاى ژيان بگره.

ستراتىيەتى كار

پۆزى يەكەم :

هەستكردن و كارى نىوخۆيى

۱- پەندەكە بخوينەو بەباشى لىي تىيگە.

۲- ئەو وانەيەى لىي فېربوويت بە شيوازى تايبەتى خۆت بينوسەو
وانەكە برىتيە لە

.....

۳- ئەو برىيارە بنوسەو كە داوۋتە

برىيارەكە برىتيە

..... لە:

۴- ئەو كارە بنوسەو كە ئەمرو ئەنجامى دەدەيت

كارەكە برىتيە

..... لە:

۵- بەشيوازى (۴، ۲، ۸) هەناسە بەدە

(۴) ژمارەى هەناسەوەرگرتنە، ۲ هېشتنەوەى ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەى دانەوەى
هەواى هەناوتە بۆدەرەو. تاوەكو هەناسەدانەوۋت لە هەناسەوەرگرتن
زىدەترىيىت ئەوا زىاتر هەست بە حەسانەوەى جەستەى دەكەيت.

۶- چاوەكانت دابخە و خۆت لەنيو ئەو ئىشەدا ببىنەو كە دەتەوۋت
بەيارىدەى ئەوەى فېرى بوويت ئەنجامى بەدەيت.

۷- وىنەيەكى خۆت بونىات بنى لەوەى تو بە بەكارهينانى وانەكان متمانەى

تەواوت بەخۆت ھەيە، وینەكە با لیۆت نزیك وگەرەبیّت و ھەست بە ھیزەكەى
بكه و له ھەناویدا سىّ جار ھەناسەبدە تائەو دەمەى دەبینیت لەسەر ووی خۆت
و دەور بەرتدا ھەلدەقولیت.

۸- ئەم ئاماژانە سىّ جار دووبارە بكەرەو:

((من لەخۆم دلنیام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەكانت بكەرەو

۱۰- تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بكەرەو ەبەوشیۆەيەى لەداھاتوودا ھەمان كیّشەت دووچار
دەبیّتەو، ببینە چۆن ھەستەكانت یارمەتى دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەكەم بنوسەو ھەرییستا جیبەجیّی بكە....

لەدواو ەى خۆت مەروانە، مەھیلە ھیچ شتیك لە ئەنجامدانى كارەكەت دوورت
بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو مەرەبان- دلنیابە لەم گووتەيەى
خوا: ﴿ئەو ەى كارى چاكە بكات پاداشتەكەى وون ناكەین﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇژى دوو ەم

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىر دوو ەم بىنوسەو ە:

ئەو ەى ئەمپۇ كىر دوو ەم بىرىتى ە:

۱-

۲-

۳-

۴-

(۲) ئەو ەى ئەمپۇ ئەنجامتداو ە بىنوسەو ە:

ئەو ەى ئەمپۇ ئەنجام داو ە:

۱-

۲-

۳-

۴-

(۳) ئەو ەى ئەمپۇ ئەنجامت داو ە بىخەملىن ە :

خەملىندىن مې بۇ ئەو كارانەى ئەمپۇ ئەنجام داو ە بىرىتى ە:

۱-

۲-

۳-

۴-

۴) چاكسازىي:

پاش خەملاڭدىنى ئەۋەي ئەنجامىت داۋە، ئەۋەي بەشپاۋى دەزانىت چاكسازىي

تېدا ئەنجامى بىدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازىي، خۆت بېيىنەۋە لەۋەي سىراتىزىيەتى خۆت بەكار دەھىنىت و لەۋدەمەشدا تۆ بەتەۋاۋىتى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ كەس و شىتېك لەئامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخۋا بېستە - خۋاى تاك و تەنھا - دىنپا بە لەم گوۋتەيەي خۋا: ﴿پادا شتى چاكەكارن وون ناكەين﴾.

"ھەندىك كات ھەن واھەست دەكەين كۆتايىيە،

دواتر بۆمان دەردەكەۋىت تەنھا سەرەتايە و

ھەندىك دەروازە ھەن واھەست دەكەين داخراۋە،

دواتر بۆمان پوۋن دەبىتەۋە كە دەروازەي راستەقىنەي سەر كەۋتەنە"

"هەندىك كات ھەن واھەست دەكەين كۆتايىيە، دواتر بۆمان دەردەكەوئىت
تەنھا سەرەتايە و ھەندىك دەروازە ھەن واھەست دەكەين داخراو، دواتر بۆمان
پوون دەبىتەو ھە دەروازەى راستەقىنەى سەرکەوتنن"

ئايا كاتىكى وەھات بەسەردا تىپەپىو ھەست بەكەيت كە ھەموو شتىك
لەدەست دەدەيت و ئەمە كۆتايىيە و، بىرەت بەخۆت نەدەكرد بەوھى پوویداو،
وھكو ئەوھى بەخەبەر بىتەو ھەخەو بىنىت تۆ بووئىت بەكەسىكى نامۆ لای
خۆت؟ پىشتەر ھەستت بەوھەكردو؟ يان ھەرگىز ھەستت بەوھەكردو ھە ھەموو
دەروازەكان لە پىشتدا داخراون، دواتر بۆت دەرىكەوئىت كە ئەم دەروازە
داخراوانە پىرەوئىكى راستەقىنەن بەرەو دىلشادى و ھاوسەنگ كردنى ژيان؟

لەراستىدا لەسەر پووى زەويدا ھەرمۇقەك دووچارى كىشەگەلىكى وەھا
دەبىتەو ھەبوو ھەتەو ھە پىشتەر ھىچ حسابىكى بۆ نەكردو ھە بەمىشكىدا
نەھاتو ھە، دەگات بەو بىروايەى ئەمە كۆتايى جىھانە، بەلام بەتپەپىوونى كات
بۆى دەردەكەوئىت كە ئەمە تەنھا سەرتاي كات و سەردەمىكى نوپىيە.

*لەسالى ۱۹۹۰دا لە دوورگەى كوناي كۆمەلە دوورگەكانى ھاواى بووم،
بەمەبەستى وانە و تەوھى خەواندن بەنىگاي ئىكلينىكى پۆشتبوومە ئەو
جىگەيە، لەویدا خاتونىكى زۆر بەھىزم ناسى كەناوى كىتى بوو ئەو ئافرەتە
لەتەمەنى شەست سالىدا بوو، خاوەنى ئەو مۆتىلە بوو كە لەوماوھەدا من تىيدا
مامەو، چىرۆكىكى سەرکەوتووى بۆ گىپرامەو.

ئەو دەمەى كىتى ھاوسەرگىرى كردبوو ژيانى خۆى بۆ مىردەكەى رام
كردبوو، خواى تاك و تەنھاش شەش مندالى پىبەخشى بوون، دواتر شتىك
پوویدا ھەرگىز پىشبینى نەكردبوو... مىردەكەى لەپووداوىكى ھاتوچۇدا
مردبوو!!! كىتى بىرواي بەو نەدەكرد و توشى شوكى ھاتبوو، زۆرى ئازار

چەشت بەھۆی لە دەستدانى ئەو مىردە خوشەويستەيەو. پوژيكيان كيتى بەتەنها پوشتە سەر كەنارى دەرياكە و بەتەنها دەگرياو دەيگوت: ...بۆچی؟ ئیستا چی بكەم؟ لە نزيكى ئەو كەنارەدا كەسيكى نزيكى مىردەكەى بينى و پيشنيارى ئيشكردنى بۆكرد بۆئەوێى بتوانیئت شەش منداڵەكەى پيىگەيەنيئت. كيتى گووتى: من چی بكەم؟ كارى چی ئەنجام بدەم؟ هيچ شتيك نازانم؟ خاوەنى بېروانامەى بەرز نيم. بە چۆپانى فرميسك لەچاوەكانيدا پرسى: كى ئيش بەكەسيكى وەكو من دەدات؟ پياووەكە پيى گووت: مىردەكەت هاوئيكى هەبوو خاوەنى ئوتيليك بوو، بۆيە داواى لە كيتى كرد كە لەگەليدا بېروات بۆ بينينى خاوەنى ئەو ئوتيله بچكوليە، ئەويش ليى پرسى هيچ پسپورييهكى ئەوتۆت هەيە لەم بوارەدا؟ كيتى بە نەخير وەلامى دايەو، واى دەزانى ئەميشى تەواو لەدەست چوو، بەلام پياووەكە بە كيتى گووت: بەدریژايى ژيانىت چی كردوو؟ كيتيش وەلامى دايەو: من خەريكى بەخيوكردنى منداڵ و مال پاككردنەو و پيزگرتنى مىردەكەم بوومە، خاوەن ئوتيله ليى پرسى دەتوانيت وەكو كاركەر ليەرەدا ئيش بكەيت؟ ئەويش گووتى: بەلى سووپاس بەخوشحاليەو.

كيتى لەسەرەتارە بە مووچەيەكى كەم قایل بوو، بېرواى نەدەكرد بەوێى ئيشى دەست كەوتوو بۆيە بەوپەرى تواناو هەولى خۆى دەدا و پيش لەهەموو كاركەرانى دى دەستى دەدايە كاركردن بۆئەوێى ئەوپەرى خزمەت پيش كەش بكات، هەمووان خوشيان دەويست تەنانەت خاوەن مۆتيله بچووكەكەش، بۆيە بەمووچەيەكى زياترەو پۆليكى تەواوى بەكيتى بەخشى.

پوژگار تيپەرى و خاوەن مۆتيله كە داواى لە كيتى كرد نيوەى ئەم مۆتيله بۆخۆى بەريئت لەبەرامبەر كاركردنيدا، كيتى زۆرى پيسەير بوو، نەيدەزانى چی بكات، كيتى پيى گووت: هياواخوازم بەلام پارەى ئەو وەم لەكوێ بيئت من هيچم نيه بەتۆى ببەخشم لەبرى پارەى ئەم مۆتيله، پياووەكە گووتى: دەزانم، پارەم ناويئت تەنها يارمەتى و هەولى تۆم دەويئت و، لەئيش كردندا من نيوەى دەبەم و تۆش نيوەى، كيتى راستەخۆ بەمە قایل بوو و نيوەى مۆتيله كە بووبە مولكى.

پۆژگار تیپه‌پری و پیاوه پیره‌که توانای کارکردنی نه‌ما و داوای له‌کیتی کرد
ئه‌و نیوه‌که‌ی تریشی بوخوی به‌ریت به‌و مهرجه‌ی ژووریک‌ی پیندات تا دوا
ساتی مردنی تییدا بژیت، کیتی به‌مه‌ قایل بو، تا دواساتی مردنی پیاوه‌که‌ی
خزمت ده‌کرد، به‌مه‌ش کیتی بووبه‌ خاوه‌ن مۆتیه‌که‌ و بووبه‌ ژنیکی کارکه‌ر و
خاوه‌ن ئیش...

لیی روانیم که منیش به‌و په‌ری خرۆشیه‌وه‌ گویم بۆده‌گرت، گووتی: کوپم،
زۆرجار له‌ گه‌شتی ژیا‌نماندا هه‌ندیک کیشه‌مان دووچار ده‌بیته‌وه‌ که بی‌هوامان
ده‌کات له‌ژیان و واده‌زانین هه‌موو شتی‌ک کۆتایی هاتووه‌، به‌لام دواتر بۆمان
ده‌رده‌که‌ویت که ئه‌مه‌ ته‌نها سه‌ره‌تایه‌که‌ بۆسه‌رکه‌وتن، زۆرجار هه‌ست ده‌که‌ین
هه‌موو ده‌روازه‌کان له‌پیشماندا داخراون به‌لام دواتر بۆمان ده‌رده‌که‌ویت که ئه‌مه
ته‌نها ده‌روازه‌یه‌کی راسته‌قینه‌یه‌ به‌ره‌وسه‌رکه‌وتن.

*پۆن سکالیۆن، مندالیکی ئه‌مریکی بوو له‌ ته‌مه‌نی چوار سالی‌دا دووچاری
ئیفلیجی مندالان بوویه‌وه‌، ئه‌مه‌ش زۆر نیگه‌رانی کرد و هه‌میشه‌ به‌باوک و
دایکی ده‌گووت: دایکه‌ باوکه‌ باشت‌رایه‌ من بمرم، نامه‌ویت به‌م شیوه‌یه‌ بژیم نا
هه‌رگیز نامه‌ویت به‌م شیوه‌یه‌ بژیم، خه‌ونه‌کانم له‌ده‌ستدا ناتوانم ببه‌ پاله‌وانی
کاراتییه‌ !!

باوکی پۆن کریکاریکی ئاسایی هیلی ئاسن بوو دایکیشی له‌ نانه‌واخانه‌یه‌کی
بچووکدا ئیشی ده‌کرد، پۆن تاکه‌ مندالی ئه‌وان بوو، پۆژیکیان باوکی پۆنی برد
بۆ بینینی یاریه‌کی کارتی له‌ ویلیه‌تی په‌نسفالیا‌ی ئه‌مریکا، پۆن زۆری چه‌ز
لیبوو چیژی له‌هه‌موو ساتیکی وهرده‌گرت و، ئه‌وه‌نده‌ی پینخۆش بوو به‌ وشه
ناتوانریت بنوسریته‌وه‌.

پاش کۆتایی هاتنی یاریه‌که‌ باوکی پۆنی توشی شوکی کرد به‌وه‌ی به‌ به‌ریز
لیزی پاله‌وانی جیهانی ناساند، که‌خاوه‌نی یانه‌یه‌کی گه‌وره‌ی مه‌شقی
شه‌پکردن "کاراتییه‌" بوو، پۆن وای هه‌ست ده‌کرد له‌ خه‌وندایه‌، له‌ لیزی پرسی:
ده‌توانم به‌م ئیفلیجیه‌ی خۆمه‌وه‌ مه‌شق و پراهی‌نان بکه‌م، لیزی پیکه‌نی و گووتی

: به لكو دهتوانيت ببيته پالەوانىكى گەورەش !! بىگومان پوون دەستى دايە
 مەشق كردن لەسەر كورسىيەكەى و لىهاتوو بوو لە بوارەكەى خۆيدا، پوژىكيان
 زۆر سەرسام بوو بەوەى لىزى پىي گوت: پوون ناوتم لە پالەوانىتى
 پەنسقالىي خاوەن پىداويستىيە تايبەتەكان تۆماركردوو، لەم پۆو پۆو ماوەى
 يەك مانگى دىكە دەست پىدەكات، ئامادەيت برۆيت و يارى بكەيت ؟ پۆن
 نەيدەويست بىرەكاتەو بەخۆشحالەو قايلىمەندى خۆى پى پراگەياندا، لىزىش
 فىرى شىواز و هونەرى نووى شەركردنى پۆنى دەکرد، پۆن توانى ئەو
 پالەوانىتىيە بەسەرەكتىكى چاوەروان نەكراو بباتەو تەنانەت خوشى برۆى
 بەو نەدەکرد چۆنى بردۆتەو، هەموو پوژىك بەسەر هەموو دووژمنە
 بەرانبەرەكانىدا سەردەكەوت، بەم شىوئەيە توانى پالەوانىتىيەكە بەريتەو !!
 پوژ تىدەپەرى و پۆن مەشق و پرايىنانى زىدەترى دەکرد و سەرەكتى زياتر
 و پالەوانىتى زۆرتري دەبردەو.

لىزى پرايىنەرى برۆارىدا بەشدارى پىبكات لە يانەكەيدا خۆيدا بوئەوەى
 مەشق بەخاوەن پىداويستىيە تايبەتەكان بكات، لەمەشدا سەرەكتىو بوو.
 پوژگار تىپەرى پۆن بووبە پالەوانى جىهان و، زياتر لە سەد يانەى وەرزشى
 لە ئەمريكا و كەنەدا و بەريتانىادا دامەزراند.... لە چاوپىكەوتنىكى
 تەلەفزيۆنىدا پۆن گووتى: هەرگىز برۆام بەو نەدەکرد كە پوژىك لە پوژان دەرگا
 داخراوەكان ببەنە دەروازەى راستەقىنە و كراوەى سەرەكتى و خوشى هينەرى
 من.

ئىستاش باليت پىرسم :

ئىستا تۆ لەكوئىدايت ؟ هەست دەكەيت تۆش لەژياندا ئەم جوړە كىشانەت
 دووچار دەبيتەو؟

هەست دەكەيت هەموو دەرگاكان لەپىشتدا داخراون و تۆش بەتەنهايت ؟
 دلىابە لەوەى خواى تاك و تەنها ئەو دەمەى دەروازەيەكت لىدەدەخات
 دەرگايەكى زۆر لەوە فراوانتر لىدەكاتەو ؟ ئەو دەروازەيەى وادەزانيت
 لەپىشتدا داخراوە دلىابە لەوەى گەر دانەخرايە نازارى زىدەترى پىدەگەياندى

بۆيە پىۋىستى بەگۆران بوۋە.

سەير بىكە و بزانه چىت لىبەسەر ھاتوۋە و لىيى فېربە و لەكارو كىردەۋەكانى
ئىستاتەۋە پلان بۇ داھاتوۋت دابنى، لە پشتەۋەي خۆت مەپوانە، ئەۋەش بزانه
كە رابردوۋ يەكسان نىيە نە بەئىستا و نەبە داھاتوۋ.

مروۋ تاۋەكو ئازار نەچىژىت فېرنابىت و بىرناكاتەۋە و ھەۋلى گۆرانكارى
نادات، ئەگەر لەدەورو بەرت بېروانىت دەبىنىت ھىچ كەسىكى سەر كەۋتوۋ نىيە
ئازار و ئىشى نەچەشتىت و پۇژگارى تالى بەسەردا تىپەر نەبوۋىت، بەلام
بىھىۋا نەبوۋە ئەۋپەرى ھەۋلى خۆيداۋە بۇدزىنەۋەي جىگرەۋەيەكى باشتىر و
سەر كەۋتىكى گەرەتر.

* پەندىكى غەربى ھەيە دەلىت: " ئازار دايكى ژىرىتىيە".

* جەلالەدىنى رۇمى دەلىت: مىرگ چۆن پىدەكەنىت گەر ھەرەكان نەگرىن؟

مندال شىرى چۆن دەدرىتى گەر شىن وۋاۋەيلى نەكات ؟

گەر دوۋچارى ھەركىشەيەكى ژيان بوۋىتەتەۋە ئەۋا تەنھا پشت بەخوا
بەستە، تەنھا ھەر خواشە مافى پشت پىبەستنى ھەيە، دواتر ھەموو
رېۋشۋىنىك لەپىش بگرە و بزانه خواشت دەگەلدايە و پاداشتى كارەكانت وون
ناكات و باشتىنى باشتىنەكان ھەر خوايە، دواتر بۆت دەردەكەۋىت ئەۋ
دەروازەيەي كەتۇ بە داخراۋى دەبىنىت تەنھا دەروازەيەكە بۇ سەر كەۋتىكى
نوى و گەرەترى ژيانىت، ئەۋەي تۇ بە كۆتايى خۇشەيەكانى دەزانىت تەنھا
سەرەتايەكى دەست پىكردىنى شادى و كامەرانييە و ھىچى تر.

ھەربۆيە ھەمىشە با لەبىرت بىت : وازانە ئەم ساتە دواساتى ژيانىتە و بەۋ
پەرى چىژەۋە بژى و زۆرتىرىن سوۋدى لىۋەربگرە و خۆت بەشتى پوۋچەۋە
خەرىك مەكە...

بەخۇشەۋىستى خواۋە بژى - گەرەۋ بەدەستەلات - بەسروشنى
رەۋشت و ئاكارى پەيامبەر (د.خ)، بەنەبەردى و زانستەۋە بژى، بە
كار كىردەۋ پابەندىيەۋەبژى، بژى بە ئارامگرى و نەرمونىانى، بژى

بەخۆشەوېستى،

پىز لە بەھاي ژيان بگرە.

ستراتېژىيەتى كار

پۇژى يەكەم :

ھەستكردن و كارى نىوخۇيى

۱- پەندەكە بخوينەو ھە بەباشى لىي تىبگە.

۲- ئەو وانەيەي لىي فېربوويت بە شىۋازى تايبەتى خۇت بىنوسەو ھە

وانەكە برىتيە لە

..... :

۲- ئەو برىيارە بنوسەو ھە داو ھەتە

برىيارەكە برىتيە

..... لە

۴- ئەو كارە بنوسەو ھە ئەمپۇ ئەنجامى دەدەيت

كارەكە برىتيە

..... لە:

۵- بەشىۋازى (۴، ۲، ۸) ھەناسە بدە

(۴) ژمارەي ھەناسە ھەرگرتنە، ۲ ھىشتنەو ھى ئوكسجىنە، ۸ ژمارەي دانەو ھى

ھەواي ھەناوتە بۇدەرەو ھە. تاو ھەكو ھەناسە دانەو ھەت لە ھەناسە ھەرگرتن

زىدە تربىت ئەوا زىاتر ھەست بە ھەسانەو ھى جەستەي دەكەيت.

۶- چاۋەكانت دابخە و خۇت لەنيو ئەو ئىشەدا بىينەو ھە كە دەتەو ھىت

بەيارىدەي ئەو ھى فېرى بوويت ئەنجامى بدەيت.

۷- ويئەيەكى خۇت بونيات بنى لەو ھى تو بە بەكارھىنانى وانەكان متمانەي

تەواوت بەخۇت ھەيە، ويئەكە با ليۋەت نزيك وگەرەبىت و ھەست بە ھىزەكەي

بەكە و لە ھەناويدا سى جار ھەناسە بدە تائەو دەمەي دەبىنيت لەسەرۋوي خۇت

و دەورو بەرتدا ھەلەدە قولیت.

۸- ئەم ئاماژانە سى جار دووبارە بکەرەو:

((من لەخۆم دانیام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چارەکانت بکەرەو

۱۰- تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بکەرەو بەوشیوەیە لەداھاتوودا ھەمان کیشەت دووچار دەبیتەو، ببینە چۆن ھەستەکانت یارمەتی دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەكەم بنوسەو ھەرئێستا جیبەجیبی بکە....

لەدواوەی خۆت مەروانە، مەھیڵە ھیچ شتێک لە ئەنجامدانی کارەكەت دوورت بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو میھرەبان- دنیابە لەم گووتەییە خوا: ﴿ئەوێ کاری چاکە بکات پاداشتەكەى وون ناکەین﴾

ستراتيژىيەتى كار

پۇژى دووھەم

كارى ستراتيژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋەمە بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامت داۋە بىخەملىنە :

خەملىندىنى من بۇ ئەۋەى كارانەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىيى:

پاش خەملىندىنى ئەۋەى ئەنجامت داۋە، ئەۋەى بەشياۋى دەزانىت چاكسازىيى

تیدا نهجامی بده :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاکسازیی، خۆت ببینه وه له وهی ستراتیژییه تی خۆت به کار ده هینیت و له و ده مه شدا تۆ به ته واوتی هاوسه نگیت. سهیری پشته وهت مه که، مه هیله هیچ کهس و شتی که له نامانجی کاره کهت به دوورت بخاته وه، پشت به خوا ببهسته - خوای تاک و ته نها- دلیابه له م گووته یه ی خوا: ﴿پاداشتی چاکه کارن وون ناکه ین﴾.

"ئه و ده مه ی نازانیت چی بکهیت کاری راسته قینهت دهست پیده کات

کاتی که نازانیت کام پێگا بگرییت گه شتی راسته قینهت دهست

پیده کات"

"ئەودەمەي نازانیت چى بکەیت کارى راستەقینەت دەست پیدەکات
کاتیک نازانیت کام پینگا بگریت گەشتى راستەقینەت دەست پیدەکات"

هەرگیز هەستت بەوە کردوو نازانیت لیڤە بەدواوە چى بکەیت؟
گەشتویتەتە هیچ قۇناغیکى ژیانن نەزانیت کام بپیاربدەیت ؟
هەرگیز هەستت بەوە کردوو هەموو دەروازەکان بەسەرتدا داخراون؟
هەرگیز هەستت بەوە کردوو چەندین پینگەت لەپیشدايە و نازانیت کام
پینگەیان بگریت؟

*ئەحمەد کورپىكى تەمەن ناوەنجى بوو لە کۆمپانیایەکی دەرماندا کارى
دەکرد و وایهەست دەکرد سەرۆک کارەکەى زۆرى خوش دەوێت، بەلام شتیکی
چاوەپروان نەکراو پرویدا ؟ بەپێوەبەرەکەى بانگیشتی کرد و پێى پراگەیاندا
بەهۆى هەندیک ھۆکارى دەرەکییەو ناچارم لیڤەت دەرەیکەم!! ئەحمەد
نەیدەزانى چى لیڤەسەر هاتوو، بۆچى وای لیڤەسەر هاتوو ؟ وایدەزانى
بەوپەرى توانایەو کارەکانى ئەنجامداوە، بپیارەکە ئەوەندە کوت و پربوو هیچى
پینەوترا جگە لە سووپاس کردنى بەپێوەبەرەکەى، دواتر سەربارى ئەوەى
شوینى ئیش کردنەکەى زیاتر لە ۲۰ میل لە مالهەویانەو دوبروو کەچى بەپى
گەپرایەو مالهەو، پاش دووکاتژمیر لە پیکردن بەبى ئەوەى هەست بە ماندوو
بوون بکات گەیشتە مالهەوى خۆى، دایکى بە بزەى پیکەنینەو هەوالى پۆژەکەى
لیپرسى ؟ بەلام ئەحمەد هیچ وەلامیکى نەدایەو، پاش سى کاتژمیر لە مانەو
لەژوورەکەیدا ئەحمەد هاتەدەرەودو هیچ شتیکی لەگەل ئەندامانى خیزانەکەیدا
نەگوت، باوکى لى پرسی چى پرویدا ؟ بۆچى بەم شیوەیە پەفتار دەکەیت؟
ئەحمەد وەلامى دایەو:

باوکە نازانم چیم لیڤەسەر هاتوو؟ بۆچى پرویداو؟ نازانم چۆن بیرەیکەمەو و

*خەمىس پۇشتە پېشەوہ بۇ مارەکردنى كچە مامىكى، مالى مامى قایل بوون بەو مەرجهى كەرتە خانوویەكى تەواو راخراوى بۇ دابىن بکات، خەمىس قایل بوو، ھاوسەرگىرىيەكە ئەنجام درا. سالىكى تەواو تىپەپى و خەمىس نەيتوانى پارەى تەواو كۆبكاتەود بۇ كپىنى كەرتە خانووەكە باوكى كچەكەش تەنها داواى ھەلۈەشانەودى ھاوسەرگىرىيەكەى دەكردا! خەمىس پەشوكا و ھانای بۇ دەزگىرانەكەى برد، بەلام ئەفسوس ئەویش وازى لېھىنا و برىارى باوكى پېباشتربوو! خەمىس بەھوى بى پارەيىەوہ لە يار و خوشەويستەكەى و داھاتووى جودا بوويەوہ و ھەمووى لەدەست دا، بەتەنها لەسەر كەنارى دەرياكە دانىشت و بەخوى دەگووت : نازانم چىتر وليرە بەدواوہ چى بكم؟ نازانم بووام لىبەسەرھات؟ بو من؟ بو؟

*كەرىمە ئەو پەپى ھەولى خوى دا بوئەوہى بەرزترىت نمرە لە تاقىکردنەوہكاندا بەدەست بەيىت بەلام لەكاتى وەلامدانەوہدا زۆر ترسا و نەيدەتوانى وەلامى پرسىارەكان بەجوانى بداتەوہ و خەونەكەى بەدى بيىت و بيىتە پزىشك، كۆنمرەى وەرگرتەوہو بوى دەركەوت دەبيىت برواتە كۆلىجى بازرگانى!! واى ھەستدەكرد ھەموو ھەستەكانى ژيانى تىك شكاون و نەيدەزانى سالىكى دىكە تاقىکردنەوہ ئەنجام بداتەوہ يان بەم كۆنمرەيەى قایل بيىت و پرووبكاتە كۆلىجى بازرگانى؟ بەلام لەناكاو كوپىكى كەشخە و زىرەك و دەولەمەند ھاتە خوزبيىنى كەرىمە و داواى لىكرد شووى پىبكات و بەخيىرايى بەرەو ئەمريكا گەشت بكن، باوكى لىى پرسى كەرىمە دەتەويىت چى بكهيت؟ ئەویش گووتى : وەلا باوكە تياماوم و نازانم چى بكم؟ نازانم برىارى چى بدەم؟ نازانم كاميان راسترە و ھەلبىزىرم؟ نازانم؟

*بەلام سوھام مىردى كرد و لەگەل مىردەكەيدا بەرەو ئوستراليا گەشتى كرد كە بۇماوہى دەسالى ھەویدا دەژىت، مىردەكەى ئافرەتتىكى دەويست كارى

پيشه يى ئەنجام نەدات تەنھا بە مىندال بە خىوكردن و پاكرژكردنه وەى نىو مال و چيش لىنانە وە سەرقال بىت، خواش سى مىندالى پىبەخشىن و تارادىيەكىش ژيانىان جىگىر بوو، بەلام نەك بەتەواوەتى، سوھام بەتەواوەتى بەم بارەى قايل نەبوو، چونكە دەويويست بىيىتە مامۇستاي زانكو و لەويوۋە خزمەتىك پيش كەش ئەوانى دى بكات، ئەم ژن و مىردە لە شەپرىكى نىو خويى بەردەوامدا بوون و تاددەھات ژيانىان ئالۆز و تىكچراژاوتر دەبوو بەنارىشە و كىشە تەنى بوون، پوژىكىيان مىردەكەى بپرياريدا رازى لىبىنىت بىگومان تەلاقى دا و لىى جوودا بوويەو، بەم شىوۋەى سوھام خوي و سى مىندالەكەى مانەوۋە نەيدەزانى چى بكات ؟ بگەپىتەوۋە بۇمىسر يان لە ئوسترايادا بىمىنىتەوۋە ؟ تيا مابوو نەيدەزانى كام پىگە راستە و كامە ھەلەيە ؟

ئەم چوار چىرۆكە تەنھا چوار نمونەى ژيانى چوار كەسن، دەبينىن گەنجىكى وەرزشوان دووچارى ئىفلىجى دەبىتەوۋە نازانىت كام پىگە بگىرت ؟!! يان كەسىك ھەموو مالەكەى لە بازاردا دۇراندوۋە نازانىت پوو لەكوى بكات؟ يان گەنجىك دەترسىت كەچى ھەولى ھاوسەرگىرى و جىگىر بوون دەدات وپىشى خوشە، بۇئەمەش نازانىت كام پىگا باشە و چى بكات لەھەمووى سەرکەوتوو ترە !!؟

لىرەوۋە كارى راستەقىنە دەست پىدەكات !!!

بۇچى، چونكە تۆھەست بەوۋە دەكەيت كە گۇپرانكارى لەژيانىتدا بەدى دىت و پىويستە توش بەرگەى بگىرت، جا لەئىش و كاردا بىت يان پەيوەندى ھاوسەرگىرى، بىگومان زۇرىك لەم گۇپرانكارىانە لەسەرەتاوۋە نىگەرەن و خەمبارت دەكەن بەلام دواتر خوشەويستى و شادوومانىت پىدەبەخشن !! ئىستاش بوۋت پوون بوويەوۋە دەبىت گۇپرانكارى پووبدات، دەبىت لەو خەوۋە قولە بەئاگا بىيىتەوۋە كە تىيدايت، بۇئەمەش دەبىت بىرەكەيتەوۋە لەوۋەى باشتىن و پىپىدراوترىن و پەسەندىرەن پىگە كامەيە بۇ دەربازبوون لەم كىشانە، لىرەوۋەش پىويستە ھىزە بىسنورە خواپىبەخشيوۋەكانت بەكار بىنىت سەربارى ھىزى ئاوەز و

بیرکردنه وه توژیژینه وه لیکدانه وهی توانا و لیها توویه کانت بو ژیان.
 نه مهیه ناوی ده نین کاری راسته قینه، لهو ده مهی ته وژمیکی ویران کار له گدل
 خویدا ده تبات و په لکیشت ده کات وهك نه وهی خوی دهیه ویت وات لیبه سهر
 دینیت و له گیزاوی تۆز و خۆلی نهو ته وژمه دا وون ده بیت بوئه مهش مه ولی خو
 پزگار کردن ده دهیت لهم تۆز و خۆل و گیزه لۆک بیزارکاره، لیرو ده کارو
 بیرکردنه وهی نه رییی دهست پیده کات... لهم ساته وهش کاری راسته قینهی تو
 ده بزویت، لهو کاتهی له ناود پرستی ریگادا و دستاویت و نازانیت کام ریگا
 باشت رینه و پشت به خوا ده به ستیت و بیر له ریگه یه کی نه رییی ده که یته وه و
 هوکاره کان له پیش چاو ده گریت و توانا و لیها توویه کانت به کار دینیت، لیرو ده
 به پرستی گه شته کهت دهست پیده کات! گه شتی دانایی، گه شتی سهر که وتن و
 کامه رانی.

"نه وده مهی نازانیت چی بکهیت کاری راسته قینهت دهست پیده کات
 کاتیك نازانیت کام ریگا بگریت گه شتی راسته قینهت دهست پیده کات"

ئیستاش با لیت بپرسم :

تو نامادهیت نه وهی پیویسته له ژیانته دا بیگوپریت بوئه وهی ههست بهو
 خوشبهختیه بکهیت که ده ته ویت ؟

تو نامادهیت پووبه پرووی نهه باره راستینهیهی ئیستا بیته وه که پیشر
 چاوه پروانیت نه کردوه ؟

تو نامادیت هه موو بهر پرسیاریتییهك له نهستوبگریت و دهست به کار کردن
 بکهیت و سووربیت له سهر باشت کردنی کارتیکاره کان؟

تو نامادهیت بو نه وهی سهر له نوی دهست پیبکه یته وه ؟

ئیستاش کاتی نه وهیه... وانیه ؟ بوچی ئیستا ؟ چونکه نهه ساته زور
 گرانبه هایه و رهنگه دواسات بیت، هه ربویه نابیت به مه سه لهی پووجه وه
 به سه ری بهریت.

بوئەوہی ئامانجەکانت بەدی بئیت، بوئەوہی بەژیانیکی بەدیھنەری
خەونەکانتەوہ بژیت، بوئەوہی بەژیانیکی گیانباوێستی و ھێمنی و ئارامی
دەروونی و ھەناویەوہ بژیت، ئیستا کاتی ئەوہیە دەست پێکەیت بوئەوہی
سەرلەنوی پلان بۆ بودیھینانەوہی ئامانجەکانت داڕژێژیتەوہ. دەست پێکە و
پشت بە خوا ببەستە و دلنیا بە لەوہی خواي گەرە و بەسۆز پاداشتی
چاکەکاران وون ناکات.

خواي تاک و بەتوانا لە خوینراوہی پیروژدا دەفرمویت : ﴿ئەگەر نیاز و
ھەتەرییەکت ھەبوو پشت بەخوا ببەستە، خوا ئەوانەي خوش دەویت کە پشتی
پێدەبەستن و داواي لێدەکەن یارمەتیان بدات﴾.

دلنیا بە لەوہی کاتیکی گران و ناخۆشی و ھەت بەسەردا تیپەر دەبیت
کەنازانیت چی بکەیت ؟ پرو لەکوێ بکەیت ؟ کام پێگە راستە بیگریت ؟ بۆیە
دەبیت زۆر ئاگاداری و بەھۆیەوہ خویمان نەفەوتین، بەلکو پێویستە دەست
بەدینە کاری راستەقینەي خویمان و بەرەو سەرکەوتنی زیاتر لەوہی لەدەستمان
داوہ ھەنگاو بنین، دلنیا بە لەوہی ئەم کێشەيە ھۆکارە بۆ بەئاگا ھینانەوہی
وزە خەوتووہکانی ھەناوت، زیندووکردنەوہی ژیری و ئاوەز داریت، بوئەوہیە
بەراستی ھەنگاو بەرەوبەدیھینانی ئامانجەکانت بنیت، بوئەوہیە بەو شیوہ
ژیانە بژیت کە وا بۆی داناویت و تۆی بۆ ئافراندوہ.

ھەربۆیە : ھەموو ساتیک وەھا بژی کە دوا ساتی ژیانقە،

بەخۆشەوێستی خواوہ بژی - گەرەو بەدەستەلات - بەسروشتی
رەوشت و ئاکاری پەيامبەر(د.خ)، بەنەبەردی و زانستەوہ بژی، بە
کارکردو پابەندییەوہبژی، بژی بە ئارامگری و نەرمونیانی، بژی
بەخۆشەوێستی،

پێز لە بەھای ژیان بگرە.

ستراتیژیہ تی کار

يۆڭى يەكەم :

هه‌ستکردن و کاری نیوخۆیی

۱- پەندەكە بخوینەوەر بەباشی لیی تییکە.

۲-ئەو ۋاندەيى لىيى فيزىبوويت بە شيۋازى تايبەتى خوت بىنوبود
ۋانەكە بىرىتيە لە

۳- نهو برپاره بنوسهوه که داوهته

برپارہ کہ بریتیه

.....له:

۴- ٲهو ڪاره بنوسه وه ڪه ٺه ٻرو ٺه ٻڃامي ده دهيت

کارہ کہ بریتہ

له:

۵- به شیوازی (۴، ۲، ۸) هه ناسه بده

(۴ ژماره‌ی هه‌ناسه‌وه‌رگرتنه، ۲ هیشتنه‌وه‌ی ئوکسجینه، ۸ ژماره‌ی دانه‌وه‌ی هه‌وای هه‌ناوته‌ بو‌ده‌وه‌). تاوه‌کو هه‌ناسه‌دانه‌وه‌ت له هه‌ناسه‌ ودرگرتن زی‌ده‌تری‌ت ئه‌وا زی‌اتر هه‌ست به‌ حه‌سانه‌وه‌ی جه‌سته‌ی ده‌که‌یت.

٦- چاوه کانت دابخه و خوټ له نیو نه و ئیشه دا ببینوه که دوته ویت به یاریده ی ئه وه ی فیږی بوویت نه جانی بد دیت.

۷- وینەیهکی خۆت بونیات بنی لهودی تۆ به به کارهیانی وانهکان متمانەیی تهواوت به خۆت هەیه، وینەکه با لیۆد نزیك وگه وردیی و هەست به هیژدەکی بکه و له هەناویدا سی جار هەناسەبدە تائەو دەمەیی دەبینیت له سهرووی خۆت و دەوروپه رتدا هەلده قولیت.

۸- ئەم ئامازانە سى جار دووبارە بکەرەود:

((من لەخۆم دىنىام، من تەوار ھاوسەنگم، سوپاس بۇخوا))

۹- چاوەکانت بکەرەود

۱۰- تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بکەرەودى بەوشیویەى لەداها تویدا هەمان کیشەت دووچار دەبیتهود، ببینە چۆن هەستەکانت یارمەتى دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

هەنگاوی یەكەم بنوسەوود هەرئىستا جیبەجیى بکە....

لەدواویدى خۆت مەروانە، مەهیلە هیچ شتیك لە ئەنجامدانى کارەكەت دوورت بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە - گەرەو میهرەبان - دىنیا بە لەم گووتەىەى خوا: ﴿ئەوێ کارى چاکە بکات پاداشتەکەى وون ناکەین﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇڭزى دووھم

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋەمە برىتتە لە:

—۱

—۲

—۳

—۴

(۲) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە:

—۱

—۲

—۳

—۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە بىخەملىنە :

خەملىندى من بۇ ئەۋەى كارانەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە برىتتە لە:

—۱

—۲

—۳

—۴

(۴) چاکسازیی:

پاش خەملاندنی ئەوەی ئەنجامت داوە، ئەوەی بەشیاوی دەزانیت چاکسازیی

تیدا ئەنجامی بدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاکسازیی، خۆت ببینەو لەوەی ستراتیژیەتی خۆت بەکار دەهینیت و
لەودەمەشدا تۆ بەتەواوتی هاوسەنگیت. سەیری پشتمەوت مەکە، مەهیلە هیچ
کەس و شتێک لە ئامانجی کارەکت بەدوورت بخاتەو، پشت بەخوا ببەستە -
خوای تاک و تەنھا - دنیابە لەم گووتەییە خوا: ﴿پاداشتی چاکەکارن وون
ناکەین﴾.

"ئەگەر کێشەکان نەبوونایە هەرگیز فێرنە دەبووم،

ئەگەر خەم نەبوایە خوش حالیش نە دەبووم،

ئەگەر ماندووییەتی نەبوایە بێمانایی مانایەکی نەبوو،

نەخۆشی نەبوایە چاک نە دەبوومەو،

هەژاری نەبوایە دەولەمەند نە دەبووم،

وونیتی نەبوایە خۆم نە دەدۆزییەو،

شکستم نەبوایە سەرکەوتنم نە دەزانی،

هەستم نەبوایە نە دەگەیشتمە ئەمەیی ئیستا"

"ئەگەر كېشەكان نەبوونايە ھەرگىز فېرنەدەبووم، ئەگەر خەم نەبووايە خوش
حالىش نەدەبووم، ئەگەر ماندوويەتى نەبووايە بېمانىي مانايەكى نەبوو،
نەخۇشى نەبووايە چاك نەدەبوومەود، ھەژارى نەبووايە دەولەمەت نەدەبووم،
وونىتى نەبووايە خۆم نەدەدۆزىيەود، شكستم نەبووايە سەركەوتنم نەدەزانى،
ھەستم نەبووايە نەدەگەيشتمە ئەمەى ئىستا"

پلان بۇئازار دادەنىيت؟

يان ھىچ كەسىك دەناسىت پلان بۇئازار دابنىت؟

واتە بزانىت ئازار بەرەو پرووى دىت و،

راستىيەكە و گوومانى تىدانىيە ھەرچەندە دوورىش بىت؟.

لەراستىدا گەر بۇجوانى لەدەورو بەرت بنوارىت دەبىنىت ئازار بەشىكى
دانەبىراوہ لە مروۋ و ژيانى سەر گۆى زەوى، ئەگەر بەدىقەتىشەوہ پروانىت
دەبىنىت تەنھا ژمارەيەكى كەمى خەلك لەماناى راستەقىنەى ئازار تىدەگەن و
پلان و بۇ پزگار بوون لىى دادەپىژن، زۆركەسىش ھەن دەزانن ئازار بەشىكى
ژيانە بەلام ھەرگىز نايانەوئىت خويان پىرچەك بگەن و لەدژى پابوہستن، زۆرىنەى
خەلكى نازانن ئازار بەشىكى دانەبىراوى ژيانە و ئەودەمەى دووچارى دەبنەوہ
توشى شۆك بوون دىن و دەحەپەسىن و پادەمىنن و نازانن چى بگەن و چۆن لىى
دەربازبن ؟ جا ئايا سەرچاوەى ئازارەكە لەدەستدانى ئىش و كارىيت يان
كەسىكى ئازىز يان زيانكردنىكى دارايى گەورەبىت يان ئەنجامى ئازارى
نەخۇشىيەكى چاوەپروان نەكراو بىت، ھەرچىەكى ترىش بەلام چاوەپروان
نەكراوبىت.... ئازار دەرئەنجامى كايەنە سەخت و چاوەپروان نەكراوەكانى ژيانە.
دەبىنن زۆركەس ناتوانن بەرگەى ئازار بگرن ؟ چونكە لاواز و كەم توانان،
بۆيە بەناچارى پەنا بۇ خواردنەوہ و كېشانى تلياك و خووپىوہ گرتنيانەوہ
دەبەن بۇماوہيەكى كەم ھىمن دەبنەوہ بەلام لەمەودايەكى درىژدا بەدەست

كىشەيەكى دىكەۋە خۇيان گىرۈدە دەكەن.

بەلام بۆچى ئازار پوودەدات؟

*سالى ۱۹۷۸ كۆچم كىر بۆكەنەدا و لە ئوتىلىكى پىنج ئەستىرى لەشارى
مۆتىرىدا كارىكم ۋەرگىرت، سەربارى ئەۋدى خاۋەنى دىلۋى بالابوم لە
كارگىرى خىزمەت گوزارى ئوتىلەكان و دەم تۈانى بەسى زىمانىش قىسەبكەم بەلام
ۋەكو قاپ شۆر لەۋىدا دەستىم بەكارەكانم كىر بۆئەۋدى بىتۈانم لەپىيەۋە
بەخەۋەنە:نم بگەم ئەۋىش بوون بوو بە پىرۋەبەرى ئوتىلىكى پىنج ئەستىردى،
بەۋپەرى تۈانامەۋە كارم دەكرد و جارىبەجارىش پىنمايى بەپىۋەبەركەم دەكرد
تاۋەكو ۋاى لىھات لەلەيەن كارگىرى بالەۋە بەكەسىكى زۆر لىھاتۈۋ لىى
دەپۋانرا: بۆيە دۋاتر منى ھەلبىزارد ۋەكو كىپكى كارىكى نەۋنەيى و باشترىن
كىركارى ئوتىلەكە، بەلام كارگىرى ئوتىلەكە بەھۋى فاكىتەرى پەگەزچىتتەيەۋە
پىرىارى پىنەدانى دىارەكەيان دا، بۆيە كە ھەستىم بەۋ جەۋرو سىتەمە كىر نامەي
دەست لەكاركىشانەۋەدى خۇم پىشەكەش كىرەن، بەلام بەپىۋەبەرى گىشتى
داۋاى لىكردم چەند پۆژىكى تىر بىنەۋە بۆئەۋدى كەسىكى تىر بىۋىتەۋە
لەبىرى من دايىنىت، بۆيە مەنىش بەۋ مەرجەي قايل بووم، بەلام نەم دىز:نى ئەۋە
پىلانە و لەدزى من داپىژراۋد بۆئەۋدى تۆمەتىكم بۆ دىروست بگەن، مەيان خىستە
شۋىنى پاردەۋىگرتن و دۋاتر ۋاژۋى مەيان تەزۋىر كىرەبوو و بۆئەۋدى ۋەكو دىز
دەرم بگەنەۋە دەرەۋە و بەدزى تۆمەتبارم بگەن و پەگەز چىتتەكەي خۇيان بەمە
بشارنەۋە!!

بۆيە كاتىك ئەم فىلەيان لىكردم مەنىش ھانام بۆ سەندىكاى ئوتىلەكان بىرە و
پاش لىكۈلىنەۋە لىۋورد بوونەۋەيەكى زۆر بۇيان دەر كەۋت كە ۋاژۋەكەم
ساخىتەكراۋە من بىتۈانم، سەندىكا داۋاى لىكردم كە سكالالە سەر. ئوتىلەكە
بگەم بەۋەدى لەگەلما پەگەزچىتتەيان پەپەۋەكردەۋە تۆمەتەيان داۋەتە پالم، بەلام
من بەتەنھا بەدەرچوونم لەۋ ئوتىلە قايل بووم و ھىچى دىكەم نەدەۋىست.

بەنىۋ شەقامەكاندا دەرۋىشتم و فرمىسكم بەچاۋاندا دەھاتە خوارەۋە و ھەستىم
بە زەبوونى خۇم دەكرد و، گويم لەدەنگىك بوو لەھەناۋمەۋە پىيى دەگووتم :

خوای تاق و تهنه دەر وازه یه کی لیداخستویت بزانه چهن دین دەر وازه ی دیکه ت
بو والاده کات و، بیر له پرابردو مه که وه له ئیستادا بو داهاتوو بژی، به لی
پراسته وخو دهستم دایه گهران به دووی ئیشینکی نویدا به لام پاش یه ک مانگی
ره به ق دوزیمه وه.

بریارم دا بېمه به پرنوه بهری گشتی گورده ترین ئوتیلی نه وولاته، به پراستی
پینگه یه کی سهخت بوو، به شه و ئیشی پاسه وانی و به پوژیش خزمه تکاری
ئوتیلیکی بچوک بووم، له هه مان کاتدا له زانکوی کونکور دیا له مۆنتریا ل دم
خویند.

کاته کان زور به سهختی لیم تیپه ربوون به لام من به یه ک هیوا وه ژیاوم، نه ویش
گه یشتنم بووه به ده سه لاتی کارگیر ی بالا- به پشتیوانی خوا- پاش شه ش سال
له کارکردنی هه موو کارنک توانیم بگه م به پله ی به پرنوه بهری گشتی ئوتیلیکی
پینج نه ستیره یی له مۆنتریا ل.

به خۆم ده گووت نه گهر توشی نه و ناسۆری و نه هه مه تییه نه بوو مایه ته وه
ره نگه نه م توایبا به م ناسته ی ئیستا بگه م، نه م ده توانی بگه م به شه ونی ته مه نی
مندالی و گه نجیتیم.

ئه مه نمونه ی هیزی نه و فه تاره تانه یه که خوا پیتی به خشیوین، سه رباری
ئه وه ی گران و به سوینییه و ناچارمان ده کات هه ست به ترس و ده پراوکی بکهین
به لام به تیپه ربوونی کات بو مان دهر ده که ویت نه وه ی لیمان پرویدا وه باشترین
گۆرده ری ژیا نمان بووه به ره و سه رکه وتن، بوئه وه بووه بتوانین زیاتر خو مان
به خوا وه گری بدهین نه ویش پرنوینیمان ده کات بو پینگه ی پراست و فیتری
ناسینی ئا مانجه کان و شیوازی په سه ندمان ده کات بو گه یشتن به و ئارمانجانه.

"نه گهر کی شه کان نه بوو نایه هه رگیز فیتر نه ده بووم، نه گهر خه م نه بووایه خو ش
حالی ش نه ده بووم، نه گهر ماندوویه تی نه بوایه بی مانای ی مانایه کی نه بوو،
نه خو شی نه بوایه چاک نه ده بوو مه وه، هه ژاری نه بوایه ده و له مه ند نه ده بووم،
وونیتی نه بوایه خو م نه ده دوزیی وه، شکستم نه بوایه سه رکه وتن نه ده زانی،

ههستم نه بوايه نه ده گه ياشتمه نه مه ي ئيستا"

*فهرموو نه مهش چيروكيكي ديكهيه. نزيكه ي پينج سال له ومه و ب ر پياويك كه ته مه ني له ناوه راستي چله كاندا بوو له مونتريال هاته سهر دانم، زور په شوكاو بوو، فرميسك له نيوچاوانيدا قه تيس ببوو، دكتور نه مه راسته، ژنه كه م پاش ده سال له هاوسه رگيري مندا له كانم و ئوتومبيله كه ي بردووم و سكالاي له سهر تومار كړدووم به وه ي ده بيت ليى جيا بيمه وه و نيوه ي مووچه كه مى پيېدهم !! پياوه كه به حه سره ته وه ده گرياو واى ده زانى نه مه كو تا يى هه موو شتيكه و ته واو، چيتر ناتواني ت متمانه ي به ئافره ت هه بيت !! چاره سهره كه ي نه وه بوو له سهره تاوه لايه ني سوزدارى بوروژي نري ته وه و دواتر هه ست و لو جيكي پهره پيېدر ي ت، بيگومان خوا سهرى خستم و خه واندى به نيا گام بو ببه كار هينا بو نه وه ي بتوانم هه سته ئالوزه كانى بگوړم و نيا گه به ميشك و ئاوه زى ببه خشم و بتوانم كي شه كانى له بيخه ي ميشكي دا ريشه كي ش بكه م، به وه ي سبو د له م شك ستانه ي وهر بگري ت بو سهر كه وتن و وه كو نه زموون ته واوى قازانجى بكات. پياوه كه پو شته دهره وه به ته واوه تى هه ستي به ئارامى و خوش ويستنى داها توى ده كرد.

پوژ تيپه پرى و نزيكه ي سى سال پاش يه كه مين چاوپي كه وتن پياوه كه هاته وه سهر دانم به لام نه مجاره يان زور دلخوش و كارمه ران ديار بوو، ئافره تيكي زور جوان و ژيري له گه لدا بوو، بزه و زهرده پي كه نين پروو خسارى داگرتبوو- ته مه ني سى ساليك ده بوو- پيى ناساندم، هاوسه رى نو يى بوو، لي م نزيك كه وته وه پيى گووتم: دكتور نه گهر نه وه م لي به سهر نه هاتبا چون وه هاى سهر كه وتوو ده بووم، له ماناى خوش ژيانى چون تي ده گه ي شتم، نه گهر نه وه پروينه دابايه نه وا چون نه م ئافره ته به ريزه م ده ناسى كه زورى خوش ده وي م و له خي زانيكي زور به ريز و پو شن بيره، ئي ستاش وا خوش ترين ساته كانى ژيانمان پي كه وه به سهر ده بين. دكتور هه موو نه م شتانه م به هو ي تو وه به ده ست هينا وه، نازانم چون سوپاست بكه م؟ وه لام دا يده وه پي م گووت: سوپاسى خوا ي تاك و ته نها بكه و زياتر ليى نزيك به ره وه بو نه وه ي پيت و فهرى زياتر ت به سهر دا

ئەمەش نمونەيەکی تری کیشە و دیاریەکانی خواودند بوو لەپەرەوی
ژیانماندا، ئەگەر ئاریشە لە ژینی ئیمەدا فەنا بووایە چۆن دەمانتوانی هیزە
بیسنورەکانمان بناسینەو؟ چۆن فیتری دانایی و سەرکەوتن دەبووین؟ چۆن
زیاتر لە خواودند نزیکتر دەبووین؟

ئێستاش با لێت پیرسم :

پێشتر بە ئەزموونی وادا تیپەریویت؟ یان کەسیک دەناسیت وای
لێبەسەرھاتبیت؟
لەراستیدا...

هەموو مەژێهەکی سەر ئەم گۆی زەویە پووبەپووی چەندین کیشە و ناسۆری
چاوەروان نەکراو دەبیتهو و بوتهو، هەر لەم پێگەیهشەو فیتری دانایی و
گەشە و پیشکەوتنی بیسنور دەبیت.

بەناوی پەرورینی گەرەمی ئالەمیان

﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَ
الثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ، أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُهْتَدُونَ﴾ البقرة (١٥٥-١٥٧).

واتە: ﴿ئێمە هەندیک جار بەهەندەک ترس و پرچی بوون و لەناوچوون و
کەمبوونەوێ مال و دوونیا و بەروبووتان دەتان ئەموزوین، مۆژە بەو کەسانە
دە کە خۆپراگرن، ئەو کەسانە کە توشی چورتێک دەبن و ئیترن: ئێمەش هەر
نی خواین و هەربۆ لای وی دەچینەو﴾.

باپێکەو لەپیت و وشە بەوشدی ئەم ئایەتە پێرۆزەیی خواوەند بکۆڵینەو و
بزانین مانای چییە :

یه کهم: دهبینن گشتگیره و تایبته نییه :

واته به لاو فه تارته تایبته و سنوردار نییه له سهر چه ندکه سیکی دیاری کراو
واته، هه ژار و دهوله مهند، زانا و نهزان، دهسه لاتدار و بی دهسه لات، باش و
خراپ، ئایندار و بی ئاین، نیرو می، گه وره و بچوک، ههر دوو چاری کیشه و
به لاو فه تارته ده بیته وه، با هیزی که سهکان ههر چه نده بیته به لام ناتوانیته به بی
دوو چار بوون لیی پزگاری بیته، به لکو دواتر پلان بو پزگار بوون لیی داندنیته.

دووه م: به لئین و دوو پات کاری تیاده دهبینن:

خواوه ند کاته کهی دیاری نه کردووه و به لئینی دوو چار بوونی پیداون له
داهاتوویه کدا که گوومانی تیدانییه، ههر چه نده دووریش بیته به لام ههر توشی
ده بیته و ناتوانیته له دهستی هه لبیته.

سییه م: ئاگادار کردنه وهی پوودانی دهبینن:

نه مهش بوئه وهیه که به ته واوه تی خوومان پرچه ک بکهین به هه موو ئه وهی
هه مانه له توانا و هیزی ئه قلی و چه ستهیی بوئه وهی بتوانین پیشولزی له و
کیشانه بکهین و به ئاسانی به پریان کهین و سوودیان لیوه رگرین بو زیاتر
خوبه هیزکردنمان.

له جیهانی کاردا هیچ پلانیکی ستراتیژی نابینن- جا پلانی کارگیڕی بیته یان
ژمیڕیاری یان بازارکاری- به بی ئه وهی پلانداری ژهران ئاماره یان به و کیشه و
کو سپانه کرد بیته که دیته پریان و ئامانجه کانیان ده پوکی نیته وه.

له م ئایه ته دا دهبینن خواوه ند ئاگادارمان ده کاته وه له وهی کیشه و فه تارته
به ره و پومانه و ده بیته خوومانی بو ئاماده بکهین، به لام له ئایه ته کهی تر دا موژده و
مزگینییه کی تری پیداوین ئه ویش ئارامگری یه له سه ر ئه و کیشانه ...

بشيء من الخوف :

نه ختیك ترس، که مه ترسی ته واو نییه ؟ چوونکه مروؤ ناتوانیته به رگهی
مه ترسی ته واو بگریته، به لکو خواوه ند ته نها باسی هه ندیک ترسمان بو ده کات،

چونكه تاوهكو پادەكەى كەمتر بىت تواناى مروۇ زياتر دەبىت بۇ زالبون بەسەر
ئەو مەترسيانەدا. ترس دووژمنى يەكەمى مروىيە، ئەو دەمەى مروۇ دەترسىت
تواناى جولەى كەم دەبىتەو ناتوانىت هېچ شتىك بكات، ناتوانىت
بىربكاتەو. هەموو مروۇقك تاپادەيەكى كەم ترسى لەناخدايە ئەوئەش بۇ
برەودانىتى بەژيان، چونكه بەبى بەبونى ترسىكى كەم مروۇ ناتوانىت هەنگاو
بنىت ديسانەو وەكو كاتى بىترسى تەواو وايە كە تاقەتى بىركردنەو
نامىنىت، ترسى ئەرىيى يارمەتى دەرى مروۇقە بۇ سەرکەوتن، بەلام ترسى
نەرىنى دووجۆرە:

۱- جۆرى يەكەم : ترسى ھەست پىكراو:

ئەم جۆرەى ترس خوودى مروۇ دەيناسىت و سەرچاوەكەى شارەزايە و
دەتوانىت خوى لىپزگار بكات. ئەمەش دابەشى سى بەش دەبىت :
۱-كۆمەلە ترسى ئاسايى:

لەم گروھەيان ھەزاران جۆر و پۆلى ترس دەبينىن، ترسەكان لىرەدا تايبەتن
بە شتىكى ديارى كراوہو، بۆنمونە ترسان لە سەرکەوتنى فرۆكە يان ترس لە
مىروو، يان ئاژەل و شوينى داخراو يان تارىكى يان شوينى بەرز يان مردن يان
ترسان لەتەنھايى يان لەنەخوشى و... ھتد، ئەم جۆرەى ترس بلاوہو ژمارەيەكى
زۆرى خەلكى تايبەت مەند پىوہى دەنالين.

۲-گروپى ترسى كۆمەلەيەتى:

ئەم ترسە نەخوشىيە دابەشى دووجۆر دەبىت: جۆرى يەكەم: ترسانە
لەقسەکردن لەنيو ئاپوراىەكى زۆرى خەلكدا و ئەمەش لاي خەلكىكى زۆر باوہ،
پەيمانگاي لامالى نيويۆركى تايبەك بە لىكۆلىنەوكان بە ترسى ژمارە ۱ى
ئەژماركردوہ لەدووچاربونى بەمروۇ.

بەلام بەشى دووہم: ئەو بارەيە كە كەسيك دەزانىت دەبىتە جىگەى تىپرامانى
ئەوانى دىكە، جا لەئاھەنگدا بىت يان كۆبونەوہ، لەم كاتەدا كەسەكە دەلەرزىت
و ليدانى دلى زيادەكات و بەخىرايى ھەناسە دەدات، بەئاسانىش دەتوانىت
خو لىنى پزگار بكرىت.

۲- کۆمهله ترسی تیکهلاو:

خراپترین جوړی ترسه و بهرینوکه وتیځی له ناکاو دیته پوودان، نهو کهسه ی دوو چاری ده بیته وه هه ست به بیهو شېوونی خو و دوورکه وتنه وه لهو جیگه یه ده کات که تییدایه، بهمهش له قسه کردن له گهل نهوانی دیکه دا ده ترسیت بویه ته نهایي هله دبژیریت، لیره وه ده بینین له خودی ترس ده ترسیت، بویه پیی ده گوتریت ترسی ناویده یان تیکهلاو.

نهمهش دیسانه وه ده توانریت چار د بکریت، بهلام پیویستی به هه ول و تیکو شانی زورو ماوه و کهسی باشترو به هیترین هیه. هه ریه که لهم کۆمهله ترسه هه ست پیکراو و بهرکه وتانه ده توانریت چاره سهر بکرین و به سهریاندا زالبین.

"نه گهر کی شه کان نه بو نایه هه رگیز فیرنه ده بووم، نه گهر خه م نه بو وایه خوش حالیش نه ده بووم، نه گهر ماندوویه تی نه بوایه بیمانی مانایه کی نه بو، نه خوشی نه بوایه چاک نه ده بوومه وه، هه ژاری نه بوایه ده وله مند نه ده بووم، وونی تی نه بوایه خوم نه ده دوزییه وه، شکستم نه بوایه سهرکه وتنم نه ده زانی، ههستم نه بوایه نه ده گه یشته نه مه ی نیستا"

۲- جوړی دووه می ترس: ترسی هه ست پینه کراو:

نهم جوړه ی ترس کهسه که له هه ناوه وه دوو چاری ده بیته وه به بی نه وه ی سهرچاوه و چونی تی لیدره یازبوونی بزانی ت، بهلام ناتوانی ت بیسه لمینی ت که به راستی نه وه ترسه بویه له گومان و سلهمینه وه دا ده ژیت سهرباری هه سترکردن به ترس و خه م و پارایی و خشه خشی دل.

دیسانه وه نه مه شیان چاره سهر ده بی ت بهلام پیویستی به کۆمه لیک پاره سهری نوی هیه، وه کو خه واندنی نیگایی و وزه ی دینامیکی خوگون جانندی ده ماری و، دیسانه وه پیویستی به چاره سهری شیوه کون و کلاسیکی و داو ده رمانی پزیشکیش هیه.

له پراستیدا باشتین چاره سەر بۆ ترس په ناگرتنه به خوا،

دواتر خوای تاك و تهنه و به توانا له ترسه وه باسی :

جوع :

كه ميک له برسييتيمان بۆ ده کات، باسی برسييتيه کی به شه کيمان بۆ ده کات نه وه کو ته واز دتی، چونکه به وۆن : برسييتيه وه به شيك له توانا و وزه ی جديسته و ميشکت له ده ست ده ده يت، بۆيه کاتيک سک برسی ده بيئت ميشک فه رمان ده دات به جه سته بۆ دوزينه وه ی ريگه چاره بۆ نه مهش له گهل جه سته دا کارليک ده کات و هه سته کانی زياتر ده کات و جاريکی دیکه نه وه هه ستانه ده گيريتته وه بۆ نا وه ز و ميشک و به مهش راده ی ترسه که زياتر ده بيئت، بۆيه مروؤ به نا چاری په نا ده باته بهر ريگه ی جوړاو جوړ بۆ خوږ زگار کردن له برسييتی.

ونقص من الاموال :

. نه وه ده مه ی مروؤ هه ست به که مېوې نه وه ی بهرامهت و دارايی ده کات ده ترسيئت، ده بينين باری له نا کاو له هه ناوی که سه کاندا دروست ده بيئت وه ک چۆن له باری برسييتيدا دروست بوو، بۆيه مروؤ هه ست به برسييتی ده کات، به مهش هه ست و ترسی تاديئت زياتر ده بيئت، ليږه وه ده بينين ترس له گهل هه سته کردن به برسييتی و که م توانايی و که م بهرامهت بووندا زياد ده کات.

نه گهر مروؤ به پروای ته واوی به خوا هه بيئت نه وه به ته واوه تی له پرو و داوه کان تيډه گات، خوای تاك و به تهنه ده فه رمويئت : ﴿ نه ی به نده کانم نه گهر به و پوژگار ه قايل بيت که تۆم خستۆ ته ناوی نه وه به پوژگاری خۆم قايلت ده که م ﴾، واته نه گهر مروؤ به و په ری توانا و هه سته وه درکی به وه کرد که خوا هه نارده کاری فه تاردت و هه لسوړينه ری ته واو ييتيه نه وه هه ر خوا خو ی له و کيشه يه رزگاری ده کات و سه ری ده خات به ره و سه رتر له و باره ی ئيستا تيډا يه.

به مهش ترس ده گوړيئت بو هيز، په يام بهر (د-خ) ده فه رمويئت : نه وه ده مه ی باوه رداريک توشی گيچه ليک ده بيئت پيوسته بليئت : " من خوا دروستی کردوم و

گه رانه و هشم هه ربه دهستی نه وه بۆلای نه ویشه، خواجه بۆ خاتری گه ورهیی
خۆت له م كیشه و فتاره ته پزگارم بكه، له شوینیدا چاكه و پاداشت و فهريم
پێببه خشه "

والانفس:

ليڤه دا دهروون دا بهشی دوو بهشی سه ره كی ده بیټ :

۱- دهروونی هه ناوی: نه مهش خۆی ده نوینیټ له خۆدواندن
نه رینی و پێشبینی نه رینی و بپوای نه رینی و وینه کردنی خود به نه رینی
و بيمتمانیهی و ههستکردن به لاوازی، نه مهش و له و كهسه دهكات
واههست بكات زۆر له وانی دی كه متره، بۆیه دوو چاری توپهیی و
هه لچونیکی زیاده پۆ ده بیټه وه یاخود خۆی له وانی تر دووره په ریز
ده گریټ، واههست دهكات خه لکی به خراپی ده بینن. په نگه دله خورپێیه کی
سهختی هه بیټ بۆیه ده گاته پلهی گومانی ته و او و پرقابه ری کردنی نه وانی
دی، ليڤه وهش دیسانه وه ترس و هیزه كان زیاتر ده بن.

۲- دهروونی ده ره كی: نه وه ده مهی كه سیك یه کیکی خوشه ویستی
له دهست ده چیټ ههست به وه نیټی خۆی دهكات و ترس و هیزیشی له م
كات ده زیاده تر ده بیټ.

والثمرات:

په نگه هه ندیک جار مروڤ نه وهی هه یه تی بیخاته پرۆژه یه كه وه، واده زانیټ
ته و او سه ره كه و تنی ته و او ی لیبه دهست هی ناوه به لām و او تر لوی ده ره كه و یټ كه
ته نانه ت نا توانیټ قه رزه كه له كه بووه كانی سه ریشی بداته وه.
ليڤه وه ده بینن كه سه كه هه موو به ره مه كانی له دهست نه داوه به لكو
هه ندیكی، هه روهك نه و جوتیاره ی نه و په ری هه ولده دات كه زۆر تر بن به ره م
بدوریټه وه به لām دواتر به بیه وایی ده گه رپته وود ماله وه و ترس دا یده گریټ.
واته نه وه ترسه هیز زیاده تر دهكات، له هه موو كاتیكدا گه ر برسیټی و كه می
ده رامهت و دهروون و به ره م كۆر ببنه وه بیگومان ترسیش پترتر ده بیټ بۆیه نه و

کەسە بە ناچاری هیزی خۆی زیندەتر دەکات و هەولێ لێزگار بوون دەدات لەو
کێشێ.

لێرەوێش مەژۆ دەلیت : بۆچی ئەم هەموو شتە پوو دەدات ؟ وەلامەکی بە
تەواوکردنی ئایەتە کە دەبیست :

وبشر :

لێرەوێ مەزگینی خواوەند دیتە بوون، بێشەردی هیوامان پێبەخشیت، لەم
کاتەدا مەژۆ هەست بەو دەکات ئەوێ پوویداوێ نوسراو بووێ دەبیست هەر
پوویداوێ بۆیە ئەمەش سەرچاوەی پیت و فەری داهاوێ دەبیست.

والصابرین :

لێرەدا دەبینین خواوەند خەلکی پۆلێن بەند کردووە ئەک گشتاندن، چونکە
مەزگینی تەنها بۆ ئارام گرانی. ئەوێ ئارامگر بیست لەسەر بەلاکان بێگومان
خواوەندیست پیت و فەری پێدەبەخشیت.

ئەگەر لە پیتی یەكەم و درودێ ئارامگر (الصبر) بێراریست دەبینیت
یەكەمین دوو پیتی ئەلف و لامە کە لە سەرەتای ناوی پایەبەرز ﴿خو- الله﴾ دا
هاوێ و پیتی سییەمیش (ص) و مانای "صدق-راستگۆ" دەگەییست و
چارەمین پیتی (ب) بریتیە لە "برکە-پیت و فەری" و دوایینیش (ر) مانای
"الرحمة-سۆز و میهرەبانی" دەدات. ئەگەر وشەکان رێک بخەین دەبینین :

"الصابر الحق، هو الصادق مع الله، فتعم عليه البركة و تنزل عليه الرحمة"
واتە "ئارامگری راست، راستگۆیە لەگەڵ خو، ناز و نیعمەتی بەسەردا
دەپێژریت و سۆز و میهرەبانی بەسەردا داوەباریت".

پەيامبەری مەزن (د-خ) دەفەرمویت : "اوهرداریك هه موو شتیکی به چاکه
بۆدەنوسریت ئەمەش تەنها بۆ ئەو پێوادارەییە : ئەگەر لەخۆشیدابوو
سوپاسگوزاری خواوەند دەبیست، ئەو دەمە کێشەیی دووچار دەبیستەو ئارامی
لەسەر دەگریست، ئەمەش دیسانەوێ چاکەیی بۆی دەنوسریت".

ماجد خەیات لەچەند دێرە ھۆنراوێکدا بە جوانی باس لە ئارامگری دەکات:
 نەختیک ئارامگرە و پشت بەخواببەستە پەلەمەکە بێتوانایی لە پەلەکردنایە
 ئارامی وەکو دێک وایە لەھەموو چورتییەکدا بەلام پاداشتەکەئێ وەکو
 ھەنگوین وایە

ئیمام عەلی (خ) دەبیژیت :
 " ئارامبگرن، ئارامگری لەباوەپەرە وەکو سەری جەستە وایە،
 جەستە مانایەکی ناییت بەبێ سەر، باوەپیش بێ ئارامگری بێمانا دەبێت"
 پەندیکی زۆر بەھێز ھەیە کە پیش لەبیست سال ئەودەمەئێ بۆیەکەم جار
 خویندمەوێ زۆر پێئێ سەرسام بووم :
 " ئارام دەگرم تائەودەمەئێ ئارامی بێھێزدەبێت لەبەرئامبەر ئارامگری مندا،
 ئارامدەگرم تاوەکو خوا فەرمان لەسەر کارەکەم دەدات، ئارام دەگرم تاوەکو
 ئارامی تێدەگات کە من ئارام لەسەر ھەموو شتێک گرتووێ بۆ ئارامی"

﴿الذين إذا أصابتهم مصيبة قالوا إنا لله وإنا إليه راجعون﴾
 لێرەدا خوائێ گەرە ئامرازی پەفتارکردن و جولانەوێمانی پێبەخشیوێ لەگەڵ
 بەلاو چورتەم و فەتارەتەکاندا، ئەویش بەکارھێنانی توانای ئاوەز و
 ستراتیژێکەکانمانە، ئەو توانا و ھێزانەئێ خوا پێئێ بەخشیوین لەھاوشیوێ
 بێکردنەوێ داھێنان ئاسا و مەشقی ئاوەزی و بەرجەستەبوونی تاوەکو دەبێتە
 سروشت و بەلاکان لەناو دەبات، پاشان ھەناسەئێکی قول ھەلەدەمژین و
 پێدەکەنین و دەلێن : خوا ئێمەئێ دروست کردووێ و ھەربۆلای ئەویش
 دەگەرێنێنەوێ.

بێگومان بەتەواوکردنی ئایەتە پێرۆزەکە سوود و زانیاری پتر و درەگرن:
 ﴿اولئك عليهم صلوات من ربهم ورحمة وأولئك هم المهتدون﴾
 تۆش لەگەڵمدا چیژ لەو خوشیە دەبینیت کە خواوەند بەھوێ ئارامگرییەوێ

پیی به خشیوین ؟ دگهل نهز چیژ لډو چورتم و نه هامه تیانه و درددگریت که
بوو ته هوئی زیدد ترکردنی هیژ و توانا و بیرکردنه و هت ؟ ده بینیت خواوه ند چوون
له پریگه ی دوو چارکردنمانه وه بهم کیژشانه له گونا ه و تاوانه کان پاکمان ددکاته و دو
ده مانخاته به هه شتی به رفرانه وه ؟

پیغه مبهری مه زن ده بیژیت :

" هه رکه سیك چورتم و فه تارد تیئنی تروش بیت تاوه کو به ستر زدویدا بپروات
گونا ه ی کد ترده بیت وه "

په یامبهری مه زن فیژمان ده کات له وه ی له کاتی دوو چار بوونمان به فه تار هت و
به لاکاندا بلین: " خواجه گیان له م کیژشانم پزگار بکه و له شوینیدا پاداشت و
فه پریم پیببه خشه "

که واته له م پووه خوټ ئاماده ی هه موو به لایه ک بکه و خوټ له سه ر ئارامگری
رابهیننه و ئارامی هه ناوت به رقه رار بکه و زیده تر له خواوه ند نزدیک بکه وه
به مه ش پتر توشی خوشبه ختی دوونیایی و کوټا پوژ ده بیته وه .

.....

هه موو ساتیک وه ها بژی که دوا ساتی ژیانته ،

به خوشه ویستی خواوه بژی - گه وره و به ده سته لات - به سروشتی
ره وشت و ئاکاری په یامبه ر (د.خ) ، به نه به ردی و زانسته وه بژی ، به
کارکرده و پابه ندیه وه بژی ، بژی به ئارامگری و نه رمونیایی ، بژی
به خوشه ویستی ،

ریژ له به های ژیان بگره .

ستراتیژیہ تی کار

پۆرى يەكەم :

ههستکردن و کاری نیوخۆیی

۱-پنده که بخوینه وه به باشی لی تیگ.

۲- نه وانهیهی لیی فیروویت به شیوازی تاییهتی خۆت بینوسه و د

وانه که بیتی له

[illegible]

۳-ئەو بېرىارە بنوسەوہ کہ داوہ تە

برپارہ کہ بریتیه

..... له :

۴- ٺه ڪاره بنوسه وه ڪه ٺه ڀرڻ ٺه نجامي ده دهيت

کارہ کہ بریتہ

له:..

۵- به شیوازی (۴، ۲، ۸) هه ناسه بده

(۴) ژمارەى ھەناسەوەرگرتنە، ۲ ھېشتنەوہى ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەى دانەوہى

هه‌وای هه‌ناوته بۆدەر هوه). تاوه‌کو هه‌ناسه‌دانه‌وه‌ت له هه‌ناسه‌وه‌رگرتن

زیدہ تریٹ نہوا زیاتر ہست بہ حسانہ وہی جہستہی دہکیت۔

۶- چاوه کانت داڅه و خوټ له نیو ئه و ئیشه دا بینه وه که ده ته ویت

به یاریدهی نهوهی فیڤری بوویت نهنجامی بدهیت.

۷-وینہیہ کی خوت بونیات بنیٰ لہوہی تو بہ بہ کارہینانی وانہ کان متمانہی

ته‌واوت به‌خوٚت هه‌یه، وینه‌که با لیوٚت نزیك وگه‌وره‌بیٚت و هه‌ست به‌هیژه‌که‌ی

بکه و له هه ناویدا سى جار هه ناسه بده تائه و دهمه ی ددینیت له سه رووی خوت

و ده ورو به رتدا هه لده قولیت.

۸- ئەم ئامازانە سى جارى دووبارە بىكەرەۋە:

((من له خۆم دَلْنیام، من ته و او هاوسه نغم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوه کانت بکهره وه

۱۰- تاقیکردنه وه:

بیر له خۆت بکهره وهی بهوشیوهیهی له داها توودا هه مان کیشته دووچار ده بیته وه، ببینه چۆن ههسته کانت یارمه تی دهرت ده بن بۆ زالبوون به سهریدا.

ههنگاوی یه که م بنوسه وه هه رنیستا جیبه جیی بکه....

له دوا وهی خۆت مه روانه، مه هیله هیچ شتی که له نهجامدانی کاره کهت دوورت بخاته وه، پشت به خوا بهسته - گهره و میهره بان - دَلْنیابه له م گووته یه ی خوا: ﴿ نه وهی کاری چاکه بکات پاداشته که ی وون ناکه ین﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇڭزى دووھەم

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىر دووھە بىنوسەوھ:

ئەوھى ئەمپۇ كىر دووھە بىرىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەوھى ئەمپۇ ئەنجامتداوھ بىنوسەوھ:

ئەوھى ئەمپۇ ئەنجام داوھ:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەوھى ئەمپۇ ئەنجامت داوھ بىخەملىنە :

خەملىندى من بۇ ئەو كارانەى ئەمپۇ ئەنجامت داوھ بىرىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىيى:

پاش خەملاندنی ئەوەی ئەنجامت داو، ئەودی بەشیایوی دەزانیت چاکسازی
تیدا ئەنجامی بدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاکسازی، خۆت ببینەو لەوەی ستراتیژیەتی خۆت بەکار دەهێنیت و
لەودەمەشدا تۆ بەتەواوتی هاوسەنگیت. سەیری پشتمەوت مەکە، مەهیلە هیچ
کەس و شتێک لە نامانجی کارەکەت بەدوورت بخاتەو، پشت بەخوا ببەستە -
خوای تاک و تەنها - دڵنیابە لەم گووتەییە خوا: ﴿پاداشتی چاکەکارن وون
ناکەین﴾.

داهاتوو ئیستا پابردوو

"ئەوەی ئیستاکە لەژیانتدا دەیبینیت جگە لەکار دانەوێ کردەکانی

پابردووت هیچی تر نییە، ئەوەشی لەداهاتوودا ئەنجامی دەدەیت

تەنها کار دانەوێ کارەکانی ئیستاتە"

"ئەوھى ئىستاكە لەژيانىدا دەيبىنىت جگە لەكاردانەوھى كردهكانى
پاڤردوت ھىچى تر نىيە، ئەوھى لەداھاتوودا ئەنجامى دەدەيت تەنھا
كاردانەوھى كاردەكانى ئىستاتە"

ئايا تۆ لەژيانىدا خوشحالىت؟ مەبەستم ئەوھى بەپراستى تۆ بەم ژيانەى
ئىستات قايلىت؟

ئايا دەتەوئىت و پىزدەگىرىت و قايلىت بەو شىوھخوودىھى ئىستا ھەيتە؟
ئايا بىروات بەتواناكانى خۆت ھەيە لە بەدەيھىنانى نامانج و خەونەكانىدا؟
ئايا بەپراستى بەو شىوھ ژيانە دەژىت كە لە قولايى ئەقل و دلتەوھ بىروا و
حەزت لىيەتى و بەشايەنى خۆتى دەزانىت؟
ئايا تۆ كە، يەككى كۆمەلەيەتت؟ بىروات وايە كەسىكى خوشەويستىت؟
ئايا تۆ كەسىكى ئەرىتت؟ چۆن لەگەل گوشار و كىشەكانى ژياندا
ھەلسوكەوت دەكەيت؟

ئايا تۆ كەسىكى سەركەوتو و ھاوسەنگ و جىگىرىت؟
ئايا گىرىكى بە تەندروستى و شىوھپرووخسارت دەدەيت؟
ئايا كىش و توانات بەوشىوھىە گونجاوھ كە خۆت دەتەوئىت؟
ئايا پەيوھندىت لەگەل خىزانەكەتدا ئەرىيە و يارمەتى دەرتە بۆگەشە و
پىشكەوتنت؟

ئايا ھەست بەخۆشى و ماناى ژيان دەكەيت؟
ئايا نامانج و پلانىكى ديارىكراوت ھەيە بۆبەدەيھىنانى تىبكوشتىت؟
ئايا تۆ كەسىكى گيانكارىت و خوات بە ھەموو مافىكەوھ خوش دەوئىت و
پىوھى پەيودستىت؟

ئىستا بىرت لەكوى يە؟

لەئىستادا دەژىت؟ يان لەنىوان ئەوھى لەپاڤردوودا پروویداوھو ئەوھى

لەداھاتوودا بەسەرتدا دیت ؟

لەجۆریتی ژيانی ئیستات پروانە چۆنی دەبینیت ؟

ئایا پەرە لە کیشە و گوشار و تەنگەژە و لاوازی و توندوتیژی و لاوازی
پەيوەندیەکان یان زنجیرەییەکی خوشگوزەرائی و کارمەرائی و ناسوودەیی
دەروونی و پەيوەندی ئەریییە ؟

جۆریتی ژيانت ھەر شیوەیەك بێت دەرنەنجامی کاری رابردووتە لەشەموو
پروویەكەو، خۆئەگەر کاری خراب و نەرینی بێت ئەوا بێگومان ئیستاشت
نەرینی دەبییت و پەرەنگە کار لە نەرینی بوونی داھاتووشت بکات، ھەربۆیە
بۆئەوێ بتوانیت بەژیانیکێ ھێمن و پەرلە خوشی و شادوومانی بژیت دەبییت
بەتەواوەتی ھۆش و ھەست و ئاگاییت کراوەبییت لەوێ ئیستالیت پروودەدات و
بەتەواوی لەگەڵ خۆتدا راستگۆبییت و بەرپرسیاریتی تەواوی کارەکانی خۆت
لەئەستۆ بگرییت، دواتر دەست بکەیت بە خوگۆڕینیکی ئەرییی و سوودبەخش.

لەسالی ١٩٦٤ دا بەپشتیوانی خوا توانیم بێمە پالەوانی میسر بۆ تیئەسی
سەر میژ، ئەم پالەوانیئەیی من ماوەیەکی زۆر بەردەوام بوو، وەك نوێنەری
میسر بەشداری پەندەین پالەوانیئەییتم کرد، لەوانەش پالەوانیئەیی زەجیھانی
بۆسالی ١٩٦٩ و دواتر پالەوانیئەیی دەریای ناوەراست كە لە شارێ
ئیسكەندەرییە ئەنجامدرا، پالەوانیئەیی ولاتانی عەرەب و پالەوانیئەیی ئەفەریقا،
بەردەوام بووم لە بردنەوێ پالەوانیئەیی و سەرکەوتنەكانم، بپروام وابوو ھێچ
كەس ناتوانی بێم بەزینیت، بۆیە تارا دەیەك وازم لە مەشقکردن ھێنا، لەناكاو
دیتم دۆراوم و نەم توانی وەكو پلەییەکی یانەئە ئیسكەندەرییە بێنمەو بۆیە
كشامەو بۆ پلەئە دووھم، توشی داڕووخواوی بووم !!! تاقەتی خواردنی
خۆراكم نەما، ھێچ شتێك بەلامەو گەرنەبوو، زۆر دەگریام، ھەمیشە
ھەلەچووم وتا دەزات ھاوڕێكانم لێم دوور دەكەوتنەو، تەنانەت جاریکیان
محمد حەیدەری راھینەرم ھاتە سەردانم، كەسیكێ كەلگەت و بەھیزبوو سەری
گرتە و ھەلە لێزاندم، پێی گووتە: بۆچی وات لێ بەسەر ھاتوود؟ ئایا
وادەزانیت وەرزش تەنھا بردنەوێ؟ دواتر لەنیوچاوانی پروانی و پێی گووتە:

له چاوانم بېروانه، ليم پروانی به چاوی پرله فرمیسکه وه، پیی گووتم: ئایا ددرانی
 بوچی ئەم هه موو ماوه یه تو سهرکه وتوو ده بوویت و ئیستاش ژیرکه وتوو دؤراو
 ؟ نه یه یشت وه لام بده مه وه و بهرده وام بوو له قسه کردن و گووتی: چونکه تو
 تینوی سهرکه وتن بوویت، هه موو هه ولیکی خۆت بۆئه مه ده خسته گهر و پوژانه
 شهش کاتر میز پامیننت ده کرد، به لام دواتر تووشی لووت به رزی بوویت و
 گرنگی دانت له پالنه وان بوونه وه گؤرا بۆکه سیك كه پیشتر نهم دءناسی و
 ناشنای نه بووم، كه سیك كه زور لووت به رز بوو كه سیك بپروای نه بوو هه رگیز
 بدوړیت، بۆیه ده ستت دایه هاوړییه تی جگهره کیشه ران و گالته جارپان و خۆت
 بهو شتانه وه خه ريك ده کرد كه هیچ مانایه کیان نه بوو، بۆیه به ره به ره گؤپایت و
 له سهرکه وتن وه به ره و شکست دابه زیت، سه رباری ئه وه ی له یه كه م پالنه وانیتیدا
 نه دؤپایت و سهرکه وتیت بۆ خوولی کوٹایی به لام هه ردوړایت !!! جاریکی دیکه
 کاپتن هه دیدی پای وه شاندم و پیی گووتم: ئه ی ئیبراهیم ئه وه ی لیمان
 رووده نات به رنه نجامی کاره کانی خۆمانه كه چی لۆمه ی خه لکی دی ده کهین !!

دواتر لینی پرسیم: ده ته ویت ببیت به پالنه وانیکی راسته قینه؟ گووتم: به لئ
 کاپتن ده مه ویت، به شیوه ی فه رمان پیی گووتم: كه واته ببه وه بهو ئیبراهیمه ی
 كه ده مناسی و راهینانم پیده کرد، ئیبراهیمی تینوو بۆ سهرکه وتن و پیشکه وتن،
 ئیبراهیمیك برسی بردنه وه بیت، سوبحه ی به یانی کارژیر پینجی سه رله به یانی
 ده مه یت یه ك میل له سه ر لمی كه نار ده ریاكه پیكه وه رابكهین. به راستی هه رواش
 بوو، به جۆش و خرۆشه وه مه شقم ده کرد و و کاپتن حدیدی هانی ده دام
 بۆئه وه ی سوود له و دؤراندنهم وه ربگرم وه کو هیژ به خشیک به ره و سهرکه وتن
 به کاری به یژم، بیگومان توانیم سهرکه وتنی زور به ده ست بیتم، بووم به پالنه وانی
 یاندى ئه نلى كراوه و دواتر پالنه وانی جزیره و هولیوید و مه عادى و سویس و
 بوپسه عید و دواتر پالنه وانی ئه سكه نده رییه ی كراوه و دوا جاریش بروم به
 پالنه وانی میسر.

"ئه وه ی ئیستاکه له ژیانته ده یبینیت جگه له کاردانه وه ی کرده کانی"

پاڭردووت هيچى تر نىيە، ئەۋەشى لەداھاتوودا ئەنجامى دەدەيت تەنھا
كاردانەۋەى كارەكانى ئىستاتە"

لەبىرم نەكرد چىم لىبەسەرھات ئەۋەى لىم بەسەرم ھات
دەرئەنجامى كارو كردهۋەكانم بوون نەك پۇژگار و بارودۇخ

ئىستاش ۋەرە بالىت بىرسىم:

لەم كاتەدا بەدەست هيچ كىشەيەكدە دەنالىنىت؟ ئەگەر بەلى يە، ئايا
بىروات وايە ئەم كىشەيەت ئەنجامى كردارەكانى پاڭردووتە يان يان بارودۇخ و
پۇژگار؟ ۋەلامدانەۋەى تۇ پادەى ژىرىتتيت پىشان دەدات لەبەرامبەر كىشەكاندا
لەۋەى ئايا خۇت چارەكارى كىشەكانى خۇتى يان ئەۋانى دىكەش ناچار و
كەمەندكىشى كىشەكەت دەكەيت و ھەموو شتىك لەئەستوى خۇت لا دەبەيت؟
ئەگەر لەو جۇرە كەسانەيت كە پەخنەدەگىت و ھەموو شتىك لەئەستوى خۇت
لادەبەيت بىگومان بە لاواز و دۇپراو دەبىت!! ئەگەر دەتەۋىت بەپاستى
گۇپرانكارىيەكى ئەرىيى بەخۇتەۋە بىينىت ئەۋا ۋازبىنە لە لۇمە و پەخنەكردن و
مل شكىلدنى ئەۋانى تر، بۇيە ھەرىيستا ھەستە و بىرۇ پاندان و پەرىيەك بىنە و
شويىنى ئەم ھەنگاۋانە بكەۋە:

۱-بار: بەدىارى كراۋى ئەۋ بارە دەست نىشان بكە كەبەدەستىۋە
دەنالىنىت، بەدىارى كراۋى بدوى و دووربكەۋە لە گشتاندن.

۲-بىرۇكە: ئەۋ بىرۇكانە بنوسەۋە كە لە مىشكتدان لەۋكاتەى بارەكەت
دەنوسىتەۋە، ئەۋ شتانە بنوسەۋە كەلەھەناۋى خۇتدا دەيبىستىت.

۳-ھەستەكان: ئەۋ ھەستانە بنوسەۋە كە ھەستى پىدەكەيت لەگەل شويىنى
ھەستەكردنەكەدا.

۴-پەفتار: ئەۋ پەفتارە بنوسەۋە كە گرتوتەتە بەر بەھۋى ئەم كىشەيەۋە.

۵-دەرئەنجام: ئەۋ ئەنجامانە بنوسەۋە كەبەھۋى پەفتارەكەتەۋە بەدەست

ھىناۋە.

۶- رابردوو: بیرله رابردووت بکهرهوه و بیربکهوه بزانه چیت کردووه بهوهی گهیشتیوته بهم باره ی نیستات.

۸- بهرپرسیاریتی: بهرپرسیاریتی تهواو لهئه سستوبگره و مه هیله بهرپرسیاریتی کاره کانت بخه یته نه ستوی نهوانی دیکه و لومه و ره خنه ی کهسی دی نه که.

۹- کار: نیستا نه ک سبه ی نهوه ی پیویستی به گوپان هیه بیگوپره و مه هیله لووت بهرزیته وه کو له مپهری پیش خوگوپرینت بوه ستیته وه.

۱۰- پابه ندی: پابه ندبه به کار و چاره سه ره کانه وه بارودوخ و کی شه کان ههرچیه ک بن.

۱۱- هه لسه نگاندن و نه رم و نیانی: کاره کانت هه لسه نگینه و لییانه وه فیربه و نهوه ی پیویستی بهرپیکردنه وه هیه پیکه کی کهره وه، نه رم و نیان به تاوه کو ده گه یته به نامانجه که ت.

۱۲- به ته ولوه تی پشت به خوا ببه سته: سوپاسی خوابکه و باناوه کانی ویردی سه رزمانت بیته و به گه شبینییه وه پیویه ی په یوه سته به و دلنیا به له وه ی له گه ل تویه و پاداشتی چاکه کاران وون ناکات.

دلنیا به له وه ی هه موو نه وشتانه ی نیستا لیمان پرووده دات ته نها کاردانه وه ی رابردوون و نهوه ی له داهاتووشدا پرووده دات ته نها کاردانه وه ی کاره کانی نیستامانه.

له رابردوووه فیربه و بیگوپره بو شاره زایی و کارزانی، بیروکه و به ها کانت بو نیستا پیک بخه، بو نه وه ی بتوانیت داهاتوویه کی نه رییی و گه ش بوونیات بنییت - گهر ویستی خوی له سه ر بیته.

هه موو ساتیک وه ها بژی که دوا ساتی ژیانته،

به خوشه ویستی خواوه بژی - گه وره و به ده سته لات - به سروشتی ره وشت و ئاکاری په یامبه ر (د.خ)، به نه به ردی و زانسته وه بژی، به کارکرده و پابه ندییه وه بژی، بژی به ئارامگری و نه رمونیانی، بژی

بەخۆشەوۈستى،

پېز لە بەھاي ژيان بگرە.

ستراتېژىيەتى كار

پۇژى يەكەم :

ھەستىكردن و كارى نىوخۇيى

۱- پەندەكە بخوئەو بەباشى لىنى تېگە.

۲- ئەو وانەيە لىنى فېربوويت بە شىۋازى تايبەتى خۇت بىنوسەو
وانەكە برىتيە لە

.....:

۳- ئەو برىيارە بنوسەو كە داوۋە

برىيارەكە برىتيە

..... لە:

۴- ئەو كارە بنوسەو كە ئەمپۇ ئىنجامى دەدەيت

كارەكە برىتيە

..... لە:

۵- بەشىۋازى (۴، ۲، ۸) ھەناسە بەدە

(۴) ژمارەى ھەناسەوەرگرتنە، ۲ ھېشتنەوۋى ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەى دانەوۋى
ھەواى ھەناوتە بۆدەرەوۋە. تاوۋەكو ھەناسەدانەوۋەت لە ھەناسەوەرگرتن
زىدەتربىت ئەو زىاتر ھەست بە ھەسانەوۋى جەستەى دەكەيت.

۶- چاۋەكانت دابخە و خۇت لەنىۋ ئەو ئىشەدا بىينەوۋە كە دەتەوۋىت
بەيارىدەى ئەوۋى فېرى بوويت ئىنجامى بدەيت.

۷- وئىنەيەكى خۇت بونىيات بنى لەوۋى تۇ بە بەكارھىنانى وانەكان متمانەى
تەواوت بەخۇت ھەيە، وئىنەكە با لىۋەت نزيك وگەرەبىت و ھەست بە ھىزەكەى
بكە و لە ھەناويدا سى جار ھەناسەبدە تائەو دەمەى دەبىنيت لەسەرۋى خۇت

و دەورو بەرتدا ھەندە قولیت.

۸- ئەم ئاماژانە سى جار دووبارە بکەرەوہ:
(من لەخۆم دانیام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەکانت بکەرەوہ

۱۰- تاقیکردنەوہ:

بیر لەخۆت بکەرەوہی بەوشیۆوہیەى ئەمە: ماتوودا ھەمان کیشیت دووچار
دەبیئتەوہ، ببینە چۆن ھەستەکانت یارمەتى دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەكەم بنوسەوہو ھەرئێستا جیبەجیى بکە....
لەدواوہی خۆت مەپوانە، مەھیڵە ھیچ شتێك لە ئەنجامدانى کارەكەت دوورت
بخاتەوہ، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو میھرەبان- دانیابە لەم گووتەییەى
خوا: ﴿ئەوہى كارى چاكە بكات پاداشتەكەى وون ناكەین﴾

ستراتىيە تى كار

پۇژى دووھم

كارى ستراتىيى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋەمە بىرىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامت داۋە بىخەملىنە :

خەملاندنى من بۇ ئەۋ كارانەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋن بىرىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

۴) چاكسازىي:
 پاش خەملاندنى ئەۋەي ئەنجامت داۋە، ئەۋەي بەشياۋى دەزانىت چاكسازىي
 تېدا ئەنجامى بدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازىي، خۆت بېينەۋە لەۋەي ستراتىژىيەتى خۆت بەكار دەھىنىت و
 لەۋەمەشدا تۆ بەتەۋاتى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ
 كەس و شتىك لەنامانجى كارەكەت بەدوورت بختەۋە، پىشت بەخۇا بېستە -
 خۇاى تاك و تەنھا - دىنبا بە لەم گوۋتەيەي خۇا: ﴿ پاداشتى چاكەكارن وون
 ناكەين﴾.

" ژيانمان سەرقلەردوۋە بە ناكۆكى ناپيويست،

چونكە ئاۋەز مان پېرە لە بىرۆكەي ناپيويست،

ھەربۆيە بەژيانىكى بىمانا دەرژىن،

لەراستىدا.... ناپيويستە ! "

" ژيانمان سەرقلکردووه به ناکوکی ناپیویست،
چونکه ئاوه زمان پره له بیرۆکهی ناپیویست،
هه ربۆیه به ژيانیکی بیمانا ده ژین،
له راستیدا.... ناپیویسته | "

پرویداوه که رهفتاریکت نواندییت و دواتر لئی په شیمان بیت؟
پرویداوه له گهڵ که سیڤدا ناکوڤ بیت له سهر شتیکی ناسایی به کاردانه وهیهک
که له راستیدا نه وهی پیویست نه بووه، که ده توانرا پیش له وهی باره که بهم
شیوهیهی لیبیت له ریگهی دانیشتن و گفتوگو کردنه وه چاره سهرت کردبا؟
ده گونجیت ژن و میردیک له سهر شتیکی پووچ کیشه بوخویان دروست بکهن و
به رهو کاریکی وها بیان بات که ههردوولایان په ژیوان بن.
ده گونجیت دووهاوپی له سهر شتیکی هیچ خویان به فهتاره تدا بدهن و لیکت
دوور بکه وه نه وه؟

ده گونجیت کارمه ندیک له گهڵ به ریوه به ره کهیدا ناکوڤ بییت و نامه ی دهست
له کارکی شان وهی خوی پیش کهش بکات، به لām دوا ی ماوهیهک په شیمانی
دایبگرییت و ئاوات بخوازییت به وهی بهوشیوهیه رهفتاری نه کردایه و
کاره کهشی له دهست نه دایه؟

ده گونجیت باوکیک له سهر شتیکی پووچ له کوپه کهی بدات و برینداری بکات،
به لām دواتر په شیمانی دایبگرییت، که ده ره نه نجامه کهی ئازارچه شتنی
ههردووکیا نه به دریزایی ژیان؟

*له کاتر میژ حەوتی سەرلەنیواری عەلی لەسەر کارەکە ی گەپرایەوێ کە بەرپۆهەری گشتی کۆمپانیایەکی نیو دەولەتی ئۆتۆمبیل بوو، ئەو پۆژە ی پڕبوو لە کێشە و بەهۆیەو نەیتوانی بوو ژمارە یەکی زۆری ئۆتۆمبیل بفروشی، لە مالدای بینی مەنی چاوەروانیی و توپە یە لیی لەو ی لەکاتی خۆیدا نەگەراوەتەو، بۆ یە عەلیش بەتوپیەو ئەو شەو لەمال پۆشتە دەروە و لەمالی براکەیدا نوست، بەلام مەنی بەگریان و نالەو جەرەسی بۆ بابی کرد بۆئەو ی بیباتەو لەعەلی جیای بکاتەو، چونکە عەلی کەسیکی نابەرپرسیارە و هیچ گرنگییەکی پێنادات و پێداویستیەکانی بۆدایین ناکات وەکو میژدیك!! باوکی بەخیرایی هاتە لای کچەکە ی و هەولی هیۆرکردنەو ی کێژەکە ی دەدا، بەلام ئەو هەر سووربوو لەسەر ئەو داواکارییە ی بۆ یە باوکیشی بەناچاری تیلی بۆعەلی کرد و داواکارییەکە ی مەنی پێراگە یاند، عەلیش بەتوپیەو مەنی تەلاق دا و کارلەکار تەرازا!!

پاش هەفتە یە ک بەسەر لیك جیابوونەو کەدا مەنی پە یوێندی بە عەلییەو کرد و پێی گووت: لەهەموو کەس و شتیکی تر تۆم زیاتر خوشتر دەویت، گەر بکریت دەمەویت جاریکی تر بگەرێمەو لات و وەکو جارێ بەخۆشییەو بژین، بەلام عەلی تائەو کاتەش توپیەکە ی دانەمرکابوو و حەپەسابوو بۆ یە داواکارییەکە ی رەت کردەو -سەرباری ئەو ی زۆریشی خوش دەویست- چونکە شتیك لەهەناویدا تیك شکینرابوو، بە تیکشکاندنیک خراپ، بۆ یە بەتەواوی ئەو ژن و میژدە لەسەر شتیکی پووج لیکی جودابوونەو و هەریەکە یان ئاراستە یەکی دژە ئەو ی دی هەلبژارد سەرباری ئەو هەموو خوشەویستیە ی لەنیوانیشیاندا هەبوو.

*نەجوه کە لەناوەراستی سییەکاندا بوو خەمەکانی خۆی لای هیامی خوشکە گەورە ی هەلدەرشت و بەکوول دەگریا بۆ بەدبەختی خۆی لەو ی میژدەکە ی گرنگی پێنادات و وای هەست دەکرد غیانهتی لیکردوو، گلە ی لەئێشە سەختەکە ی لەسی منداڵە هارو هاجەکە ی دەکرد! هیام نیو کاتر میژ گوێی بۆ خوشکەکە ی رادیراو دواتر پێی گووت: " سوپاسی خواوەندمان بکە لەو ی

میردت ھەيە مندالی پىبەخشیویت خاودن ئیش و کاری تایبەتی خوتیت،
 ھەرچىھەکت ھەيە سكالای لىدەكەيت، ئەرى تۆ کویریت ؟ نەجۈە بە ولەمەكەي
 ھىام ھەپەسا بۆيە بەتورەيىيەو ۋەلامى دايەو ۋە گووتى: " من دەزانم تۆ ئىرەيىم
 پىدەبەيت، من زۆر ھەلەبووم لەو ھى وام دەزانى بەشدارى خەم و ناسۆرەكانم
 دەبیت، لەم پۆ بەدواو ھە نام بىنیتەو ۋەچىتر تۆ خوشكى من نیت"، ھىام ھەولى دا
 ھىورى بکاتەو ۋە بەلام نەجۈە لەمالەكەي بەتورەيىيەو پۆشتە دەرەو، ئەو
 دوو خوشكە بۆماو ھى زياتر لەيەك سال قسەيان بەيەكەو ۋە نەکرد لەسەر بابەتيك
 كە دەتوانرا بەبى كىشە و بەخوشەويستى و دانايىيەو چارەبكرىت.

* جارىكيان تاكسيەكم گرت ئازەو ۋەرەكەي زۆر تورەبوو، گازندەي ھەموو
 شتىكى دەکرد، لەناكاو ئۆتۆمبىلىك بەخىرايى بەلايدا تىيەپرى و خەرىك بوو
 پىيدا بكىشيت بەلام سەلامەت بووين و دەتوانرا بابەتەكە بەم شىو ۋەيە كۆتايى
 پىبەيىنرىت، بەلام بەخىرايى شوينى ئەو ئۆتۆمبىلەكەي دى كەوت بۆنەو ھى
 ئەدەبى پىبەخشيت بىگومان ھەردوولا بووبە شەريان، پۆلىس ھات و پراكىشى
 دادگاكران !! .

دەبىنيت چى پرودەدات ؟

دەبىنيت چۆن ژيانمان پرە لە ناكۆكى و ململانى
 دگەليان دەژين يان ئەوانەي كاريان لەگەلدا دەكەين يان تەنانەتە ئەوانەي
 چاومان پىيان دەكەويت لەسەر رىگا و نايان ناسين ؟

"ژیانمان سەرقلکردوو به ناکۆکی ناپیویست،
چونکه ئاوهمان پره له بیروکهی ناپیویست،
هه ربۆیه به ژیانیکى بیمانا دهژین،
له راستیدا.... ناپیویسته!"

دهبینیت هه ندیک خهک زۆریک لهو بیروکه خراپانهیان هه لگرتوو که
له پابردوودا تییدا ژیاون و کاریگهری خراپی کردۆته سهر دهروونیان، ته نانهت
ته ندروستیشیانی تیکداوه، هه میشه له نوێ بوونه وه دایه وه کو ئه وهی ئیستا
تییدا ژیا بیتن، هه ست به داڕوو خاوییه کی نه ریئی قول دهکات و به ژیانیکى پرله
غهم و ماندوویه تیه وه ده ژیت به هه مان ئه و شیوه ژیا نهی که پیشتی تییدا ژیا وه،
هیچ شتی که له پابردوو فیرنه بووه به لکو دایکردوون له میشتک و ئاوهمهیدا و
ئیستاش له پابردوودا ده ژیت.

هه ندیک خهک وازنا هیئن له بیرکردنه وه له هه ندیک شتی خراپ و نه ریئی و
له گه ل خویدا بیروکه گه لیکی زۆری نه ریئی پابردووی له یادگهیدا دادهکات، یان
بیر له هه ندیک شتی وادهکاته وه که پرویان نه داوه و خوێ پیوه سه رقال دهکات و
میشتکی پیوهی هیلاک و ماندوو دهکات !!!.

باشه بۆ ده بیئت ئه م هه موو بیروکه خراپانه لای خو مان دابکهین و میشتک و
ئاوهمانی پیوه ماندووبکهین؟! له کاتی کهدا ئه م شیوازی بیرکردنه وانه جگه
له زیان قازانجیکى دیکه ی نییه، توشی نه خوشی دهروونی و جهسته ییان
دهکاته وه ئه مهش لای خو یه وه کار دهکاته سه ر قوناغهکانی ژیا نمان، باشه بۆ؟
ئیستاش له ده و روبه رت بنواړه و ژیا نت بپیوه.

كيشهت ههيه ؟ چى يه؟

چۆن بىرى لىدهكه يتهوه و چارهى دهكەيت؟

ئايا ئەم كيشانەى ئىستا كاريگەرى ههيه لەسەر ژيانت ؟

بىگومان رەلامەكە بەلى يە، چونكە ژيان پەرە لە تەنگەژە و كيشەى

دوانەهاتوو، تەنانەت تاوهكو دواساتى ژيانيشمان كيشەمان دەبىت، بەلام

بەهيىنى بىر : كەوهو لەغۆت پەرە :

ئايا ئەم كيشانە شاينەى بەكارمىخانى ئەم هەسوو توانا ووزانەيه ؟

ئەم كيشانە لەكوپوه سەرچاوهيان گرتوو ؟ لەپاڤردوو يان داهااتوو؟

ئايا لەپراستيدا بوونىكى ههيه ؟ باش بىرەكەوه بىرۆكەى شياو وەلامى

گونجاوت دەست دەكەويت، بەجۆرىك دەتوانيت بەئاسانى بەسەر ئەم دوژمنەتدا

سەرەكەويت، ئەمەش ئەو دەمەم بىردەخاتەوه كە سەرقالى خویندنى فەلسەفەى

چينى بووم، چىرۆكىكم خویندەوه كە ناوینشانەكەى برىتى بوو لە: " لەگەل

دوژمنىكدا مەجەنگى كە بوونىكى نەبىت".

چىرۆكەكە، دەلىت: شىرىك هەبوو بۆماوهى چەند پۆرىك نانى نەخواردبوو،

لەسەر كەنارى پووبارەكە وەستابوو، نەيدەزانى بپەرپتەوه بۆئەوبەرى پووبارە

يان لەم بەر لەبرسىتيدا بمرىت، شىرەكە هىچى لەبارەى مەلەكرەنەوه نەدەزانى،

لە پووبارەكەى دەروانى واى هەست دەكرد كە ئەوه ئەمە ناھىلىت بپەرپتەوه

بۆئەو دیوى تر، بۆیە شىرەكە بپاریدا بەهەموو هیزىكەوه پەلامارى پووبارەكە

بدات، بۆیە كەوتە نىو پووبارەكەوه و وەخت بوو بخنكىت، هیزىكى زۆرى

كرده سەر پووبارەكە بەلام هەموو جارىك تەنها دەكەوتە نىو ئاوهكەوهو

بەخىرايى پاي دەكردهوه دەرەوه.

شىرەكە ماندووبوو، دانىشت و بەنەرەى توپىهوه لە پووبارەكەى دەروانى

بەلام هىچ چارهسەرىكى نەدەبينى، بۆیە چووه كۆشى خەمەوه و بىدەنگ

دانىشت، لەویدا گوئىبىستى دەنگىك بوو لەئاوهپراستى ئاوهكەوه پىنى دەگوت:

" لەگەل دوژمنىكدا مەجەنگى كە بوونىكى نەبىت"، شىرەكە لەچاوگى

دەنگەكەى پوانى و پىنى گوت: " ئەوه كى يە قسە دەكات؟" دەنگەكە وەلامى

دايه وه و گوتى: " من پرووباره كه م كه ده ته ویت هیژشى بكه یته وه سەر " من
پرووبارم وهك چۆن تۆ شیریت، په لاماردانى من هیچ سودیكت پیناگه یت،
چونكه تۆ له گهل دووژمنیكدا دهجه نگیته كه له راستیدا بوونیكى نییه.
شیره كه به بی دهنگی دانیشت و له ناوه كه ی دهروانى دیتی پارچه دارىكى
كه و ره ناوه كه هینا و له نزیكیه وه وه ستایه وه بویه نهویش سەر نه و پارچه یه
كه وت له پرووباره كه په پرییه وه و، له و بهرى پرووباره كه وه له ناوه كه ی دهروانى،
گوئیستی دهنگی پرووباره كه بۆه: " نه ی شیر ئیستا چۆنى ده بینیت ئایا
به راستی دووژمنیكى راسته قینهت هه بوو یان ته راویلکه یه کی میژشى خۆت
بوو؟ " شیر كه ش پیکه نی و سوپاسی پرووباره كه ی كرد و داواى لیبوردى
لیكرد بۆنه و رهفتاره هه له شه ییه ی كه نواند بوو، پینگه ی خۆی گرت بهر و
به دووی خۆراكدا ده گه را و، په ندیكى یادگرتبوو نهویش: " له گهل دووژمنیكدا
مه جهنگی كه بوونیكى نه بیته "

بالیته پیرسم :

نه و کیژبه یی ئیستا تییدایت، سهرچاوه كه ی رابردوه؟ یان داهاتوو؟
چۆن رهفتاری ده گهل ده كه یت؟ بیرى لیده كه یته وه وه ست به نازار و خه م و
توره بون ده كه یت؟ یان هه ست به دانایى و لیها تووی و هیژبه خشى ده كه یت؟
چونكه نه و شیوازه ی تۆ بۆ بیركردنه وه له کیژبه كه به كارى دینیت
كارى گه رییه کی گه ره ی ده بیته له سهر پیره و ی ژیان و ته ندروستى و هه موو
بارودوخى كت !!.

گاندی ده لیته:

" نه و میژشكه ی فیرى چۆنیته به جی هیژشتنى توپى و خه م و په ژاره ده بیته،
ده توانیت چاره ی هه موو کیژبه یه کی ژیان بكات باتوندىه كه ی هه رچه نده بیته،
به مه ش ده گه ریته وه بۆبارى ناسایى و هیمنى و دلخۆش ده بیته "

هه ربویه له م پۆه كاتىك پرووبه روو یان بیر له کیژبه یه كه ده كه یته وه نه م
هه نگاوانه له پیش چا و بگه ره :

۱- تیبینى کیژبه كه بكه و بزانه چۆنى بیرلیده كه یته وه.

۲-ہستہ کانتی لیڈامالہ، لیٹی پروانہ وہ کوٹہ وہی لہ دوورہ وہ لہ سہر
شاشہ یہ کی گہ ورہ دہ یبینیت۔

٣- به قولی هه ناسه بده و له گهڵ هه موو هه ناسه دانه و هه کدا سێ جار بلی:
سو یاس بوخوا.

۴- بیرله پهن دیکى بالابکهره وه که له پریگه یه وه بتوانیت کاربکه یته سه ر که مکردنه وه ی لایه نه نه رینیه کانی خه می ئاریشه کانی ژیانته.

5- بهرپرسیاریتی ته‌واو هه‌لبگره و بیرله چاره‌سهری دهره‌کی مه‌که‌ره‌وه، به‌لکوله‌دروون و خوودی خۆته‌وه ده‌ست پی‌بکه و گو‌پانکاری ئهرینی بنا‌فرینه به‌ئاراسته‌ی سه‌رکه‌وتن، ئه‌وه‌ی ئه‌نجاسی ده‌ده‌یت هه‌لی بسه‌نگینه و لی‌وه‌ی فیزی و هیزی لی‌وه‌رگره.

۶- کیشەکه و چارەسەر و ئەنجامەکان بنوسەوه بۆئەوهی وەکو سەرچاوەیەک
لەگەڵتدا بێت لەوکاتەى دووچاری کیشەیهکی دی دەبیتەوه بتوانیت بەم شیوێه
بەسەریدا زالبیت.

سوپاسی خواوه‌ند بکه - خوای تاك و به‌ته‌نها - مانا به‌ژیانت ببه‌خشه،
هسته‌كانت به‌هیزبكه و به‌ها به‌ره‌فتاره‌كانت بده. هزرم سه‌رقالی بیروكه‌ی پووج
مه‌به، بوئه‌وه‌ی به‌ژیانیکی ناپیویسته‌وه نه‌ژییت، له‌گه‌ل نه‌و دوورژمنی‌كیشدا
مه‌جه‌نگه كه بوونیکی نه‌بییت.

هه موو ساتيک وه ها بژي که دوا ساتي ژيانته،
به خوشه ويستي خواوه بژي - گه وره و بده سته لات - به سروشتي
ره وشت و ئاکاري په يام بهر (د.خ)، به نه به ردي و زانسته وه بژي، به
کار کرده و پا به ندييه وه بژي، بژي به ئارامگري و نه رمونياني، بژي
به خوشه ويستي،

بە يارىدەي ئەوھى فېرى بوويت ئەنجامى بەدەيت.

۷- وئىنەيەكى خۆت بونيات بنى لەوھى تۆ بە بەكارھىنانى وانەكان متمانەي تەواوت بەخۆت ھەيە، وئىنەكە با ليۆت نزيك وگەرەبىت و ھەست بە ھىزەكەي بکە و لە ھەناويدا سى جار ھەناسەبدە تائەو دەمەي دەبينيت لەسەرۈوي خۆت و دەوروبەرتدا ھەلدەقوليت.

۸- ئەم ئاماژانە سى جار دووبارە بکەرەوھ:

((من لەخۆم دلىنام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەكانت بکەرەوھ

۱۰- تاقىکردنەوھ:

بىر لەخۆت بکەرەوھى بەوشىۋەيەي لەداھاتوودا ھەمان كيشەت دووچار دەبىتەوھ، ببىنە چۆن ھەستەكانت يارمەتى دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەريدا.

ھەنگاوى يەكەم بنوسەوھو ھەرئىستا جىبەجىي بکە....

لەدواوھى خۆت مەروانە، مەھىلە ھىچ شتىك لە ئەنجامدانى كارەكەت دوورت بخاتەوھ، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو مېھرەبان- دلىابە لەم گووتەيەي خوا: ﴿ئەوھى كارى چاكە بکات پاداشتەكەي وون ناكەين﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇژى دووھ

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىر دووھ بىنوسەوھ:

ئەوھى ئەمپۇ كىر دووھە برىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەوھى ئەمپۇ ئەنجامتداوھ بىنوسەوھ:

ئەوھى ئەمپۇ ئەنجام داوھ:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەوھى ئەمپۇ ئەنجامت داوھ بىخەملىنە :

خەملىندىن مەن بۇ ئەو كارانەى ئەمپۇ ئەنجامت داوھ برىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىيى:

پاش خەملىندىن ئەوھى ئەنجامت داوھ، ئەوھى بەشياوى دەزانىت چاكسازىيى

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازىيى، خۆت بىيىنەۋە لەۋەي ستراتىژىيەتى خۆت بەكار دەھىنيت و لەۋدە مەشدا تۆ بەتەۋاۋىيى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ كەس و شتىك لەنامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخۋا بىبەستە - خۋاى تاك و تەنھا - دۇنيابە لەم گوۋتەيەي خۋا: ﴿پاداشتى چاكەكارن وون ناكەين﴾.

"رەنگە ئەۋەي دەترسىن لەدەستى بىدەين لەدەستى بىدەين"

"رەنگە ئەوھى دەترسىن لە دەستى بەدەين لە دەستى بەدەين"

ئاي دەگونجىت كەسىك بترسىت لە لە دەستدانى شتىك يان كەسىك ترسەكەى
واى لىبكات لە دەستى بدات ؟

ئاي دەگونجىت ئافرەتىك تارادەى شىتى مىردەكەى خوش بویت و غىرەى
لىبگىرىت و بترسىت لە دەستى بدات، كەچى لە دەستى بدات ؟

ئاي دەگونجىت پياويك ژنەكەى خوشبویت و لەترسى ئەوھى لە دەستى
نەدات نەھىلىت بىرەت دەرەوھە يان بخوینىت و دەرۋونى بشكىنىت، بەم كارانەى
متمانەى خۇى لە دەست بدات و ئەودەمەى ژنەكەى پۈۈى كىردە مالە باۋانى ئىتر
داۋاى جىابوونەوھە لەمىردەكەى بكات ؟

ئاي دەگونجىت دايكىك كۆرەكەى زۆر خوش بویت و نەھىلىت بەشدارى
زۆرچالاكى بكات بەمەش متمانەى خۇى لاي كۆرەكەى لە دەست بدات، بۆيە ئەو
كۆرەش لە مالەوھە تۈرە دەبىت و دوۋچارى خەمۇكى دەبىتەوھە لە ژۈرەكەى
دەرناچىتە دەرەوھە تائەو پۆژەى دايكى توشى شۆكى دەبىت لەوھى كۆرەكەى
پىى دەلىت : زۆرم پىق لىتە ؟

ئاي دەگونجىت كەسىك يەكىكى تاسەر ئىسقان خوش بویت و زىدەپۇ گىرنگى
پىبدات و ھاولەكەى بەمە بزانىت و بىھویت لىى دەرنازىت ؟

* ئەو دەمەى خەرىكى گەشت كىردن بووم بە ھەموو ۋلاتە ەرەبىھەكاندا
لەيەكىك لەو ۋلاتانەدا پياويكى شەست سالا ھاتە نىزىكمەوھە پراۋىژى لەگەلدا
بەستم دەستى دايە گىريان، منىش ھەولمدا ھىمنى بكەمەوھە داۋام لىكرد بۆم
بگىرپىتەوھە و بزانم ئەم ھەموو گىريانە بۆچى ؟ ئەى ئەم ھەموو ھەستە نەرىنىيە
قولانەى لەپاي چى ؟ ۋەلامى دامەوھە و پىى گوۋتم : نىزىكەى بىست سالا
ھاۋسەرگىرىم كىردوھە ژنەكەم بۆماوھى سى سال مندالى نەبوو، ھەموو

پړوشوینیکمان گرتەبەر سەردانی هەموو پزیشکیکی پسیپۆری ناوخویی و
دەرەوێ ولاتمان کرد، بەلام هەمووی نامارژی بەساغ و سەلامەتی خێزانەکم
دەکرد.

سێ سالی دیکە چاوەرمان کرد وەخت بوو بگەینە باری لیک جیابونەو
بەلام لەناکاو بینیمان خواوەند منداڵیکی پێبەخشیدین و ناومان نا خالد، زۆر
دلمان پێی خوش بوو، بۆسالی داهاوو کچیکێ ترمان بوو ناومان نا هاجەر.
گەرەویی تەنبا بۆخوایە، ئێمە لەو دەترساین بەهەر ھۆکاریک بێت
منداڵەکانمان لەدەست بدەین، بۆیە هەموو پړوشوینیکمان دەرگرتەبەر بۆ
پاراستنیان.

پۆژگار تیپەری و تەمەنی خالد بووبە شازدە سال و هەمیشە داوای دەکرد
بەتەنھا جیی بهیلین، نەیدەویست کەسی لەگەڵدا بێت و بەتەنھا ھاتووچۆی
دەکرد، چونکە لەپیش چاوی ھارپیکانیدا ھەستی خەجالت بوون دەکرد، بۆیە
ئێمەش پێگەمان پێدا بەتەنھا لەگەڵ نازەوەرەکا دا ھاتووچۆی خویندنگە بکات.
داوای لێدەکردین فیۆری لێخوڕینی ئۆتۆمبیلی بکەین، داوای لێخوڕینی
ئۆتۆمبیلەکە یان دایکی دەکرد بەلام ئێمە لەترسی ئەوێ دەعم نەکات
پێگەمان پێنەدەدا، پۆژیکیان خالد دواکەوت لەگەرانی ئەوێ لەخویندنگە هەموو
شوینیکێ بۆگەرەین بەلام هیچمان دەست نەکەوت، بۆیە تەنھا دانیشتن و
لەئەستۆ گرتنی غەمان بۆمایەو، لەکاتژمێر دەی شەو پۆلیس زەنگی بۆلێداین
و داوای لێکردین بپۆین بۆ نەخۆشخانە ی گەرەویی شارەکا، پراستەوخۆ
پۆشتین و دیتمان خالد ئۆتۆمبیلی دایکی بردووە بەئۆتۆمبیلیکی دیکەیدا
کیشاوو پراستەوخۆ مردوو!! پیاوێ دەستی دایە بانگ و سەلاو ھات و ھاوار
و گریان و دەیگووت: کۆرە تەنھاکم لەدەستدا، خوشەویستی دلەم لەدەستدا،
تەمەنم لەدەستدا!! دواتر لەچاوانیم پووانی بەفرمیسکەو دەیگووت: زیاتر
لەخۆم لێی دەترسام، تەنانت دەترسام ھەواش نازاری پێبگەینیت، دکتۆر
دەترسام لەدەستی بدم بەلام ئەوێ لێی دەترسام بوو پراستی و کۆرەکە ی
بردمەو.

*سەلۈە مىردەكەى زۆر خوش دەويست ھەموو شتىكى بۇدەكرد بۇئەۋەى
پىنى قايل بىت ھەمىشە دلخوشى دەكرد، بەلام زۆر دلپىسى لىدەكرد و
نەيدەھىشت لەگەل ھەموو كەسىكدا بەئازادى قسەبكات، ئەمەش ترسى خيانەت
لىكردنى بۇ پەيداكرد، بەتپەپبوونى كاتىكى زۆر و كەلەكە بوونى بىرۈكەى
نەرىنى خراپ بەسەرىەكتر لەئاۋەز و ھزرىدا بەت، واۋەتى بوود خاۋەنى ئەو
پروايەى كە مىردەكەى غيانەتى لىدەكات، ئەمەش بەھۋى دورىيەۋە بوو لىى،
پۇژىكىان سەلۈە پازى دلى خۋى بۇمىردەكەى ھەلپشت و مىردەكەى بە شىتى
لەقەلەم دا و پىنى گووت: تۇ خەرىكى ھەلۋەشانەۋەى ھاوسەرگىرىەكەمانى ئەگەر
وابروات ناچارم لىت جىابىمەۋە، بۇيە بەتۈرەيىەۋە مىردەكەى پۇشتە دەرەۋەو
بۇماۋەى سى پۇژ نەگەپايەۋە !! سەلۋەش تىلى بۇكرد و پىنى گووت : زۆرم
خوش دەۋىت و تەنھا خوشەويستىشە واى لىكردووم ئەم ھەستەت لەبەرەمبەردا
دەرپرەم، زۆر داۋاى لىبوردنت لىدەكەم، مىردەكەى گەپايەۋە مائەۋەو تاۋەكو يەك
ھەفتە بارودۇخەكە جىگىربوو، دووبارە سەلۈە دووچارى ھەمان بارى پىشوو
بوويەۋەو دەستى دايەۋە گرىان و گومان بردن و ژيانىان پىرپوو لە كىشە و
نەھامەتى چاۋەپروان نەكراو، پۇژىكىان سەلۈە مىردەكەى تۆمەت باركرد بەۋەى
ۋەكو ژنى مافى تەۋاۋى خۋى پى نادات بۇيە لەگەل پىاۋىك لە خىزانى
مىردەكەيدا باسەكەى دركاند!! پىاۋەكەى بەم پەفتارەى شىت بوو لەمال پۇشتە
دەرەۋە و بىرىارى دا بەتەۋاۋەتى لىى دوربەكەۋىتەۋە، بىگومان بەمالە باۋانى
ھاوسەركەى گووت كە دەيەۋىت لەكچەكەيان جوودا بىتەۋەو دەستى لەدەستى
بىرازىت، بىگومان لىكىدى جىابوونەۋە. سەلۈە لەۋە دەترسا مىردەكەى لەدەست
بدات بۇيە بەبى ھۇشىەۋە دەجولايەۋەو ئەۋەش واى لىكرد بەپراستى مىردەكەى
لەدەست بدات.

"پهنگه نه وهی دترسین له دهستی بدهین له دهستی بدهین"

* نادیهش زور دترسا له دوا سالی قوتا بخانه یدا کونمره کانی نزم بیت و کولجی پزیشکی وهی نه گرت، زیاتر له ده کاتر میړ له شه و پوژیکدا دهی خویند، نهیده زانی چی بکات تهنانهت شه وانهش به دهم خه و دوه دهی خویند و جار جارهش له شیرینی خه ودا به خه بهر دهاته وه و دهستی ده دایه وه خویندن، چونکه زور له تاقیکردنه و هکان دترسا، نه و نه ده له تاقیکردنه و هکان دترسا به گریان وه دنوست. نادیه بهر ده وام بوو له سهر نه م باره ی تاوه کو توشی خه موی بوو، بویه په وانه ی نه خوشخانه کرا، له ویدا باره که ی زیاتر خراپ تر بوو، بهر ده وام بوو له گریان نانی نه ده خوارد و هیچ قسه ی نه ده کرد، له ترسی نه وهی نمره ی بهر ز به ده ست نه هیئت تهنانهت قسه شی نه ده کرد، توانای خویندن نه مابوو، هر که له کتیبی د پروانی توشی شوکی ده بوو. پوژی تاقیکردنه وه هات و له ترسدا نهیده توانی پروات بو به شداری کردن بو نه وهی لیی دترسا به سهریدا بیت به سهریا هات و نهیتوانی تاقیکردنه وه نهجام بدات.

نیستاش بالیت بیرسم:

دهگونجیت شتی وارو و بدات؟ هر گیز توشی باریکی له م شیوه بوویت؟ یان که سیك دهناسیت وای لیبه سهره تیبیت؟
له راستیدا، هه موو مروقیکی سهر نه م زه مینه بهیه کیك له م ترسانه دا تیپه رده بیت، زور جار که سیك دترسیت شتیکی لیبه سهر بیت بویه گهر به راستیی و ژیرانه وه ههنگاو بنیت نه و ده توانیت له کاریگهریه خراپه کانی که م بکاته وه و ده زانیت چون پهفتاری له گه لدا دهکات، به لام نه گهر په له ی کرد و په شوکا و توشی باریکی له ناوکاوی بوو، نه و بیگومان نه وهی دترسیت له دهستی بدات له دهستی ده دات.

چونکه نه و ده مه ی که سیك له پروودانی شتیك دترسیت نه و نه ده بیر

لېدەكاته وه وهكو چينېك له قولایي هه ناو و ناوهز و ميشكيدا دهنیشیت و
بالده كیشیت به سهر هه موو بیروكه ئه رینیه كانی ديكه دا و ناتوانیت نهو
ئاسوده یی و خوش گوزهرانییه به دهست بینیت كه دهیه ویت!! له بهر نه وهی
جیهانی هه ناوی له خوگری دۆسیه كانی ناوهز و پاشینه ی بیركردنه وه كانی نه قله
له به كارهیانی بو نه زمونه كانی ژیان، بۆیه نهو دمه ی كه سیك له شتیک
دهترسیت ئاماژه كان له هه ناویدا چپرده بنه وه بۆیه هیمنی و ئارامی خو ی
له دهست دهدات و ناتوانیت نه وه بیت كه پیشت ئامانجی بووه، بۆیه به ته واوه تی
توانای زالبوونی به سهر خویدا نامینیت و نهو شتهش له دهست دهدات.

به لام ئایا دهگونجیت به راستی مروقه بگاته نه م پادهیه؟ وه لامه كه به پرونی
به لی!! ژنی دلپیس ههست به ئارامی و ئاسایشی ناكات و دهترسیت له وهی
میرده كه ی له دهست بدات و شهیتانییش خشه خشیک له نیو دلیدا بوئه مه
ده نافرینیت و پری دهكات له بق و كینه و به شیوازیکی وه ها پرفتاردهكات كه
میرده كه ی ناچاردهكات خو ی لی به دووربگریت و لی جیابیته وه!!

نه مه نمونه یه کی ئاسایی بوو له نمونه كانی ژیان، كه هه میشه له نۆرینگه كه م
له مۆنتریال یان له نویسینگه ی پراویژكاریم له قاھیره ده مبینین.

كه واته لیڤه به دواوه زۆر وریابه و نه كه ویته داوی نه م ته پكانه ی ژیان ه وه،
نه كه ی ریگه به ترسه كانت بدهیت زالبیت به سهر هه ناوتدا و دواتریش كردارو
دهروه تدا و نهو شته ی دهترسی له دهستی بدهیت به ناچار ی و بیئاگاییه وه
له دهستی بدهیت.

ترس بكه به هاوړنی خو ت و سوودی لیوه ربگره، به كاری بینه وه كو
پالنه ریکی به هیز بو گه شه و پیشكه وتن، لیودی فیڤه به هیزترین وانه ی ژیان ه،
باشترین مامۆستای فیركاری به دیهینانی ئامانجه كانته، هوکاره بو ژیان ت
به هیواو خه ونه كانته وه.

ئىستاش نەمە چەند ھەنگاويكى گرنكى تايبەتە بە ھەلسوكە وتكردن لەگەل
ترسدا :

- ۱- ھەستكردن: ئەو شتە بنوسەو ھە كە دەترسييت لە دەستی بەدەيت لەژيانندا
و، داواي يارمەتى و فريادپەسى خواي تاك و تەنھا بکە.
- ۲- سى خال بنوسە، بۆچى ئەو شتە بۆتۆ گرنگە ؟
- ۳- ئەو ھۆكارە بنوسەو ھە كە دەترسييت بە ھۆيەو ھە لە دەستی بەدەيت.
- ۴- چۆنىيتى و تواناي پەفتاركردن لەگەل ئەم كيشانەدا بنوسەو.
- ۵- ئىستاش سىجار بە قولى ھەناسە بەدە بۆتەو ھەست بە ئارامى بکەيت.
- ۶- چاوەكانت دابخە و خۆت بە سەقامگىرى و سەرکەوتويى ببينەو
ھەرچەندە كيشەكان گەرەش بن.
- ۷- ئەم نىگايە سى جار دووبارە بکەرەو: " بە پشتيوانى خوا- من بپرواي
تەواوم بە خۆم و دەروونم ھەيە بۆ سەرکەوتن با كيشەكان ھەرچىە كيش بن".
- ۸- چاوەكانت بکەرەو ئەو مەشقە سىجار دووبارە بکەرەو.
- لەم پۆو لە ترسەو فيربە، مامۇستايەكى گەرە و ديارىيەكى جوانكىلەي
خواوەندە و، باھەميشەش لەبىرت بىت :
- ھەموو ساتيک وەھا بژى كە دوا ساتى ژيانته،
بەخۆشەويستى خواوە بژى - گەرەو بە دەستەلات - بەسروشستى
پەوشت و ئاكارى پەيامبەر(د.خ)، بەنەبەردى و زانستەو بژى، بە
كاركردەو پا بەندييەو بژى، بژى بە ئارامگىرى و نەرمونيانى، بژى
بەخۆشەويستى،
پىز لە بەھاي ژيان بگرە.

ستراتیژی‌های کار

پوڙى يه كه م :

ههستکردن و کاری نیوخوویی

۱- پهنده که بخوینه و به باشی لی تیینه.

۲- نه وانهیهی لیئی فیربوویت به شیوازی تایبه تی خۆت بینوسه وه
وانه که بریتیه له

۳- نه و برپاره بنوسوه که داوه ته

برپارہ کہ بریتیه

له:.....

٤- ٺه ڪاره بنوسه وه ڪه ٺه مڙو ٺه نجامي ده دهيت

کاره که بریتیه

له:.....

۵- به شیوازی (۴، ۲، ۸) هه ناسه بده

(۴ ژمارەى ھەناسە وەرگرتنە، ۲ ھېشتنە وەى ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەى دانە وەى

هه‌وای هه‌ناوته بۆدەر هه‌و). تاوه‌کو هه‌ناسه‌دان هه‌و ته‌ له هه‌ناسه وه‌ر گرتن

زیدہ تربیت نہوا زیاتر ہست بہ حسانہ وہی جہستہی دہکہیت۔

٦- چاره‌كانت دابخه و خوټ له‌نيو نهو ئيشه‌دا بپينه‌وه كه ده‌ته‌ويت

به یاریدهی نهوهی فیڤری بوویت نهجامی بدهیت.

۷- وینەیهکی خۆت بونیات بنی لهوهی تۆ به بهکارهینانی وانهکان متمانهی

ته‌اووت به‌خۆت هه‌یه، وینه‌که با لیووت نزیك وگه‌وره‌بیت و هه‌ست به‌هێزه‌که‌ی

بکه و له هه ناویدا سى جار هه ناسه بده تائه و دهمه دهبینیت له سه رووی خوت

و دەوروپەرتدا ھەلەدەقولیت.

۸- ئەم ئامازانە سى جارى دووبارە بىكەرەو:

((من لەخۆم دىنىام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەكانت بىكەرەو

۱۰- تاقىکردنەو:

بىر لەخۆت بىكەرەو بەوشىۆەيە لەداھاتوودا ھەمان كىشەت دووچار دەبىتەو، بىيە چۆن ھەستەنت يارستى دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەريدا.

ھەنگاوى يەكەم بنوسەو ھەرئىستا جىبەجىي بىكە....

لەدواو ھى خۆت مەروانە، مەھىلە ھىچ شتىك لە ئەنجامدانى كارەكەت دوورت بختەو، پشت بە خوا ببەستە - گەرەو مېھرەبان - دىنيابە لەم گووتەيەي خوا: ﴿ئەو ھى كارى چاكە بىكات پاداشتەكەي وون ناكەين﴾

ستراتيژيەتى كار

پۇژى دووھ

كارى ستراتيژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋە بىرىتىە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجام داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامت داۋە بىخەملئنه :

خەملاندنى من بۇ ئەو كارانهى ئەمپۇ ئەنجام داۋن بىرىتىە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىي:

پاش خەملاندنى ئەۋەى ئەنجامت داۋە، ئەۋەى بەشیاۋى دەزانىت چاكسازىيى

تىدا ئەنجامى بده :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازىيى، خۆت بىيىنەۋە لەۋەى ستراتىژىيەتى خۆت بەكار دەھىنىت و لەۋدەمەشدا تۆ بەتەۋاۋىتى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ كەس و شتىك لەنامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخاۋا بىبەستە - خۋاى تاك و تەنھا - دۇنيا بە لەم گوۋتەيەى خوا: ﴿پاداشتى چاكەكارن وون ناكەين﴾.

ئەۋكاتەى ئەۋانى دى سەرزەنشەت دەكەين،

دەبىنە قوربانىيان،

بىيانوۋ بۆ پەفتارەكانمان دىنىنەۋە،

بەشىكى خۇمان و

ساتىكى ژيانمانيان پىدەبەخشىن،

که پهنکه دواساتی ژيانمان بیت "

ئەوکاتەى ئەوانى دى سەرزنەشت دەكەين، دەبينە قوربانىيان، بىيانوو بۆ
پەفتاردەكانمان دىنبەنەو، بەشیکى خۆمان و ساتیکى ژيانمانيان پیدەبەخشین،
که پهنکه دواساتی ژيانمان بیت "

کاتیک لۆمەى يەکیکی دى دەكەين سوودی چیمان پیدەگات؟
ئایا کاتیک لۆمەى کەسیک یان شتیک دەكەين بەئامانجەكانمان دەگەين؟
ئایا لۆمەکردنى کەسانى دى دەمانگەيەنیتە ئامانجەكانمان ؟
لۆمە و سەرزنەشت کەسایەتیمان باشتر دەکات؟
لۆمەکردن یارمەتیمان دەکات بۆگەيشتن بە خوشگوزەرانى ؟
لۆمەکردن یارمەتیمان دەدات بۆزیاتر نزیک کەوتنەو لەخوای تاک و بیهاوتا و
هاوئل ؟

ساتیک لەگەڵمدا بیر لەوەلامدانەوہى ئەم پرسارانە بکەرەوہ دەبینیت
وہلامەكانت ھەمووی بەنەخیر دەبیت !! لۆمەکردن ھەرگیز شت یان بەرھەمیکی
ئەرییمان پینابەخشیت.

کەواتە بۆچی ئەم چەکە توانا سروشتی کۆژە بەکاربینن ؟ لەکاتیکدا خواوہنى
توانایەکی زۆرین بۆ پیشکەوتن و گەشە بەلکو چارەکارى کیشەکانیشمانە،
کەچی ئیمە خۆمان لەم توانایەنەمان گیل و خەلەفاو دەكەين و کیشە لەگەل
خۆمان و ئەوانى دیکەشدا دەنافرینن ؟

باشە پالەنەرى سەرەکیمان چییە بۆ لۆمە و تاوانبارکردنى کەسیک یان
ھەرشتیکى دى؟

وہلامەکەش بەجوانى و بەروونى لەپینج خالدا دەبیت :

۱- چونکە ئیمە بڕوامان وایە ئەوان سەرچاوہى خوشى و نەھامەتیەكانمان.

- ۲- بېرومان وايه نهوان هوکاري نهو کيشانهن که ئيمه تييدايين.
- ۳- دهگه پرينه وه بوشيوازه کونه کاني پابردوو و نهوده مهی که دوو چاري کيشه يه که ده بووينه وه لومه کاريمان به کارهيناوه.
- ۴- بوړاگردن له وکاره ی نه نجاممان داوه.
- ۵- بو پاراستنی خودی خو مان له پرو به پروو بوونه وه ی راستيه کاندای.
- نه نجامه که ش ئا فراندنی چيروکي که به ناوی " چيروکی نازار " .

نه ی چيروکی نازار چيه ؟

نهو جوړه چيروکيه که سيک به پشت به ستن به باروردوخ و نه زموونیکي نه ريني که پيدا تپه پريوه و تييدا ژياوه له نيش و نازار و ناره حه تی و کيشه ی د پروونی ده یخولقي نيت و، چاره کاری هه موو نهو برينانه شی ته نها به دروستکردنی چيروکيک ده بينيت که بتوانيت لای هه مووان بيگيريتته وه و باره که ی سهرشانی خوی پیکه م بکاته وه و بيانوو بوشکسته کانی بينيتته وه جا له ههر پرويه که وه بيت !!!.

نه نجامه که شی هه سترکدنه به نازاريک وه کو نه وه ی ئيستاکه ليت پرويداييت !! هه موو جاريک که ده يگيريتته وه چه ندين باس و به سهر هاتی دی بو زنده بار ده کات، بونه وه ی به هيتر و قايل کارترييت و نهواني دی به خيرا یی بروای پي بکه ن، بيگومان نه وه ی له سهر زوبانی ده ری ده برييت وشه ی سلين و کاریگه ری خراپيان ده بيت له سهر ده ورو بهر جگه له کاریگه ريه زور خراپه کانی له سهر هه ناوو شيوازی بيرکردنه وه ی مروؤ.

چون ده زانيت تو " چيروکی به نازار " به کاردينيت ؟

نه وکاته ی چيروکيکت بو خوت يان نهواني دی گي پرايه وه و هه ستت به توربوون و خه مباربوون کرد نه و ا بزانه تو چيروکی به نازار ده گيريتته وه ...

فه رموو نه م تاقیکردنه وه يه ش بو تويه ژبو وه ی بزانيت نایا به راستی تو

چيروکی نازار به خش به کاردينيت ؟

دۇنيا بىلەن بەرپاسىتى ۋە لۇمى ئەم پىرسانە دەدەيتەۋە:

۱- ئايا زىدەتر لە جارىك چىرۇكە خەماۋىيەكەت بۇ ھەمان كەس گىپراۋەتەۋە؟

۲- ئايا ھىزىر ۋە مىشكىت زىدەتر لە جارىك پۇژانە ئەم چىرۇكە يان پروداۋەكەيت

دەخەنەۋەياد ؟

۳- ئايا ۋاھەست دەكەيت تۆ لەگەل ئەۋ كەسە كە ئازارەكەي پىبەخىشيويت

قەسەدەكەيت لەكاتىكدا خۇي ئابادەنەبىت لەۋجىگەيەدا ؟

۴- ئايا ئەۋ كەسەي كە ئازارەكەي پىبەخىشيويت سەرچاۋەي چىرۇكە كەتە ؟

۵- ئەۋ دەمەي چىرۇكەكە دەگىپىتەۋە پروداۋى كۆنى پابردوۋى ئازار بەخىشت

بىردەخاتەۋە ؟

۶- ئايا تەۋەرى چىرۇكەكەت گىپرانەۋەي ئەۋ ئازارەيە كەبەھۇي لەدەستدانى

شىتەك يان كەسىكەۋە چىشتوۋتە ؟

۷- ئايا بىرپارت داۋە ئەم چىرۇكەت بۆھىچ كەسىك نەگىپىتەۋە كەچى

ھەردەشى گىپىتەۋە ؟

۸- ھەست دەكەيت بەدوۋى. كەس گەلىكى ۋە ھادا دەگەپىت كە پىشتىرەم

ئەزمونەي تۇدا تىپەريون بۇئەۋەي چىرۇكەكەتى بۇ بگىپىتەۋە ؟

۹- ئايا بەپىنى كات دەستكارى چىرۇكەكەت كىردوۋە ؟ يان ۋەكو خۇي بەيەك

شىۋە دەگىپىتەۋە ؟

ئەنجامى ۋە لۇمەكانت چىن ؟

ئەگەر سى ۋە لۇمەت بە بەلى بو، ئەۋا بزانە تۆ " چىرۇكى ئازار بەخىش "

بەكار دىنيت.

بائەۋەشت لى بىرسىم ئايا ھىچ كات ھەستت بەۋەكردوۋە كە دەتەۋىت تۆلەي

خوت لەۋ كەسە بىكەيتەۋە كە ئازارەكەي پىداۋىت ؟

ئەۋكاتەى ئەۋانى دى سەرزەنشت دەكەين، دەبىنە قوربانىيان، بىيانو بۇ
پەفتارەكانمان دىننەۋە، بەشىكى خۇمان و ساتىكى ژيانمانيان پىدەبەخشىن،
كە رەنگە دواساتى ژيانمان بىت "

ۋەرە باپىكەۋە ئەم پىنج ھۆكارە سەرەككىيە بەكاربىنن بۇئەۋەى بتوانن
چارەسەرى تۋى پىبكەين بۇ پزگار بوون لەۋ نەخۇشىەى "گىرەنەۋەى چىرۋكى
ئازار بەخش " كە رەنگە ھەموو خۇشىەكت لەدەست دەرېكات و توشى بارىكى
دەروونى ناھەمۋارت بكاتەۋە، وات لىدەكات كاتەكانت لىپروات بەبى ئەۋەى
ئامانجەكانت بەدى بىننيت.

ھۆكارى يەكەم: بىرومان واىە ئەۋان سەرچاۋەى خۇشى و ناخۇشىەكانمانن :
ئەۋ دەمەى پىۋىست و تىنۋى شتىك دەبىت ۋەكو ھەستكردن بە ئارامى و
ئاسايش و خۇشگوزەرانى و ئاسوودەىى و، دەبىننيت لەكەسىكى دىكەدا ھەيە
بۋىە ئەۋ كەسە ۋەكو سەرچاۋەى سەرەكى تەۋاۋكردىنى پىداۋىستىەكەت
دەبىننيت و پىۋەى پەيوەست دەبى و ھەۋلى قايل كردن و سەرەنج پراكىشانى
دەدەيت بۇئەۋەى بەردەۋام بىت لەيارمەتى كردنت لەتەۋاۋكردىنى
پىداۋىستىەكانتدا، ئەگەر كىشەيەكت لەگەلدا دروست كرد و بىريارىدا لىت
جوۋدا بىتتەۋە ھەست بە بەتالىيەكى زۆر دەكەيت و نازانىت چى بكەيت و كى
بدۋزىتەۋە بۇئەۋەى لۈمەى بكەيت.

*سۈھا لەكۆرى ژوورى بازركانىدا ياسرى ناسى و بىنى ياسر ئەۋ مىردەيە
كە ئەۋ دەيەۋىت ژيانى بەتەۋاۋەتى لەگەلدا بەسەر بەرىت، زىاتر لىنى نرىك

كەوتەوۋە بۆي دەركەوت كەسىكى ژىر و چوست و سەر كەوتوۋە خاۋەن
 كۆمپانىيەكى گەرەي ئۆتۆمبىلە و زۆرىش دەستىلاۋە، لەلەي خوشىيەوە ياسر
 زۆر بە ژىرىيەتەكەي سوۋا سەرسام بوو. بوون بە ھاۋرې و ياسر داۋاي لىكرد
 لە كۆمپانىيەكەيدا كاربكات بۆيە سوۋاش راستەوخۇ قايل مەندى خۇي بۆ
 دەرېرى، دواتر بوون بە جومكى يەكتر و بەئاسانى لىكىدى جوودا نەدابوونەوە.
 سوۋا زۆر ياسرى خوش دەويست، بۆيە پۆژىك سوۋا زۆر بەئاشكرائى
 بەياسرى گوت: دەمەھوئ شوت پىيكەم، گەر قايل بيت من زۆر خوشحال
 دەم، ياسر قايل بوو، بەراستى ھاوسەرگىريشان ئەنجامدا، بەتپپەربوونى كات
 سوۋا زۆر دەرسا لەوۋەي ياسر لەدەست بدات و لەگەلدا ھەموو ئەو شتەنەش
 لەدەست بدات كە خوشى دەوين و ھەزى لىيانە، ھەولنى دەدا ھەمىشە لەگەلنى
 دابىت جا لەسەر ئىشكرىندا بىت يان لەمال و سەفەر، جارىكيان داۋاي لەياسر
 كرد يەكك لەكارمەندەكانى دەرېكات بەلام پەتى كردهوۋە و داۋاي لىكرد دەست
 وەرەداتە نىو كاروبارەكانىيەوۋە، تەنھا ئەوۋ بەدەست ياسرەوۋەمايەوۋە كەبە
 سوۋا بلىت: وازبىنە لەئىش كردن و بېرۆ لەمالەوۋە دانىشە، ئەمەش زىاتر
 سوۋاى نىگەرانتىر كرد و توشى نەخوشى دەروونى ھات و سەردانى پزىشكى
 دەروونى دەكرد و دەرمانى ھىوركارەوۋەي وەرەگرت، ھۆكارى سەرەكى
 نىگەرانىيەكەي ئەوۋەي دۆزىبۆۋە كە كورتىيەكانى پى پرېكاتەوۋە و دەرسا لەوۋەي
 لەدەستى بدات بۆيە دووچارى نەخوشى دەروونى بوويەوۋە!! چونكە ياسرى
 بەسەرچاۋەي بەدىھىنەرى خەونەكانى دەبىنى و واى ھەست دەكرد ئىستابوتە
 جىگەي نىگەرانى، بۆيە ياسرى كرىبۆۋە پالەوانى چىرۆكە ئازارايەكەي و
 تەنھا لۆمەي ئەۋى دەكرد.

ھۆكارى دوۋەم: ئەۋەي وا لەكەسىك دەكات لۆمەي ئەۋانى دىكە بكات

بېروابرونە بەۋەي ئەۋان ھۆكارى ئەۋ ناسۇريانەن كەتپىكەوتوۋە:

*ئەھمەد گەنجىكى بىست سالان بوو لەكۆمپانىيەكى پتېرۇلدا كارى دەكرد و
 زۆر دلى بە ئىشەكەي خوش بوو، بەلام نەيدەويىست راستەوخۇ لەگەل

سەرۆكەكەيدا كاربىكات چونكە داواكارى زۆرى ھەبوو، قايىل نەدەبوو بەھىچ
كارىكى نەحمەد، بۆيە نەحمەد بېرىرىدا واز لەو نىشەى بەيىنىت كەزۆرى ھەز
لەبوو، چىرۆكى ئازار بەخشى بەپىشتىوانى بەرپۆھبەرەكەى داپشتەو ھەو نەوى
كردە جىنگەى سەرزەنشەت و لۆمەكردن. بۆھەموو ئەوانەى دەگىزايەو ھە گۆنيان
بۆى دەگرت، ئەمەش واى لىكرد پاش شەش مانگ چىرۆكەكەى بەھىزتر بوو
بەجۆرىك لە گىزپانەو ھەيدا كارىدەكردە سەر دەروونى خۆى و، بەمەش دووچارى
خەمۆكى بوو بەبى ھەپى ھىنوركەرەو ھە و خەوينەر نەيدەتوانى بنووت.!!

ھۆكارى سىيەم: ئەم كەسە دەگەرپتەو ھەبوو، ھەموو ئەو شتانەى
پىشتەر ئەنجامى داوون دەيكاتە خوو و دووچارى ژيانى دەكاتەو ھە :
*سامىيە لەنوسىنگەى راوئىزكردنم بە قولپ دەگريا، ھۆكارى ئەم ھەموو
گريانەم لىپرسى ؟ ئەويش گووتى: ھەموو ژيانم خەم و پەژارەبوو، مێردەكەم
تا كاتر مېرىكى درەنگان كارى دەكرد و خۆم لەمالەو ھەمامەو ھە و سى
مندالەكەم پەرورەدە دەكرد بەبى يارمەتى ھىچ كەسيك، دايكم ھەركە ھەلىكى
بۆرەخسابا گالتەى پىدەكردم!! لەنيوان من و باوكمدا پەيوەندييەكى راستەقىنە
نييە، كىشەم زيادى كردو تەندروستىم تىكچوو، دواتر گووتى: ھىچ مانايەك
لەمەدا نابىنم، مانايەك لەژيانمدا نابىنم!! دواتر داپرووخايە نىو گريانەو ھەو
گووتى : من ئىستا بەپىشت بەستن بە دەرمانى ئارامبەخش دەتوانم بژىم و
بەرگەى ئەم ھەموو خەم و ناسۆريانەم بگرم.!!

ھۆكارى چوارەم: ئەو ھى وا لەمروؤ دەكات چىرۆكى ئازار بەخش بەكاربەيىنىت
بريتىيە لە: پاكردن لەكردەو ھەكان و پابەند پىو ھەبوونيان :
*لەبەرنامەى ھىزى خۆيەتيدا كەلە لويىزىناى ويلايەتە يەكگرتووەكانى
ئەمريكا وانەم دەگووتەو تىشكەم دەخستەسەر جگەرەكىشان و ھاوبەشكارى
گيانى يان تەندروستى يان كەسيىتى يان تەنانەت مادىي، پىاويكى سى سالانم
بينى كەسيكى چوارشانە و كەلەگەت بوو، لەخەلكى ئاسيا دەچوو، پاش

كۆتايى ھاتنى بەرنامەكە لىم نزيك بۆۈ، لىنى پرسىم : دكتور ھەرگىز جگەرەت كىشاۋە؟ ناویم لىنى پرسى : گووتى من مايكل م لەكۆرياي باكۆرەۋە ھاتووم و لەتەمەنى دەسالانەۋە لەئەمەرىكا دەژىم. ۋەلامم دايەۋەۋ گووتم: نەخىر مايكل من ھەرگىز لەژيانمدا سىگارم نەكىشاۋە، چونكە ھىچ سوودىكم لىنەبىنيۋە، ھەر لەمندا لىشمدى ھانى خەك و ھاۋرى و ناسراۋەكانم دەدا بۆ ۋازھىنان لەجگەرە كىشان. مايكل پىنى گووتم : دكتور ھى ئەۋەيە ھىشتاكە نازانىت لەژيانى خەلكانىكدا چەندە گرنگە، جگەرە بۆتە بەشىكى دانەپراۋى من، بەشىكە لەچالاكىيەكانى پۆژانەم. لىم پرسى: ھەرگىز پىشتەر ھەۋلتداۋە ۋازى لىبىنىت؟ ۋەلامى دامەۋە : ھەۋلەداۋە بەلام زۆر گرانە و ئازارى زۆرە و ھەۋلى زۆرى دەۋىت، دواتر زىدەبارى كردو گووتى: ھۆكارەكەى برا گەۋرەكەمە و لەسەرىك جگەرە دەكىشىت، ھەرئەۋىش بوو فىرى كردم.

لىم پرسى دەتەۋىت ۋاز ئەجگەرە كىشان بىنىت؟ گووتى: بەلى بىگومان، بەلام ئەمەش ھەۋلىكى زۆرى دەۋى و منىش لەۋجۆرە كەسانە نىم كە بتوانىت ماۋەيەكى زۆر لەسەر شتىك بەردەۋام بىت، تەنانەت پەيۋەندىم لەگەل خەلكدا بۆماۋەيەكى كۆرتە...!!

ۋەك دەبىنىت مايكل لۆمەى براكەى كرد و خۆى بىتاۋان دەرباز كرد.

ھۆكارى پىنجەم: پاراستنى خۆۋدە لە پوۋبەپوۋ بوۋنەۋەى پاستىيەكان: زۆر ئاسانە كەسىك بتوانىت چىرۇكىك بىئافرىنىت و ئەۋانى دىكەى پى تاۋانباتر بكات و خوشى ۋەك ئەسپى بەيان تىلى تەقىنىت و بۆى دەرچىت، چونكە گووتنى پاستىيەكان ئازارى دەدات و بەرگەى ناگرىت بۆيە بەناچارى پەنادەباتە بەر درووست كردنى چىرۇك و بۆ ھەموۋانى دى پادەگەيەنىت، بۆئەۋەى خۆى لەبارودۇخەكە پزگار و دەرباز بكات.

*سەمىر گەنجىكى بىست سالان بوو، زۆر لەخويندن و كارى ھاۋىنەيدا سەركەۋتوۋ بوو، تا ئەۋ دەمەى چەند كەسىكى بەدپەۋىشتى ناسى و پىيان ئاشناۋو، شتگەلىكى ۋەھايان لىۋە فىربوۋ كەپىشتەر تەنانەت بىرىشى

لېنە كړدېووه، دهستی دایه كېشانی تلیاك تاوه كو خووی پیوه گرت!! ژيانی له
 هیمنییه وه گورپا بو زیده تورپی و هه لچوون، ته واو بووبه كه سیکی نامو.
 خیزانه كه ی بریاریاندا سهردانی پزیشکی پیبكه ن به لام سه میر به مه قایل نه بوو،
 چونكه دهرسا به تلیاك كېشانه كه ی بزائن و خه جاله تی لای دایك و بابی
 نه بیټ. به رده وام بوو له سهر نه وه تاوه كو سالیکی تیپه پر كړد، جاریکیان بیهوش
 كهوت و پفاندیان بو فریاكه وتنی ندخوژنه ی شاره كه یان، له ویدا هه مووان
 ناشنای كار ه خراپه كانی و هوگر بوونی به تریاكه وه بوون، دایکی لیی پرسى
 بوچی؟ گووتی: چونكه نه وه ی ده مویست نیوه پیمتان نه ده به خشی و گرنگی
 ته واوتان پینه ددهام و، بو هه موو نامانجه كانم به دیهینه ره كانیم له دهره وه ده بینی.
 سه میر بریاریدا لومه ی دایك و باوكی بكات له بری نه وه ی پرووبه پرووی راستیه كان
 بیته وه و دانى پیدابنیټ !!!.

له راستیدا زور كهس هه ن له قوناغیكى ژیانیا ندا ئه م جوړه چیروكه
 نازار او یانه یان به كار هیناوه و به كار ده یئن، تائه وكاته ی بوته به شیكى
 په یوه ستی ژیان و په فتاریان، زور كه سى ديكه ش هه ن به ره و هه لدیری
 خو كوشتنیان ده بات یان هه ولى توله كړدنه وه دده ن له و كه سانه ی لومه ی ده كه ن
 و پروایان وایه كه سهر چاوه ی نه هامه تیه كانی ژیانیا نه !!!.

نیستاش با لیټ بیرسم :

نیستا هوكاره كانی لومه كړدنې خه لكانت بو دهر كهوت؟

له مانای راسته قینه ی چیروكی لومه و نازار به خش تیگه شتی؟

چیروكیكت هه یه هیشتاكه به كارت نه هینا بیټ ؟

كاتی نه وه نه هاتووه واز له لومه كړدن بیټ و گرنگی به نامانجه كانت بدهیت؟

كاتی نه وه نه هاتووه چیروكه نازار به خشه كان له بهر ژه وه ندی خوتدا بو كاری

نهریپی به كار بیټیت ؟

كاتی لیبور دن و پشت به ستن به خوا نه هاتووه ؟

بىرورات چىيە ؟ ھېشتا كاتى نەھاتوۋە ؟
ئەم ستراتىژىيەنىش بۇياردەتى دانى تۇيە بۇ دورىكەوتنەۋە لە لۇمەكارى و
چىرۆكى ئازار بەخش:

۱- ھەستىكرىن:

- ئەۋ كىشەيەى خۇت بنوسەۋە كە ئىستا دووچارىتە و ناۋى ئەۋكەسەش
بنوسە كە بىرات وايە سەرچاۋەى كىشەكەتە.

- سى ھۆكار بنوسە كە بوۋنى ئەم كىشەيە لەژىيانتدا بسەلمىن؟

- ئەۋ چىرۆكە بنوسەۋە كە بۇ لۇمەكرىنى كەسىك بۇخەلكى دەگىرپىتەۋە؟

- ئەۋ ھەستە بنوسەۋە كە لەكاتى گىرپانەۋەى چىرۆكەكەتدا ھەستى پىدەكەيت

؟

۲- بەرپىسىياريىتى:

بەرپىسىياريىتى تەۋاۋەلگەرەۋ بىرلەچارەكرىن بىكەرەۋەۋ بەتەۋاۋەتى
دوربىكەۋە لە لۇمەكرىن.

۳- سى جار بەقولى ھەناسەبدە بوئەۋەى ھەست بە ئاسوودەىى جەستەىى
بەكەيت.

۴- بىرت بگىرپەۋە دواۋەۋ ئەزمونەكە يادى خۇت بخەۋە و ھەۋلى سورد
لىۋەرگىرتنى بدە بۇ كارى ئەرىيى و باشتى.

بەتەۋاۋەتى لەكەسەكە خۇش بە چونكە، لىخۇشبوۋن يارمەتيت دەكات بۇ
دورىكەوتنەۋە لە توپىى و پىق و كىنە و خەم و بىرۆكەى يەق كىرنەۋە.

ئەۋەشت لەبىر بىت خۋاى گەرە و بەسۆز، لىبوردەى گەرەيە و لىبوردىن
كارانى خۇش دەۋىت. گەر لەكەسىك خۇشبىت ئەۋا خۋاش لىت دەبوورىت -
بەپشتىۋانى خۋا.

هه مېشه له بېرت بېت :

تو ناوی خوټ نیت ناوی خیزانه کشت نیت،

تو هه سته کانت نیت په فتاره کانیشت نیت،

تونه خوښ و نازار نیت ؟

تو نه وه نیت که خه لکی ده یلین،

قوربانی هم بهر نامه یه ش مه به که بوټ ناگونجیت ..

تو باشتړین و بهر پزترین بوونه وهری خوايت بویه لومه ی که س مه که و ژيانی
خوټ بوټه وه تهرخان مه که، چونکه په ننگه نه و کاته ی لومه ی نه و که سه ده که ییت
دواساتی ژيانت بېت، نه و کاته ش زور گرنگه و نابیت به شتی واوه خوټ خه ریک
بکه ییت.

هه ربویه ...

هه موو ساتیک وها بژی که دوا ساتی ژيانته،

به خوښه ویستی خواوه بژی - که وره و به ده سته لات - به سرو شتی

په وشت و ئاکاری په یامبه ر(د.خ)، به نه به ردی و زانسته وه بژی، به

کار کرده و پا به نندیه وه بژی، بژی به ئارامگری و نه رمونیانی، بژی

به خوښه ویستی،

پیز له به های ژيان بگره.

۸- ئەم ناماژانە سى جار دووبارە بکەرەو:

((من له خۆم دىنيام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەکانت بکەرەو

۱۰- تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بکەرەو بەوشیوەیە لەدانەتوودا ھەمان کیشەت دووچار دەبیتەو، ببینە چۆن ھەستەکانت یارمەتی دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەكەم بنوسەو ھەرئێستا جیبەجیى بکە....

لەدواوەی خۆت مەپوانە، مەھیلە ھیچ شتێک لە ئەنجامدانى کارەكەت دوورت بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو میهرەبان- دىنیا بە لەم گووتەيەى خوا: ﴿ئەوێ کارى چاکە بکات پاداشتەكەى وون ناکەین﴾

ستراتېژىيە تى كار

پوژى دووهم

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمىرۇ چىت كىر دووہ بىنوسەوہ:

ئەوہى ئەمىرۇ كىر دووہە برىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەوہى ئەمىرۇ ئەنجامتداوہ بىنوسەوہ:

ئەوہى ئەمىرۇ ئەنجام داوہ:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەوہى ئەمىرۇ ئەنجامت داوہ بىخەملەنە :

خەملاندنى من بۇ ئەو كارانەى ئەمىرۇ ئەنجام داوہ برىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىيى:

پاش خەملاندنى ئەۋەي ئەنجامت داۋە، ئەۋەي بەشياۋى دەزانىت چاكسازىي
تىدا ئەنجامى بىدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازىي، خۆت بىيىنەۋە لەۋەي ستراتىژىيەتى خۆت بەكار دەھىيىت و
لەۋدەمەشدا تۆ بەتەۋاۋىي ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ
كەس و شتىك لەئامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخوا بىبەستە -
خۋاى تاك و تەنھا - دۇنيا بە لەم گوۋتەيەي خوا: ﴿پاداشتى چاكەكارن وون
ناكەين﴾.

"ئەۋەي بەئازار ديارە دەبىيىت ھىۋر كارە،

ئەۋەي بەخەمۇك ديارە دەبىيىت ئاسوودە كارە،

ئەۋەي بەگران ديارە دەبىيىت ئاسان كارە،

ئەۋەي بەشكست ديارە دەبىيىت سەر كەۋتنكارە،

ئەۋەي بەتارىك ديارە دەبىيىت پۇشنىكارە،

بۆيە فيربوم لە پروو خسارەو لە شتەکان نە پروانم"

"ئەوێ بە نازار دیارە دەبینیت هیۆرکارە
ئەوێ بە خەمۆک دیارە دەبینیت ئاسوود-کارە
ئەوێ بە گران دیارە دەبینیت ئاسان کارە
ئەوێ بە شکست دیارە دەبینیت سەرکەوتنکارە،
ئەوێ بە تاریک دیارە دەبینیت پۆشنکارە،
بۆيە فيربوم لە پروو خسارەو لە شتەکان نە پروانم"

ئایا دەگونجیت مەرۆ لە شتێک تیڤگات بە واتایەکی دیاریکراو دواتر
بە تیپەربوونی کات مانایەکی تری بکات ؟
ئایا دەگونجیت مەرۆ لە شکستەو فیربیت؟ و بیگۆریت بۆ سەرکەوتن؟
ئایا دەگونجیت شتێک بە گرانى ببینیت بەلام دواتر زۆر ئاسان بێت؟
ئایا دەگونجیت خەم ببیتە سەرچاوەی پیشکەوتن و گەشە و دواتریش خوشی
و دلشادی؟

ئایا دەگونجیت ئەوێ بە لای ژن و میردیکەو کێشەى نیوانیان بێت ببیتە
هۆکاری دلخۆشی و شادی هینەر بۆئەو ژن و میردە؟
ئایا دەگونجیت فیبری ئەو شتانەبێن کە وامان نەدەبینین و هەستمان
پێنەدەکردن؟

لە راستیدا ئەو کێشانەى لە ژياناندا دەبینین کێشە بۆبەریدا پۆشتنمان
دروست ناکات، بەلام یارمەتیمان دەدات بۆ گۆڕینی پرپەرەو ئاراستەکانمان،
ئامانجەکەشى پێگرتنمان نییە بۆ خوش ژيانى بەلکو ئاراستەى پێگەیه کمان
دەکات بۆ بەختەوهربوون.

* ئەو دەمەى لە چادرگەى وەرزشى بووم سەرۆکی گروپەکە کردینى بەچەند

پۆلىكەو كە ھەرگروھو لەشەش كەس پىكدەھات، داواى لىكردىن ھەرگروپە و دابەشى سى دەستەى تر بىين بۆئەمەش بووين بە دوو كەس، كەسى يەكەم دەبوو چاوى بە پارچە پەرۆيەك ببەستايە و ەكو كویر خوى پيشاندابا و ئەوى دىكەش بەبى ئەوى دەستى لىبدات تەنھا لەرێگەى قسەكردنەو دەبوو بەشوينى مەبەستى : ياندابا.

يارىكە دەستى پىكرد و پىاوە نابىناكە بە گوچانىكەو و بەيارمەتى وشەئانى ئەوى دى بەرەو جىگەى مەبەست دەكوتە پىكردن و جوڵە، ئەوى تر پىي دەگوت: ئاگاداربە نەكىشيت بەودارەدا نەختىك پىت بەرزكەرەو ئەو ش چالە سەرت دابخە ئەو لقەدارە نەچىتە چاوتدا دووھەنگاو بۆپىشەو و دواتر بەرەو لای دەستەپراست نا بەرەو لای دەستەچەپت، نەكەويتە چالەكەو ئاگاداربە بەلام ھەركەوتە چالەكەو !! ھەستەو و بىست مەتر بەرپىكى برۆ واگەيشتنىنە ئامانجەكە !!.

لەژيانماندا دەبينىن خواى تاك و تەنھا پىنومايى ھەريەكە لەئىمە دەكات بۆئەو ئەو بەجى و ئامانجى مەبەست بگەين، بەلام لەرێگەدا دووچارى ھەندىك كىشەو گرفت دەبينەو، چونكە ئەم لەمپەرەنە ھىزمان پىدەبەخشن و پالئەرمان دەبىت بۆ بەردەوامى دان و گەيشتن بە ئامانجى مەبەست.

دەبينىن دەرگايەك لەپىشماندا داخراو و ناتوانىن برۆينە ژوورەو و ھەست بە داڕووخاوى دەرگەين و دەرستىن يان غەمبار و توپەدەين، بەلام ھەموو ئەمانە يارمەتىمان نادەن بۆ چوونە ژوورەو لەو دەرگايەو و ناتوانىن لەرێگەيانەو برەو بەژيانمان بدەين بۆيە باشتر وايە بەو پراستىنەيە قايل بىن كە تىيدين و بىرەكەينەو. بەشىوازى جىواز و ھزرەكانمان بەكاربىين بۆ دۆزىنەو چارەگەلىك كەپىشتەر تەنەت لەخەونىشماندا نەبوو، بۆيە دەپرسىن : ئەم بىرۆكانەمان لەكوپو بۆھات ؟ وەلەكەش بەساكارى بەيارمەتى خواوەند بوو.

" ئەو دەمەى خواى بەتوانا دەرگايەكت لەسەر دادەخات ئەوا دەروازەيەكى زۆر لەو بەرەفران و گەورەترت لەپىشدا والادەكات، بەلام ھەندىك كەس لەدەرگا داخراو كە دەپوانن و تىبينى دەروازە كراو كە ناكەن."

* نەبىل گەنجىكى سى سالانەو بۆماوۋى پىنج سالە لەكۆمپانىيەكى ھاوردە و ھەناردەكردن ئىش دەكات، لەنىشەكەيدا-بەپىئەبەرى فرۆش-بوو، دەبوو بۆكاترئىرىكى زۆر ئىش بىكات بەبى ھىچ زىدەپارەيەك سەربارى ئەوەش پەيوەندىيەكانى لەگەل سەرۆكى كۆمپانىيەكەدا خراپ بوو بەرادەيەك ھەمىشە سىكالانى لەم پەيوەندىيە دەكرد كە بۆتە جىگەي نىگەرانى و خەم پىبەخشىنى، پۆژىكىيان بەپىئەبەرىكە پىنى پاگەيانەك دەركراوى!! نەبىل توشى شوڭبوون ھات و نەيدەزانى چى بە ژنەكەي بلىت؟ ئەي بەچى خىزانەكەي بژىنىت؟ نەبىل راستەوخۇ دەستى دايە گەپان بەدوو ئىش و بىگومان لەكۆمپانىيەكى دلىيىي ژياندا كارىكى دۆزىيەو و وەكو يارىدەدەرى بەپىئەبەرى دامەزرا و كاتەكانى ئىش كەردنى كەمتر و ئاساتر و پارەكەشى زىدەتر بوو.

دەبوو نەبىل بەم كارە نويىيەى دل شاد ببوايە بەلام ھەمىشە باسى كارە كۆنەكەي دەكرد و بەم ھۆيەشەو پتر نىگەرانتەر دەبوو، باسى ئەوۋى دەكرد چۆن بە زوولم لىكرراوى دەركراو؟!! پۆژگار تىپەپرى و بەھۆى زۆرى قىسەكردن و خەم پىبەخشىنى ھەمووانەو كارگىپرى ئەو كۆمپانىيە بىريارىدا لەنىشكردنى بوەستىنىت، بۆيە نەبىل بى ئىش و كاربوو، بەم شىوۋەيە نەبىل لەپشتى ديوارى بەندىخانەي يادگار يىيە تالەكانى و بىنىشىدا زىندانى كرابوو!! پاش وەرگرتنى دەرمان بەھەموو جۆرىكى نەبىل بىريارىدا پىگايەكى نويى تاقىبكاتەو بۆزگار بوون لەم كىشانەي، ھۆكارەكانى دەر كەردنى نوسىيەو و بۆنەمەش ئەو خالە نەرىنيانەي لەخۆي كەمكردەو بەدووى ئىشىكى نويدا گەپرا، پاش دوومانگ لەگەپان لە كۆمپانىيەكى ھىنان و بردنى شەمەكدا وەك كارمەندى بەشى فرۆش دامەزرا بە مووچەيەكى زۆر. لەم كاتەو نەبىل بەو پەپرى ژىرييەو كارى دەكرد تانەو دەمەي بەپىئەبەرى كۆمپانىيەكە بىريارىدا پلەي بەرزبكاتەو بۆ جىگىرى بارپىئەبەرى بەشى بازارپكارى و لەسارەي كەتر لەمانگىكدا نەبىل بووبە بەپىئەبەرى ئەو بەشە. نەبىل پىدەكەنى بەوۋى لەكۆمپانىيەيەكەمدا چى لىبەسەرھاتوۋە ھەرۋەھا لەكۆمپانىيەي دوۋەمىش، نەبىل بۆي دەر كەوت ئەوۋى بەخەمى دەبىنى دلشادكاربوو، ئەوۋى بەتارىكى دەبىنى پۆشنىكاربوو، فىرى

ئەوەش بوو تەنھا لەپرووخسارەو لەشتەکان نەپروانییت.

*سالم تاکە هیواپەکی هەبوو ئەویش وەرگرتنی بوو لە کۆلیجی پزیشکی و بوون بوو بە پزیشکی تایبەتی مۆخ و دەماربەلām کۆی نمرەکانی لەدواسالی نامادەیدا وەری نەگرت بۆیە بپاریدا بچیت بەشی بازەرگانی، هەرلەیهکەم پۆژی خۆیندنیەو ناقایلی خۆی دەرددەپری لەم بەشە ی کە ناواتی خۆی نییە. سالم لەبەری ئەوێ خۆی ماندووبکات و بخوینیت و دەربچیت کەچی خۆی بە بەراوردکردنی پزیشکی و بازەرگانییەو خەریک دەکرت بۆیە ئەوسالە پاسب بوو نەیتوانی دەربچیت ئەمەش توشی خەمۆکییەکی توندی کرد. پۆژیکیان لەتەفریونی دەپروانی و دیتی کەسیکی کەم ئەندام باس لەچوینیتی کەمەندام بوونی خۆی دەکات، هەرەو هەبا باس لەوێش دەکات کە ئەم کەم ئەندامبوونەوی چۆن بۆتە خالی گۆردەری سەرەکی ژیانی و بەهۆیەو بۆتە نوسەرێکی بالۆ ناودار. سالم بپاریدا شتێک بۆخۆی بکات و نەختێک بیر لەم بارودۆخە بکاتەو کەتییدا، بۆیە بپاریدا بخوینیت و دواتر بەپلە ی زۆرباشە دەرچوو، سەرکەوتنەکانی بەردەوام بوو تارەکو بەپلە ی نایاب لە زانکۆ وەکو موعید وەرگیرایەو و دواتر پڕوانامە ی ماجستیر و پاشان دکتۆرای وەرگرت و وەک دکتۆر لەو زانکۆیەدا وەرگیرایەو و دواتر دکتۆرە سەما ی مارەکرد...

سالم سەرکەوتن گەلیکی تۆمارکرد کە بەمیشک و ئاوەزی هیچ کەسیکدا نەدەهات بۆیە گووتی: ئەگەر شکستم نەهینابا لەو وەرگرتنم لەکۆلیجی پزیشکی ئەدی چلۆن دەمتوانی ئەم سەرکەوتنە بئافریتم و بگەم بەم ئاستە ی ئیستا و چۆن دەمتوانی ئەم دکتۆرە سوھامەش بناسم و هاوسەرگیری لەگەڵدا بکەم !! زۆرجار مەوێ شتێک بەشیوازێک دەبینیت بەلām دواتر بۆی دەردەکەوێت گەر ئەو شتە نەبوا یە ئەو نەدەگەیشت بەم باری سەرکەوتنە ی ئیستای و فیرنەدەبوو ئەوێ دەیهوێت چۆنی بەدەست بەینیت.

*ئەحمەدی هاوڕێم کە لەسالی ١٩٨٠ لەمۆنتریال لە ئوتیلی میریدیان ناسیم لەبەشی خواردەمەنیدا وەکو کاپتن کاری دەکرد و ژەمی فەرەنسی پێشەکەش دەکرد، ئەحمەد گەنجیکی زیرەک و بەهەردار و بەئەمەک بوو بۆئێشەکەشی.

ھەموو شتېك لەدەرەو ھە باش دياربوو بەلام لەناو ھە بەرپۆ ھە ھەنسپە تەمەن
 سى سالانەكەى زۆرى پق لەعەرەب بوو ئەوپەرى ھەولى دەدا بۆئەو ھى
 كېشەيەكى بۆدروست بكات، بۆيە ئەو پۆژەھات و ئەحمەديان دەکرد بەبىيانووى
 ئەو ھى خاوەن خەلىپەكە بۆيە ئەحمەد توشى داپووخاويىيەكى گەرەى دەروونى
 بوويەو. نەيدەزانى چىبكات تەوانا و لىھاتوويىيەكانى ھەرئەودەندەى گەنجە
 كەنەدييەكانى دىكەبوو، ئەحمەد ھەرلە نۆى بەيانىيەو تەو ھەكو نۆى شەو
 بەدووى ئىشدا دەگەرا، ئەمەش مانگ و نيوپىكى خايند بەلام ھەرگىز نەيتوانى
 لەو ماو ھەدا كاريك بۆخۆى بدۆزىتەو. پۆژىكيان بەرپۆ ھەرى خواردن و
 خواردنەو ھى ئوتىلى ھىلتۆن لەمۆنتريال داواى لىكردبوو ھەكو كارمەنديكى
 ئاسايى لە كافترىاكەيدا كاربكات، كەبە كافترىاي ئالتوون ئاسراو بوو. ئەحمەد
 قايل بوو راستەخۆ دەستى دايەو ئىشكردن و لەماو ھى كەمتر لەسى مانگدا
 بووبە كاپتن و دواتریش خەلاتى باشتري كاركەرى ئوتىلەكەى پىبەخشا و
 ھەمووان پىنى سەرسام بوون. لەسالى ۱۹۸۴دا ئەحمەد بووبە يارمەتى دەرى
 سەرەكى بەرپۆ ھەرى گشتى ھوتىل ھىلتۆن لەمۆنتريال بە موچەى ھەفتاھەزار
 دۆلار لەسالىكدا سەربارى يارمەتييەكانى دىكە.

پۆژىكيان لە كۆبوونەو ھەىكى ژوورى بازركانى مۆنتريالدا چاوم پىكەوتەو و
 دەنگوباسيم پرسى : ئەويش چرۆكى خۆى بۆگىرامەو ھەكووتى : ئەگەر ئەو ھەم
 لىبەسەر نەھاتبا ئەوا بەم بارەى ئىستام نەدەگەيشتم، ئەگەر دەرنەكرا بام و
 ھەستم بەخەم و پەژارە نەكردايە ئەوا چۆن فيرى زمانى ئىنگليزى و ئىسپانى
 دەبووم، چۆن دەبوومە كەسىكى لىھاتو لەفروش و پەيوەندى و
 پىكەوتەكاندا، چۆن دەبووم بەم كەسە بلىمەتەى ئىستاي بوارى بەكارھىنانى
 كۆمپيوتر!!! دواتر گووتى : ئىبراھىم خواى ئىمە گەرەو بەخشندەى
 دەركايەكت لىدادەخات بۆئەو ھى دەرازەيەكى زۆر لەو فراوانترت بۆ بكاتەو.

*لەكتىبى (ھوكمە ھەلسەفەكاندا) چىرۆكى پىاويكى پەنجاسالانم
 خويندەو، كەناوى ((مارك)) بوو، دووچارى چەندىن بارى نەخوازراوى يەك
 بەدووى يەكدا ھاتبوو!! شوپىكى يەكەم مردنى ھاسەرەكەى بەنەخوشى

شیرپەنجە بوو، پاش سالیکی دیکە شوکی دوو دەم پووی تیکرد ئەویش مردنی تاکە کوپەکە ی بوو لە پووداویکی ئۆتۆمبیلدا !! نەیتوانی بەرگە ی ئەم ھەموو خەمە بگریت بۆیە بیھۆش بوو دوو چاری وەستانی دل ھات و بەو بارەوہی گواستیانەوہ بۆ نەخۆشخانە، ئەمەش بەو ھۆی ئیفلج کردنی دەستی راستی، شوکی سییەمیش دەرکردنی بوو لە ئیشەکە ی وەکو پاسەوان، ئەو ھۆی ھەیبوو تەنھا سەد دۆلاریو، لەو بێدەشت دەبوو ھەشتا دۆلاری بە کری خانوودابا، بیست دۆلاریش بۆ کارەبا !! مارک نەیدەزانی چی بکات بۆیە پۆشتە دەرەوہ تاو ھەکو ھەستی بە برسیتی کرد و بینی ئەوہ چیشتخانە یەکە و خواردنی خیرا پیشتکەش دەکات بە نرخیکی کەم، مارک بەرەو چیشتخانەکە کەوتەری و ئافرەتیکی بینی لە پیشت چیشتخانەکەدا وەستاوہ دەگریت، بۆیە لینی نزیک بووہو لینی پرسى: بۆچی دەگریت؟ ئەویش گووتى: کوپم بپروا دەکەیت سى پۆژە ھیچم نەخواردوہ !! بۆیە مارک راستەوخۆ پۆشتە ژوورەوہ داوای خۆراکی بۆ کرد بە نرخى سى دۆلار و باقى سەد دۆلارەکەشى داب ئافرەتە ھەژارەکە. ئافرەتەکە پۆشت و بەخوای سپارد. مارک خەریک بوو بەرەو مائەوہ دەگەرایەوہ بیستی کەسیک لە داوہی ھاواری لیدەکات و دەلیت بوو ھەستە، کاتیک بینی زانی خاوەن چیشتخانەکە یە و سوپاسی دەکات و داوای لیدەکات لە چیشتخانەکەدا کاربکات و مارکیش پى گووت: من ھىچ شتیک لە بارە ی ئیش کردن لە چیشتخانەکاندا نازانم، پیاو ھەکەش گووتى لە ماو ھەیکى زۆر کەمدا فیرت دەکەم - بە پشتیوانى خوا - مارک قایل بوو، راستەوخۆ دەستی دایە کارکردن و پیاو ھەکە لە سەر لە ئیوارەدا دوو سەد دۆلاری پیبەخشی وەکو بەشیك لەو ھەزار دۆلاری مانگانە یە کە لە سەری پىک کەوتبوون، سەربارى ئەو بەخشیشانە ی لە کریارەکانى چیشتخانەکە ی وەردەگریت.

مارک بە دل خوشیەوہ گەرایەوہ مائەوہ ھەموو قەرزەکانى دایەوہو بپىکی باش پارەشى لە دەستدا بوو، بەم کارە ی ھەموو خەمەکانى پەوینەوہ. مارک سوبجە ی زوو لە خەو پاپەری و بەرەو ئیشەکە ی پۆشت و دیتی پیرەژنەکە مردووەو لەویدا نامە یەکی بۆ بەجى ھىشتووہ و تییدا نوسراوہ:

((بۇ ئەو پياۋەي كە بەخشندە بوو، كە لەكىشەكان پزگارى كردم و نەيەشت
بەبرسىتى بمرم، بەلىنى ئەۋەت پىدەدەم كە خواۋەند ئەۋەندەت پىدەبەخشىت
كە ھەرگىز خەۋنىشت پىۋەنەبىنىۋە و ئەۋەندە دەرگاي پۇزىت بۇوالادەكات كە
بەژمارە ئەژمارناكرىت، ئەي پياۋە باش و بەسۆز و مېھربانەكە بەخوات
دەسپىرمەۋە و پىزو خوشەۋىستىم بۇت ھەيە)).

مارك بەگرياندە نامەكەي خويندەۋەۋەسوپاسى غواي دەكرد و دواتر دەستى
دايەۋە كاركردن.

پۇژگار و مانگان تىپەرى و مارك لەئىشكەيدا لىھاتوو بوو، زۇرىش بەئەمەك
بوو بۇنىش و خاۋەن ئىشەكەش، پۇژىكيان خاۋەن چىشتخانەكە داۋاي لىكرد
بىيىتە ھاۋبەشى كارى و ھەرچىەكيان ھات ۋەكو يەك دابەشى بكەن، ماركىش
بەمە قايىل بوو بوون بە دوو ھاۋبەشى كار.

پۇژگار تىپەرى و خاۋەن چىشتخانەكە مردو لە ۋەسىەتنامەكەيدا بەشەكەي
ماركى دىارى كردبوو، سەربارى ئەۋەي بەشەكەي خوشى پىشكەشى ئەۋ
كردبوو!! بەم شىۋەيەش مارك بوۋبە غارن چىشتخانەكە!! مارك دانىشت و
بىرى لەخۋى دەكردەۋە و بەدەنگى بەرز و پىكەنىنەۋە دەيگوت: گەر ئەۋ
ھەموو تەنگەژە و ناسۇريانەم بەسەردا نەھاتبا ئايا دەمتوانى بىمە ئەم كەسە
سەركەۋتوۋەي ئىستا!!

"بىگومان ھەرشتيك كەلەژيانى مروڤدا پرودەدات ھۆكاريكى ھەيە و مروڤ
نايزانىت جگە لەخوا، دواتر بۆي دەردەكەۋىت كەئەۋەي پرويداۋە تەنھا
سەرەتاي دەست پىكردنى پىرەۋىكى نويىبوۋە بەرەۋ سەركەۋتن، پىگەي پاست
بوۋە بەرەۋ ژيانىكى باشت."

ھەرگىز شتىكى ھاوشىۋەت بەسەرھاتوۋە؟

ئايا دەگونجىت كەسىك كە ھاوسەرھەكەي بەجىي ھىشتىبىت بلىت: پىكەۋە
كاتىكى زۆر خوشمان بەسەر دەبرد، دەبوۋ تا دواساتى ژيانمان پىكەۋە
بوويناھ!!

يان كەسىك، كەھەموو مال و دارايىيەكەي لەپرۇژەيەكى شكستەنىدا
بەكارخستىبىت، بلىت: گەر پلانم بەشىۋەيەكى ستراتىجتىر داپرىژايە ئەۋا
شكستم نەدەھىنا و بارودۇخىشم باشتىر دەبوۋ، ھىۋايەكى زۆرم بەم پرۇژەيەم
ھەبوۋ!!

يان خاتونىك بۆمردنى دايكى دەلىت: ھەرگىز بەۋشىۋەيە نابم كەبووم،
خوشى لەژيانمدا نابىنم، مانايەك لەژياندا نابىنم!

كىشە لەۋىدا ئەۋەيە كە ھەموو ئەۋانە بەرىگەي ھەلەدا دەپۇن!!
چارەسەر كەش زۆر ئاسانە ئەۋىش پۇشتنە بە ئاراستەيەكى پىچەۋانەي رىگە
كۆنەكەدا. چونكە گەر بەردەۋام بىت لەسەر پۇشتن بەۋ رىپرەۋەدا ئەۋا لە
تەراۋىلكەي رابردوۋدا وون دەبىت ھەموو ئەۋشتانەي تىيدايە تەنھا ناسۇرى و
نەھامەتى و خەم و پەژارە و ئەۋ شتانەيە كە خۇت ناتەۋىت لەپىيەۋە خزمەتى
ژيانى پىبىكەيت.

"ئەۋەي بەئازار ديارە دەبينىت ھېۋىركارە
ئەۋەي بەخەمۇك ديارە دەبينىت ئاسوودەكارە
ئەۋەي بەگران ديارە دەبينىت ئاسان كارە
ئەۋەي بەشكست ديارە دەبينىت سەرکەۋىتنكارە،
ئەۋەي بەتارىك ديارە دەبينىت پۇشنكارە،
بۆيەفېربوم لەپرووخسارەۋە لەشتەكان نەپروانم"

لەو پىڭگىيە خۆت بەدووربىگرە كە خزمەتت ناكات و لەئامانجەكەت
دوورت دەخاتەۋە، پەندىكى چىنى ھەيە دەلىت: "ئەگەر بەردەوام بىت
لەسەرکردنى ھەمان شت، ھەمان ئەنجام بەدەست دىنىتەۋە".

ھەربۆيە لەو پىڭگىيە دووربىكەۋە كە پاژەي ئارمانجى تە ناكات،
۱۱۱۱ لەكۆتايى ھەر پىڭگايەكدا ئەم ھىمايە ھەيە، ئەۋىش ماناي ئەۋەيە چىتر
پىڭگى تىر بوونى نىيە و ھىچ ھەلبىزاردىكى دىكەت لەپىشتا نىيە تەنھا
دووركەۋىتنەۋە نەبىت لەم پىڭگىيە و گەپان بەدوۋى پىڭگىيەكى تردا كەبە
ئامانجەكەت بگەيەنىت.

ئىستاش بىرپاربدەو خۆت بخەرە سەر پىڭگاكە و بەرەو ئامانجەكەت ھەنگاۋىنى
و پىشت تەنھا بەخواۋەند بىستە كە گەرەترىن يارمەتى دەرت دەبىت بۇ
گەياندەت بە مەرەمەكەت.

بەپىڭگىيەكى دىكەدا بېرۇ، لەپىشى خۆت بېروانەۋە لەدواۋە مەنۋارە،
پابەندبە بە ئامانجەكەتەۋە نەرم بە لەپفتاردا، دەبينىت دەرگايەكى فراۋان
لەپىشتا كراۋەيە — بەپشتىۋانى خۋاي بەسۆز..
بەلام ئايا ئىستا تۇ ئامادەي گۇپرانكارىت ؟

ئايا دەزانىت ۋەلامدانەۋەي ئەم پىرسىيارە تەنھا چىركەيەكت لىدەبات ؟
ئايادەزانىت بۇئەۋەي گۇپرانكارى پروبىدات دەبىت بىر بگەيتەۋە
بەتېڭرىنىكى نەرىيى و نوى و ھەموو ھەۋلىكى خۆت بدەيت و ئارامى
لەبەربىگىرىت و چاۋەپروان بىت؟

پەندىكى زاناي چىنى "لاتسو" ھەيە كە دەلىت: "نايا ئەۋەندە ئارامگىرىت ھەيە كە بتوانىت رابوۋەستىت تاۋەكو بىرت جىگىردەبىت و ئاۋەكەش پاك دەبىتەۋە؟ دەتوانىت بەئارامى بىمىنىتەۋە و نەجولىت تاۋەكو شىۋازى راستەقىنە ياد دەگىرىت ؟".

ئەگەر بە مەرامىكى پاكەۋە دەتەۋىت گۇران لەژىانتدا بەدى بىنىت ھەموو ھۆكارىك لەپىش چاۋبىگرە و ھەستەكانت ھەموو بەكاربىنە لەبىنن و بىستىن و بۇن و چەشتىن و، پشت بەخوۋا بىستە و مەھىلە ھىچ شت و كەسىك بەتەۋاتى بىنە لەمپەرى رىگا و گەشەت، ئەۋدەمەي رىگەي راست دەگىرىت دۇنيا بە لەۋەي دەرگاي كراۋە دەبىنىتەۋە - بەشتىۋانى خوا - دەرگا گەلىك كەپىشتەر چاۋەروانىت نەكردۋە.

بەلام نايا بەراستى ئەم دەرۋازانە لەۋاقىعدا بوۋنى ھەبوۋە؟
ۋەلامەكەش بەلى يە، چونكە ئىستا ۋالەپىش چاۋماندايە!
كەۋاتە بۇچى پىشتەر نەمان بىنى بوو ؟

ۋەلامەكەش ئەۋەيە كە ئامادەي بىنىنى نەبوۋىن لەۋ كاتانەدا، چونكە دەبوو بەۋ رىگەيەشدا تىپەرىن بۇ تەۋاۋكردنى گەشتى ژىانمان و دواتر بگەين بەم رىگە ئارام بەخشانەي كە بەرھەمى كارەكانمانى تىدا دەبىنن.

تەنھا لەۋ جىگەيەي كە زۇر پىۋىستمانە دەتۋانن دەرۋازە كراۋەكانى پىش چاۋانمان بىنن و، ھەستمان بەۋەش كرد ئىستا كاتى جىبەجىكردنى خەۋن و ئارمانجەكانمانە، كاتى بەخەبەرھاتنەۋەيە لەۋ خەۋە ناخۇشە، بۇيە دەبىت ھەمىشە ئەم پەندەمان لەبىرىت :

"ئەۋەي بەئازار ديارە دەبىنىت ھىۋركارە

ئەۋەي بەخەمۇك ديارە دەبىنىت ئاسوۋدەكارە

ئەۋەي بەگران ديارە دەبىنىت ئاسان كارە

ئەۋەي بەشكست ديارە دەبىنىت سەرکەۋتنكارە،

ئەۋەي بەتارىك ديارە دەبىنىت پۇشنكارە،

بۇيەفىربوم لەپوۋخسارەۋە لەشتەكان نەپروانم"

که واته نهی مروؤ فیربه و تهنه شتهکان له پروخساردا مهینه و مه ناسه وه.
نه و شت له بیربیت که: هه موو ساتیک ودها بژی که دوا ساتی ژیانته،
به خوشه ویستی خواوه بژی - گه وره و بده سته لات - به سروشتی
ره و شت و ئاکاری په یامبه (د.خ)، به نه به ردی و زانسته وه بژی، به
کارکرده و پا به ندیه وه بژی، بژی به ئارامگری و نه رمونیانی، بژی
به خوشه ویستی،
پیز له بهای ژیان بگره.

ستراتیژیہ تی کار

پوڙى يه كه م :

ههستکردن و کاری نیوخوئی

۱- پهنده که بخوینه وهو به باشی لئی تییگه.

۲- نه و وانهیهی لئی فیربوویت به شیوازی تایبهتی خۆت بینوسه وه

وانه که بریتیه له

۳- نهو بریاره بنوسه وه که داوه ته

برپارہ کہ بریتیه

له:

۴- تھو کاره بنوسه وه که تھه مړو ته نجامی ددهیت

کاره که بریتیه

:له

۵- به‌شِنوازی (۴، ۲، ۸) هه‌ناسه بده

(۴) ژمارەى ھەناسەوەرگرتنە، ۲ ھېشتنەوہى ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەى دانەوہى

هه‌وای هه‌ناوته بۆدەر ده‌هه). تاوه‌کو هه‌ناسه‌دانه‌وت له هه‌ناسه وه‌رگرتن

زیده تربیت نهوا زیاتر ههست به ههسانه وهی جهستهی دهکدیت.

۶-چاوه کانت دابخه و خوټ له نیوئو ئیشه دا ببینه وه که ده ته ویت

به یاریدهی نهوهی فیڤری بوویت نهجامی بدهیت.

۷- وینەیهکی خۆت بونیات بنی لهوهی تۆ به بهکارهێنانی وانهکان متمانهی

ته‌اووت به‌خوٚت هه‌یه، وینه‌که با لیوٚت نزیک و‌گه‌وره‌بیٚت و هه‌ست به‌هیزه‌که‌ی

بکه و له هه ناویدا سې جار هه ناسه بده تائه و دهمه ده بینیت له سه رووی خوت

و دەوروپەرتدا ھەلەدەقولیّت.

۸-نەم ناماژانە سى جار دووبارە بکەرەو:

((من له خۆم دىنيام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹-چاوەکانت بکەرەو

۱۰-تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بکەرەو، بدوشیۆو، یە لەداداتوردا ھەمان کێشەت دووچار دەبیتەو، بێنە چۆن ھەستەکانت یارمەتی دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەكەم بنوسەو ھەرئێستا جیبەجیى بکە....

لەدواوەى خۆت مەروانە، مەھیلە ھیچ شتێك لە ئەنجامدانى كارەكەت دوورت بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو میھرەبان- دىنيابە لەم گووتەيەى خوا: ﴿ئەوھى كارى چاكە بکات پاداشتەكەى وون ناکەين﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇڭى دووھم

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىر دووھ بىنوسىدوھ:

ئەوھى ئەمپۇ كىر دووھ بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەوھى ئەمپۇ ئەنجامىداوھ بىنوسىدوھ:

ئەوھى ئەمپۇ ئەنجام داوھ:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەوھى ئەمپۇ ئەنجامىت داوھ بىخەملىنە :

خەملىندىنى من بۇ ئەو كارانىھى ئەمپۇ ئەنجامىت داوھ بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىيى:

پاش خەملىندىنى ئەوھى ئەنجامىت داوھ، ئەوھى بەشياوى دەزانىت چاكسازىيى

تیدا نهجامی بده :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاکسازیی، خۆت ببینهوه لهوهی ستراتیژییهتی خۆت بهکاردهمینیت و لهوده مهشدا تۆ بهتهواوتی هاوسهنگیت. سهیری پشتهوهت مهکه، مههیلّه هیچ کهس و شتیک له نامانجی کارهکهت بهدوورت بخاتهوه، پشت بهخوا بهسته - خوای تاک و تهنها - دلهیا به لهم گووتهیهی خوا: ﴿پاداشتی چاکهکارن وون ناکهین﴾.

"ئهوده مهی هیوامان نامینیت ئارهزووش لهدهست دهدهین،

ئهوده مهی ئارهزوو لهدهست دهدهین بینینیش لهدهست دهدهین،

کاتیك بینیمان نامینیت ژیانیش لهدهست دهدهین،

ئهوده مهش بهژیانیک بیمانا له تهراویلکهی ئازاردا دهژین."

"ئەدەمەي ھىوامان نامىنىت ئارەزووش لەدەست دەدەين،
ئەدەمەي ئارەزوو لەدەست دەدەين بىننىش لەدەست دەدەين،
كاتىك بىننىمان نامىنىت ژيانىش لەدەست دەدەين،
لەدەمەشدا بەژيانىكى بىمانا لە تەراويلكەي ئازاردا دەژين".

"ئەگەر ھىوافراوان نەبوايە ژيان تەنگ دەبوو".

ئەمە يەكەمىن پەندبوو لەژياندا كەلە تەمەنى دە سالاندا بىستم، ئەدەمەي
لەقاھىرەبووم و سەرقالى يارى پالەوانىتى تىنسى سەر مېزبووم، لە محمد
حەيدى كاپتىم پرسى : كاپتن دەبىت پوژىك لەپوژان لەگەل گروپى مىللى
دەولەتى مىسردا لەدەرەوە يارى بىكەم ؟ بە سەرسورپانەو لىنى پوانىم و
گووتى : ئىستا لەسەر ئاستى مىسردا چەندەمى ؟ گووتم لەتەمەنى خۇمدا
يەكەم، گووتى ھىوات ھەيە بەوھى تاوھكو گەرەش دەبىت ھەريەكەم بىت ؟
گووتم : بىگومان - گەر ويستى خاوى لەسەربىت، پىي گووتم : ئايا گەر تەمەنت
ھەژدەي تىپەپرکرد و بەشدارى پالەوانىتى مىسرت كرد، دەتەوئىت يەكەم بىت ؟
گووتم نازانم بەلام ئومىدىكم ھەيە - بەپشتىوانى خوا - كاپتن حەيدى لىم نزيك
كەوتەووە دەستى خستەسەرشانم و پىي گوتم : ئىبراھىم ئەم ئومىدانەت
لەدەست نەدەيت چونكە ئارەزووى گرگرتوو دەئافرىنىت و بىرۆكەي پرونتر و
بەھىزترت بۇ دىنىتە بوونەو، چونكە :

"ئەگەر ھىوا بەرفراوان نەبوايە ژيان تەنگ دەبوو".

ئومىد چىيە ؟ پىناسىكى ھەيە ؟

ۋشەكان بەسن بۇ پىناسەكردنى ئومىد ؟ دەتوانىن بەبى ئەو بژىن ؟

گەرتوانىمان بەبى ۋى بژىن ، دەتوانىن بەردەوام بىن ؟

كەۋاتە با لەروانگەي گيانكارى و مادىيەتەۋە لەماناي ھىۋاۋ ئومىد تىبگەين .

۱- لەروانگەي گيانكارىيەۋە لەفرەھەنگى گيانكارى (پىكەر) دا ھاتوۋە كە :

" ئومىد ماناي متمانەيە ، چاۋەرۋانىيە بە متمانەۋە بۇئەۋەي شتىك پوۋبەدات ،

بېرواۋبوۋنى تەۋاۋە بەۋەي شتىك پوۋبەدات ، ئارەزوۋە بۇ دەستكەۋتنى

شتىك "

بەلام لەروانگەي زانستى و مادىيەتەۋە لەفرەھەنگى ئەمرىكى (نوا ۋىبستىرى

چاپى سانى ۱۸۲۸) دا ھاتوۋە كە : " ئومىد ئارەزوۋكردنى شتىكى باشە ،

پىشېبىنى پوۋدانىشى لەگەلدايە ، بېرواي تەۋاۋ ھەيە لەبەدەست ھىنانىدا "

بەبېرواي تايبەتى خۇم وانا زانم بتوانىن پىناسەيەكى تەۋاۋ بۇ ھىۋا يان

ئومىدبكرىن ، چونكە ۋشەيەكى فەلسەفەيە ۋ ھەريەكە ۋ بېروپاي تايبەتى خۇي

ھەيە لەبارەيەۋە ۋ بەبى ئومىد ژيان نابىن ، نايامرۇۋ دەتوانىت بەبى

پىداۋىستىيە سەرەكەكانى خۇي بژىت كە خوا بۇي دابىنكردوۋە ، ۋەكو ھەۋاۋ و

ئاۋ و خۇراك ؟ بىنگومان نەخىر ، ھىچ بوۋنەۋەرىك بەبى ئەم پىداۋىستىيە

بىنچىنەيىانە ناتوانىت بژىت . رىك ۋەكو ئومىد كە خۇاي تاك ۋ بەتەنھا

ئافراندىۋىيەتى بۇئەۋەي مرۇۋ لەرىگەيەۋە بەسەر ھەموو كىشەكانىدا زالبىت و

بتوانىت ھىزەئاۋەزى و جەستەيەكانى كۇبكاتەۋە و ئامانجەكانى بەدى بىننىت .

ئايادەگونجىت خويندكارىك دەكاترۇمىر لەشەۋەۋ پۇژنىكدا بخوينىت و ھىچ

ھىۋايەكى نەبىت بۇئەۋەي بچىتە زانكو ؟

ئايادەگونجىت كەسىك ھەرچى پارەي ھەيە بىخاتە پۇژرەيەكەۋە بەبى ئەۋەي

ھىچ ھىۋايەكى بەسەرگەۋتنى پۇژرەكەي ھەبىت ؟

ئايادەگونجىت يارىزانىك ھەموو كاتەكانى خۇي بۇ پراھىتان تەرخان بكات

بەبى ئەۋەي بىھۋىت بىيىتە يەكەم يان سەربكەۋىت ؟

بەسەر ئەو كۆسپانەى تىيدا لەدايك بووم" بەم شىنۆەيە دكتۆر زەكى عوسمانى
نابىنا و نىفلىج لەبەرنامەى تەلەفزیونی "چاوپىنكەوتن لەگەل كەسايەتییەكى
سەرکەوتوو" لەگەلمدا دەستى پىكرد...

پىندەكەنى، هێمن و نارام بوو، زۆرى بېروابەخۆ هەبوو، خواپەرەستى و ناين
پەرودەرى لەسەر پرومەتى دەدرەوشاىەود. با... لەسەرەتای ژيانى كردو
گووتى: سوپاس و ستایش تەنھا شایەنى خوانە، كاتىك ھاتمە دوونیاوہ گۆج
و نىفلىج بووم نەم دەتوانى نەبجولیم و نەببینم، واتە من لە پىندەنگى
تارىكىدا بووم!! باوكم بېريارىدا دورامۆستام بۆ بەيىنىتە مائەوہ و ئەوہى دەبوو
فێرى بېم فێر بووم، گوینىستى رادوى دەبووم و لەرىگەيەوہ زمانى نینگلیزیم
یادگرت و پىش تەمەنى چوار دەسالى ھەموو قورئانم لەبەرکرد و دەمتوانى
بەچەندىن دەنگیش بىخوینم، من لەسەربانى مائەكەماندا دادەنىشتم و
سورەتىكى قورئان یان سروتىكى نایىنیم دەگووت و ھەستم دەکرد خەلكىكى
زۆر بەلایانەوہ پەسەندە، ئومىدىكى زۆرم بەخوا ھەبوو بەوہى بېمە رامۆستای
ياسای نىسلامى لەزانكۆى نەزھەر، بىگومان پەيوەندىم بەنەزھەرەوہکرد و
لەبەرئەوہى قورئانم لەبەرکردبوو راستەوخۆ خستىمانە خویندنگەى نامادەيى
و گەشتىكى پەرلەخۆشى بوو بۆمن و توانیم بگەم بەنامانجەكەم، لەلایەكى
تریشەوہ زۆر نازارو بەدەختى و ناسۆرىم چەشت!!

دواتر دكتۆر زەكى عوسمانى گووتى: پۆژىكى زستانى سارد با بەھەوہسى
خۆى وەكو پارچە كارتۆنىك بەملاو ئەولادا دەبىردم یان دەيجولاندم، پیاویكى
پۆلیس ھاتە نزىكەوہو بارەشى پىداكردم و خستىمە نىو ئەو پاسەوہى كە بۆ
زانكۆى نەزھەرى دەبىردم و داراى لەشوفىرەكە كرد زۆر ناگادارم بىت، ھەرواش
بوو. پۆژگار تىپەرى و گەورەبووم و توشى چەندىن كىشە و ناسۆرى چاوەروان
كراو بووم، بەلام بەپشتیوانى خوا توانیم بەسەریاندا زالبم و توانیم پلەى دكتۆرا
بەدەست بىنم و بەپلەى نایاب بزوم بە دكتۆر لە زانكۆى نەزھەر.

*ھەردوو كەسايەتى ناودار" دكتۆر ولىام فیشەر و دكتۆر جىمس ماكدونالد"

پینگهوه خەریکی خواردنی نانی بەیانی بوون، کە دوو پەسپۆری سواری چارەسەرکردنی نەخۆشی شیرپەنجەن لە نەخۆشخانەی تەکساسی ویلایەتە یەکگرتووکانی ئەمریکادا. هەردووکیان باسیان لە پۆژانی خوێندنیان دەکرد و باسی چۆنیتی زالبوونیان دەکرد بەسەر لەمپەر و کۆسپەکاندا، تاوەکو گەشتوون بەم ناستەی نیستای.

دواتر دکتۆر ماکدونالد بە دکتۆر فیشەری پرسی: هاوڕێ! لەمەمان زانکۆ خوێندیمان تەواوکردوو لەمەمان نەخۆشخانەش دەوام دەکەین و هەمان پرێبازی چارەسەرکردن بەکاردێنین و بەهەمان بېرو خستە چارەسەرکردنەوه، کەچی چارەسەرەکانی من لە ٢٠٪ تیپەری نەکردوو لەکاتیکیدا تۆ ٨٠٪ بەرهو سەرەو سەرکەوتوو دەبیت... بۆچی؟ دکتۆر فیشەر بە پینگەنێنەوه وەلامی دایەوهو گووتی: هاوڕێکەم چونکە تۆ تەنها شینوازی زانستی پروت بەکاردێنیت و بەس.

دکتۆر ماکدونالد لینی پرسی: هیچ شتیکی دیک هەیە نیمە پزیشکان بتوانن بە نەخۆشانی ببەخشین؟ پاش نەختیک لەبەندەنگ بوون دکتۆر فیشەر پینی گووت: بەلێ! هاوڕێ! گیان شتیکی زۆر گرنگ هەیە کە من بە نەخۆشەکانی دەبەخشم و تۆ نایزانییت. مەرنەو شتەشە وامان لێدەکات من زیاتر لە تۆ سەرکەوتوو تریبم... دکتۆر ماکدونالد بە خەسەرەتەوه لینی پرسی: چیه ئەو شتە ی وای کردوو جیاوازی نینوان من و تۆ ٥٠٪ پتر تر بیت؟

دکتۆر فیشەر وەلامی دایەوهو گووتی: هیواو ئومێد!! پنیوێستە لەپیشدا ئومیدی چاکبوونەوه لەناخی نەخۆشەکاندا بچینییت دواتر دەرمان بەکاربینیت، بۆیه هاوڕێ! گیان لەم بۆ بەداوه تۆش ئەو ڕینگێه بەکاربینەوه بزانە ڕێژەی سەرکەوتنت دەگاتە چەند؟

بۆ پۆژی دواتر دکتۆر ماکدونالد هاتەوه بۆ سەردانی نەخۆشەکان و کچینکی بچکۆلانە ی بینی بەناوی ناتالی کە پینج سال دەبوو بەهۆی چاودیری پزیشک و دەرمانەوه مابوو، دایکیشی هەموو پۆژیک لەکاتژمێر ٩-١١ ی سەرلەبە یانی لەلای دەبیت و هەمیشە قسە ی بۆدەکات وەکو ئەوه ی بەتەواو بەهۆش بیت.

دكتور ماكدونالد له نافرته كه نزيك بؤوه و ليني پرسى: داده گيان خوت باش
 دوزانيت كه كچه كې تو ژيانى بهنده بهم ناميز و دهرزى و دهرمانانه وه كه به بې
 نه مانه كچه كه ت دهرنيت باشه بؤچى خوتى پينه سهرقال دهكيت و ماوديه كى
 زور زوره هموو بؤژيك دينته سهردانى! نافرته كه ليني پوانى و گوتى: دكتور
 تو تنها پرنگه زانستى و پزىشكى دوزانيت و ههرته وهش به كاردينيت به لام من
 پرنگه باوه و نوميندبوون به خوا به كاردينم بؤ چاره كردنى نه كيزوله يه،
 دنياشم خواى تاك و تنها خه جالتم ناكات و بهم نزيك نه كچه كه بؤ
 ده گيرننه وه، دكتور نهو كات دوزانيت وايه يان نا... دكتور ماكدونالد زور
 كارى گربوو به و ته كانى نه نافرته ي نه مېؤ و قسه ي هاوپى دكتوره كى
 دويننى.

بؤژگار تنپه رى و ديتى فيشهرى هاوئى به ره و لاي ديت و بانگى دهكات: وهره
 هاوپى بېينه چ خوشييه كه!! دكتور ماكدونالد ته نانهت يهك وشه شى نه گوت و
 له گه ليدا پؤشت بؤ ژووره كى ناتالى و بېنى ساغ بؤته وه و له باوشى دايكيدايه،
 بېرواي نه ده كرد شتى وا پوويدا بېنت، دايكه كه ليني پوانى و گوتى: دكتور پيم
 نه گوتى تنها خوا چاره كار و شفا به خشه؟! هيچ شتىكى نه گوت و له ناتالى
 نزيك بؤوه و ته و اوى پشكنينى بؤنه نجامدار ديتى ته و او ساغ و سه لامه ته. لهو
 پؤژه به داوه دكتور ماكدونالد به هيژترين دكتورى پنبه خشينى چاره سهره
 به پرنگاي په ناگرتنه خوا... نوميند بوون به چاره سهر لاي خوا.

نه ميه هيژى نوميند و باشيه كى، هيژيكه له پرنگه باوه پره وه كاردهكات و
 پيوستى به بېنگومانى هيه به رامبر خوا له وهى چاره كار و شيفابه خشه،
 خاوه نى دهر و دهرمانه، هؤكار و چاره سهر هه رلاى خويه تى، بهر ههرشتيك
 بلنت ببه ده بېنت. نه و كاته ي هؤكارنك ده گريته بهر دنيا به له بېروابوون به خاوه ن
 هؤكاره كه...

له م پؤ به داوه مه هيله نيگه رانى له ژيانى تودا جيگه يه كى هه بېنت، چونكه:
 "نه وده ميه هيوامان نامينيت ناره زووش له ده ست دده ين، نه وده ميه
 ناره زو و له ده ست دده ين بېنينيش له ده ست دده ين، كاتيك بېنينمان نامينيت

ژیانیش له دهست ددهین، نه و دمهش به ژیانیکې بیعانا له تهر او یلکې نازاردا
دهژین."

همو ساتیک ودها بژی که دوا ساتی ژیانته،
به خوشه ویستی خواوه بژی - گه وره و به دهسته لات - به سروشتی
په وشت و ناکاری په یامبه (د.خ)، به نه به ردی و زانسته و بژی، به
کارکرده و پابه ندییه و بژی، بژی به نارامگری و نه رمونیانی، بژی
به خوشه ویستی،
پرز له بهای ژیان بگره.

ستراتېژىيە تى كار

پۇژى يەكەم :

هەستىكردن و كارى نىوخۇيى

۱- پەندەكە بخوينەودو بەباشى لىنى تىبگە.

۲- نەو وانەيەي لىنى فېزىبوويت بە شىنوازى تايىبەتى خۇت بىنوسەو
وانەكە برىتتە لە

.....:

۲- نەو برىارە بنوسەو كە داودتە

برىارەكە برىتتە

..... لە:

۴- نەو كارە بنوسەو كە نەمۇ نەنجامى دەدەيت

كارەكە برىتتە

..... لە:

۵- بە شىنوازى (۴، ۲، ۸) ھەناسە بدە

۴ ژمارەي ھەناسەوەرگرتنە، ۲ ھىشتنەوەي ئۆكسجىنە، ۸ ژمارەي دانەوەي
ھەواي ھەناوتە بۇدەرەود). تاودكو ھەناسەدانەووت لە ھەناسەوەرگرتن
زىدەترىيىت نەوا زىاتر ھەست بە ھەسانەوەي جەستەي دەكەيت.

۶- چاوەكانت دابخە و خۇت لەنىو نەو ئىشەدا بىينەو كە دەتەويىت
بەيارىدەي نەوەي فېزى بوويت نەنجامى بدەيت.

۷- ويىنەيەكى خۇت بونيات بنى لەوەي تۇ بە بەكارھىنانى وانەكان متمانەي
تەواوت بەخۇت ھەيە، ويىنەكە با لىووت نزيك وگەرەبىيت و ھەست بە ھىزەكەي
بكە و لە ھەناويدا سى جار ھەناسەبدە تانەو دەمەي دەبىيىت لەسەرەويى خۇت
و دەورەبەرتدا ھەلدەقولىيت.

۸- نەم نامازانە سى جار دووبارە بىكرەو:

((من له خۆم دڤنڤام، من ته واو هاوسه نڤم، سوڤاس بوخوا))

۹- چاوه کانت بکهره وه

۱۰- تاقیکردنه وه:

بیر له خۆت بکهره وهی بهوشیوهیهی له داها تودا هه مان کی شهت دووچار ده بیته وه، ببینه چۆن ههسته کانت یارمهتی دهرت ده بن بو زالبوون به سه ریدا.

ههنگاوی یه کهم بنوسه وه هه رنیستا جیبه جیی بکه....

له دوا وهی خۆت مه پوانه، مه هیله هیچ شتی که له نه نجامدانی کاره کهت دوورت بخاته وه، پشت به خوا بهسته - گه وره میهره بان - دڤنڤابه له م گووته یه ی خوا: ﴿ نه وهی کاری چاکه بکات پاداشته کهی وون ناکه ین﴾

ستراتيژيەتى كار

پۇڭى دووھەم

كارى ستراتيژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋەمە بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامت داۋە بىخەملىنە :

خەملاندنى من بۇ ئەۋەى كارانەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىي:

پاش خەملاندنی ئەوەی ئەنجامت داوە، ئەوەی بەشیاوی دەزانیت چاکسازی
تێدا ئەنجامی بدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاکسازی، خۆت ببینەو لەوەی ستراتیژیەتی خۆت بەکار دەهینیت و
لەو دەمەشدا تۆ بەتەواوتی هاوسەنگیت. سەیری پشتەوت مەکە، مەهیلە هیچ
کەس و شتێک لە ئامانجی کارەکەت بە دوورت بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە -
خوای تاک و تەنها - دڵنیابە لەم گووتەییە خوا: ﴿پاداشتی چاکە کارن وون
ناکەین﴾.

" کارکردن بەبێ هیوا دەبیته‌هۆی لە دەستدانی کارەکە،

هیواش بەبێ کار دەبیته‌هۆی بێئومیدی،

خۆشی کار لە ئومیدبوندایە،

چیرۆکی ئومیدیش لە کاردایە "

"كارکردن بهبى ھىوا دەبىتھۆى لە دەستدانى كارەكە، ھىواش بەبى كار دەبىتھۆى بىئومىدى، خوشى كار لە ئومىدبوندايە، چىژى ئومىدیش لە كاردايە

"

ئاي خويندكارىك دەتوانىت تەنھا بە ئومىد سەرکەوئىت ؟
ئاي بىكارىك دەتوانىت تەنھا بە ئومىد كارپەيداىبات ؟
ئاي دەگونجىت تەنھا بە ئومىد نە خوش چارەبىت ؟
ئاي دەگونجىت پزىشكىك تەنھا بە ھىوا نە شتەرگەرەكەى سەرکەوتووبىت ؟
ئاي دەگونجىت كەسىك ھونەرى لىخوړىن نەزانىت و تەنھا لە بەرئەوھى ئومىدى ھەيە ئۆتۆمبىل لىبخوړىت ؟

ئاي دەگونجىت كەسىكى كەچەل بە ھىوا پرچى بۆپەيداىت !! ؟
ئاي ھىوا بە تەنھا بەسە بۆئەوھى ھەموو شتىك بۆمرۆف بە دىبىنىت ؟
وەلامەكان بەروونى ساكارىيەو ەبرىتيە لە... نەخىر.

ئومىد يان ھىوا بە تەنھا ھىزىكى گيانكارىيەو لە ەبرووبون بە خواو ەئدەقولىت، بنچىنەى پالنەر و پابەندى و سووربوون و ھىواكانە جا بارودۇخ و كىشە و كارتىكارەكان ھەرچىەك بن. بەلام پىويستى بە كارىش ھەيە، بۆيە خواى گەرەو مېھرەبان لە خوئىراوھى پىرۇزدا دەفەرموئىت : ﴿ دەسا وەكاركەون كارى ئىو ەزوىيەكى زوولاي خوا و ئىردراو و موسولمانانىش ديارئەدات، بەو زوانە نەبرىنەو ەبۆلاى زاناى ديار و ناديار، ئەوسا ئاگادارى پۇ دەكات كەچلۇن كارىكتان كردو ە﴾ (التوبە ئايەتى ۱۰۵)، دواتر لە سورەتى نەحل لە ئايەتى (۳۲) دا ديسانەو ەخواو ەندى ئەرز و ئاسمانەكان دەفەرموئىت : ﴿ برونە بە ھەشتە لەبەر ئەو كارانەى ئەنجامتان داو ە﴾، كەواتە كارکردن فاکتەرى سەرەكى ئومىد پىبەخشىنى ژيانە و بەبى كارکردنىش ئومىد لەجىگەى خوئى و ەستاو دەبىت و ناجولىت و ھىچ چىژىكىش نابەخشىت...

دۇن كلۇس لە كتيبى ھىزى ئومىددا دەنوسىت : " كارکردن مانايەكى نابىت

تەنھا بە ئومىدەۋە نەبىت، ھەردووكيان دوهىزى يەكتر تەواوکارن".

دىن گرافت لە كتيبى "بەركەوتنى ئومىد" دا دەلىت :

"ئومىد لە ھەناۋى ھەرىكەت مەندە ھەيە و پىۋىستمان بەدۆزىنەۋەى نىيە،
پىۋىستمان بە ناساندنى ھەيە. بەبى ئومىدش ھىز مانايەكى نابىت".

ئومىد و پىنج پىۋىستىيەكانى

ئارەزوو ئومىد ئاراستە بىنن كاركردن

ئومىد و پىنج پىداۋىستىيەكەى

۱- ئومىد :

برىتتە لەو ناۋەندە سەرەكەي كەلە ھەناۋى ھەست و سروشە گيانىەكاندا
ھەيە و، تيشك دەخاتەسەر باۋەر-بەخۋاى تاك و تەنھا-بەھاي بالاى پىۋىستى
ژيان دەنۆيىت بەلام بەتەنھا ھىچ مانايەكى نابىت !!.

۲- بىنن: ئەۋەيە كەمرۆڭ دەيەۋىت پىى بگات لەزىگەى بەدەيەننى
ئامانجەكانىەۋە، ئەۋەيە كەمرۆڭ خۋى بەسەر كەوتۋىي لەھاتۋودا دەبىننىتەۋە،
لەكاتىكدا گرنگى دان و ھىوابوون بە خوا زياتر بىت ئەۋا لەم كاتەدا بىنن زياتر
تيشك دەخاتەسەر ئەۋ ئەنجامانەى كەسىك دەيەۋىت بەدەستى بىننىت، بەلام
ھەرچەندە بىنن و ھزرەكان پوون و دىارى كراوبن ناتوانن تەنھا لەگەل ھىۋادا
ھەموو شتىك بەدى بىنن !!.

۳- ئارەزوو: سوتەمەنى سەرەكى بزۋىنەرى مەرۆڭە بۆ گەشتن بە ھزر و بىنن
و بەبى ئەمەش مەرۆڭ ناتوانىت ئامانجەكانى بىپىكىت و ناشتوانىت بە
بىر كەرنەۋە بىننى ئامانجەكانى بگات.

ئارەزوو بۆ مەرۆڭ ۋەكو سوتەمەنى ئۆتۈمبىل ۋايە، ئەگەر ئۆتۈمبىلىكى تەۋاۋ
تايبەت مەندمان ھەبىت و بەنزىنى تىدانەبىت بۆئەۋەى بىۋىت بۆيە دەبىننىت
ھەمىشە ئەۋ ئۆتۈمبىلە ھەر لەجىگەى خۇيدا دەبىت...

ھەمان شتىش بۆ ئارەزوو ۋايە بەبى ئەۋ ناتوانىت بىۋىت لەجىگەيەكەۋە

بۇ جىڭگىيەكى دى ھەرچەند ئومىد زۆرىيىت و بىننەكانىشت پوونى !!
۴-ئاراستە: بۈستە بالىت پىرسىم: ئەگەر بىننەكانى پوون و ئارەزوويەكى
لەرەدەدەر و ئومىدىكى زۆرمان ھەيىت ئايا ئەمانە بەتەنھا بەسن بۆئەوھى
بەئامانجەكان بگەين؟

وھلامەكە: نەخىرە !! بۆچى !! چونكە پىويستە ئەو ئاراستەيەش بزانن كە
دەيگىرنەبەر بۆگەيشتن بە بىننەكانمان. پىويستى ئاراستە وھكو ھەموو
پىداويستىەكانى دىكە وايەو بەبى ئەو مرقۇ سەرگەردان دەيىت و دەكەويىتە
سەر پىگەيەك كەنازانىت راستە يان ھەلە...

۵-كاركردن: ئەگەر ئومىدىكى گەرە و بىننەكانى پوون و ئارەزوويەكى
بلىسەدار و ئاراستەكەشمان بزانن ئايا بەواوھتى خۇمان پىرچەك كىردوۋە بۇ
گەيشتن بە ئامانجەكە؟ نەخىر !! بۆچى !! چونكە پىويستە بەھەريەكە لەمانە
كاربىكىت، ھەركاركردنیشە ژيانيان پىدەبەخشيىت.

*لە دالاسى ويلايەتە يەكگرتوۋەكانى ئەمىرىكا پىاويكى بالابەرز وبەژن پىكى
تەمەن چل سالم ناسى، زۆر خەمبار دىاربوو، پاش تەواوبوونى بەرنامەكەم "دە
كلىلى سەرکەوتن" لىم نىزىك بۆۋە بەدلېوونى بەرنامەكەمى پىپراگەياندەم و خوى
پىناساندەم كەناوى ستىف بوو.

پىرسىارى ئەو خەمەم لىكرد كەچاۋانى داپۆشى بوو؟ گووتى: دىكتور ئىبراھىم
ھەرچىەكە لەدەست ھات كىردەم بۆسەرکەوتنى پىرۆژەكەم (فروشتنى ئوتۆمبىل)
بەلام بەشكىستىكى گەرەوۋە دەستەم لىھەلگىرت و قەرزارى پارەيەكى زۆرىش بووم
نازانم بۆچى؟ ھەستام بە ھەلمەتىكى بەرفراۋانى فروشتن بەلام ھىچ سوودىكى
نەبوو! دواتر ستىف لى پىرسىمەوۋە: دەتوانىت يارمەتىم بدەيت بۆئەوھى
بزانم چىم لىبەسەرھاتوۋە و دووبارە خۇم بگرمەوۋە؟ گووتەم بەخۇشالىيەوۋە لىم
پىرسى: ئايا بەراستى تۆبەدىارى كراۋى دەتزانى چىت لەو پىرۆژەيە دەويست؟
گووتى بەلى. پۆلى كىريارنى ئوتۆمبىلەكەت دىارى كىردبوو؟ گووتى: بەلى. لىم
پىرسى: ئارەزوويەكى زۆرت ھەبوو بۆسەرکەوتنى پىرۆژەكەت؟ گووتى:
بەللىنپايەوۋە. لىم پىرسى: ئاراستەى سەرەكى سەرکەوتنى خۇتت دەزانى؟

گووتی: بیگومان دکتور، هه موو شتیکم له باره ی خزمهت گوزاری و بازارکارییه وه ئاماده کردبوو. گووتم زۆرباشه ستیڤ ئیستاش بآلیت بیرسم: بپروات به خوای تاک و تهنها ههیه ؟ گووتی: بهآلی، بهلام هیچ نویتیک ناکهم و کاردانه وه ی گیانگاریشم نییه !! لیم پرسى : ئایا ئومیدیکى زۆرت هه بوو به سهرکه وتن ؟ گووتی: دکتور من پیاوی کارم و زۆر بپروام بهم شتانه نییه و ههرچیه کم له دهست هات کردم بۆنه وه ی سهرکه وتووبم، بهلام شکستم هیئا.!!

ئه مه نمونه یه که لهو شیوه که سانه ی که هۆکاره کان وهرده گرن به بی پنهان بئنه بهر پیکخار و ئاراسته کاری هۆکاره کان، ماده که ده بهن و بپروایان به بونی خاوهن ماده که نییه، بپروایان به کارکردن ههیه بهلام نازانن ئومید چیه، بۆیه ئه نجامه که شی له دهستدانی کاره که ی ده بیئت.!!

" کارکردن به بی هیوا ده بیته هۆی له دهستدانی کاره که، هیواش به بی کار ده بیته هۆی بیئومیدی، خوشی کار له ئومید بوندایه، چیژی ئومیدیش له کاردایه "

*سه فا ئافره تیکی سی و پینچ سالان بوو، وه کو سکر تیژه له کۆمپانیایه کی دهرماندا کاری ده کرد، زۆر دلخۆش بوو به کاره که ی تاوه کو به ریوه به ره که ی نامه ی دهرکردنی بۆنارد به هۆی که مبوننه وه ی توانا دارایی کۆمپانیاکه وه و به لیانی ئه وه ی پیدا که ئه گهر پیویستیان پیی بوویه وه جاریکی دیکه بانگهیشتی بکه نه وه. سه فا چاوه پروانی ئه و شته ی نه ده کرد و به گریان وه تاوه کو مال پۆشته وه دایکی لیی پرسى : کچم ئه م هه موو گریانته له پای چی؟ ئه ویش گووتی: له کاره که م ده ریان کردووم، دواتر راسته وخۆ پۆشته ژوره وه دهرگا که ی له سهر خۆی داخست.

سه فا به م شیوه یه بهردهوام بوو، به هیواش بوو له وه ی جاریکی دیکه به ریوه به ره که ی بانگهیشتی بکاته وه. مانگان تیپه ری و نزیکه ی سالیکی خایاند بهلام سه فا هیچ ههنگاویکی نه ده نا بۆنه وه ی ئیشیکى نوێ بدۆزیته وه و ههر

چاوه پروانی زهنگی ته له فونه که ی بوو، به وهی بهرپوه بهر که ی تیلی بوبکاته وه و بانگیشتی سهرکاره که ی خوی بکاته وه.

زوری چاوه پری کرد تا وه کو دوو چاری نه خوشتی دهر وونی و خراپ بوویه وه، بهر دهوام دهیگوت: هه میسه به هیوا بووم جاریکی دیکه بهرپوه بهر که م تیلیکم بوبکات و بانگیشتی سهرکاره که م بکاته وه !!.

نهمه ش نمونه یه کی دیکه ی نه و جوړه مرو فانه یه که وا ده زانن هیوا یان ئومید به ته نها به سن بونه وهی مرو فه بتوانیت به ئامانجه کانی بگات، بویه نه نجامه که شیان وون بوون ده بیت له گیژا و تاریکی بیئومیدیدا... هونه ر و فیه له سوونی ئه لمانی گوته، ده بیژیت: " نه وهی ئومید کانی له سهر نه ندیشه بوونیات بنیت ده بینیت له خه وه کانیدا به دیدینیت".

نه گهر سه فا به و باره قایل بوايه که تییدا بوو و به دووی کاریکی نویتردا گه رابایه نه وای بیگومان هیوا وئیشکردنی یه کیان ده گرت و وای لیبه سهر نه دهات. نه وهی ستیف به کاری هینا بوو کارکردن بوو به بی ئومید، بویه نه نجامه که شی... له ده ستدانی کاره که ی بوو.

به لام سه فا ته نها ئومیدی وهر گرتبوو به بی کارکردن بویه هیچ سودیکی بونه بوو، نه نجامه که شی بیئومید بوون بوو.

ئىستاكانيش باليت پېرسم :

ھىزى ئومىد دەبينىت ؟

ھىزى كارىش دەبينىت ؟

ئايا دەگونجىت تەنھا ئومىد بەبى كارکردن بەكاربينىن؟ يان تەنھا كارىكەين و
ھىچ ئومىدنىكمان نەبىت؟ بىگومان نەخىر.

خەلىل مەتران دەلىت: "ئەگەر ئاۋاتى ژيانىكى گەورە و سەرکەوتوو
دەخۋازىت ئەۋا بەكارى گەورە پىنى دەگەيت".

لا تسۆى داناي چىنى بە خويندكارەكانى دەگوت: "ژيان بەبى ئومىد
مانايەكى نىيە... ئومىد بەبى ژيان مانايەكى نىيە".

يەككە لە خويندكارەكانى لەبارەى گىرنگى ئەم پەندەۋە لىنى پىرسى و ئەۋىش
گوتى: "ئەگەر ئومىدمان نەبىت بەۋەى بەژيانىكى شىاۋبىژىن كەۋاتە بۇچى
بىژىن و سوۋدى ئومىدىش چىيە ؟

ئەگەر لەپىناۋ بەدېھىتئانى ئەمەدا نەژىن كەۋاتە بۇچى داۋاي ئومىدبەكەين؟".
ھەرلەيەكەم پۇژدەۋە قەلاى زانستت بەھىزىكە و بىروات بە ئومىد بەرفراۋانترىكە
و خوت بخەرە جىكارەكەۋە و مەكەۋە ژىركارىگەرى ئەۋانى دىكە وتىپروانىنى
كەسە ونەكان با كارنەكەنە سەرت.

ھەمىشە لەبىرت بىت :

"كارکردن بەبى ھىۋا دەبىتەھۋى لەدەستدانى كارەكە،

ھىۋاش بەبى كار دەبىتەھۋى بىتئومىدى،

خوشى كار لەئومىدبوندايە،

چىژى ئومىدىش لەكاردايە".

هه موو ساتيک وه ها بژي که دوا ساتي ژيانته،

به خوشه ويستي خواوه بژي - گه وره و به دهسته لات - به سروشتي

ره وشت و ئاکاري په يامبه ر(د.خ)، به نه به ردي و زانسته وه بژي، به

کارکرده و پا به ندييه وه بژي، بژي به ئارامگري و نه رمونياني، بژي

به خوشه ويستي،

پيژ له به هاي ژيان بگره.

پوژى يەكەم :

هەستىكرىدن و كارى نىوخوئى

۱- پەندەكە بخوئىنەو و بەباشى لىنى تىبگە.

۲- ئەو وانەيەى لىنى فېربوويت بە شىۋازى تايىبەتى خوت بىنوسەو

وانەكە برىتتە لە

.....

۳- ئەو برىارە بنوسەو كە داوئە

برىارەكە برىتتە

..... لە :

۴- ئەو كارە بنوسەو كە ئەمرو ئەنجامى دەدەيت

كارەكە برىتتە

..... لە :

۵- بەشىۋازى (۸، ۲، ۴) ھەناسە بدە

(۴ ژمارەى ھەناسە وەرگرتنە، ۲ ھىشتنە وەى ئوكسىجىنە، ۸ ژمارەى دانە وەى

ھەواى ھەناوتە بۇدەرەو). تاو كە ھەناسە دانە وەت لە ھەناسە وەرگرتن

زىدە تربىت ئەو زىاتر ھەست بە ھەسانە وەى جەستەى دەكەيت.

۶- چاوەكانت دابخە و خوت لەنىو ئەو ئىشەدا بىينەو كە دەتەوئىت

بەيارىدەى ئەو وەى فېرى بوويت ئەنجامى بدەيت.

۷- وئىنەيەكى خوت بونىات بنى لەو وەى تۇ بە بەكارھىنانى وانەكان متمانەى

تەواوت بەخوت ھەيە، وئىنەكە با لىئوت نرىك وگەرەبىت و ھەست بە ھىزەكەى

بەكە و لە ھەناویدا سى جار ھەناسە بدە تائەو دەمەى دەبىننىت لەسەر ووى خوت

و دەورو بەرتدا ھەلە قولىت.

۸- ئەم ئامازانە سى جار دووبارە بکەرەو:

((من لەخۆم دانیام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەکانت بکەرەو

۱۰- تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بکەرەو بەوشیوەیە لەداھاتوودا ھەمان کیشەت دووچار

دەبیتهو، ببینە چۆن ھەستەکانت یارمەتی دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەكەم بنوسەو ھەرئێستا جیبەجی بکە....

لەدواوەی خۆت مەروانە، مەھیلە ھیچ شتێک لە ئەنجامدانی کارەكەت دوورت

بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە -گەرەو میھرەبان- دنیابە لەم گووتەیی

خوا: ﴿ئەوێ کاری چاکە بکات پاداشتەكەى وون ناکەین﴾

پۇڭى دووھم
كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋە بىرىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجام داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامت داۋە بىخەملىنە :

خەملاندنى من بۇ ئەۋ كارانەى ئەمپۇ ئەنجام داۋن بىرىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

۴) چاكسازىي:

پاش خەملاڭدىنى ئەۋەي ئەنجامىت داۋە، ئەۋەي بەشپاۋى دەزانىت چاكسازىي

تېدا ئەنجامى بىدە :

۱-

۲-

۳-

۴-

پاش چاكسازىي، خۆت بېيىنەۋە لەۋەي ستراتىيەتەي خۆت بەكار دەھىنىت و لەۋدەمەشدا تۆ بەتەۋاۋى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ كەس و شتىك لەئامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخا بېستە - خۋاى تاك و تەنھا - دۇنيابە لەم گوۋتەيەي خۋا: ﴿پاداشتى چاكەكارن وون ناكەين﴾.

" ئەۋەي لەدلىمدا دەژىت،

لەرەگ و خوينمدا ھاتوۋچۆيەتەي،

زالە بەسەر بىر و وىژدانمدا،

پىۋىستە بۆژيان بىر كىنرىت "

"ئەۋەي لەدلىمدا دەژىت، لەپرەگ و خوينىمدا ھاتوۋچۇيەتى، زالەبەسەر بىر و
ويژدانىمدا، پىۋىستە بۇژيان بىر كىنرىت"

((ژيان بەبى ئامانچ ئەو نەھامەت يانە ناھىيىت كە بەسەرماندا دىت))

ئەم رىستەيە ئەلبىرت ئەنىشتاين چەند خولەكىك پىش مردنى بەدكتۇرەكەي
گووتبوو! ئەگەر لەناۋەرۋكى ماناي ئەم دىپرە بنواريىن دەبىنىن مانايەكى قولى
فەلسەفى ھەيە، چونكە ئەو ژيانەي كەسىك بەبى ئامانچ تىيدا دەژىت ھىچ
مانايەكى نابىت و لەتارىكى و سىبەرى ئەۋانى تردا دەژىت.

پەندىكى ھندى ھەيە دەلىت: "ئەگەر مانا بوۋنى نەبىت ئەۋا خەۋنەكانىش
وون دەبوۋن، ئەگەر خەۋنەكانىش وون بن ئەۋا مۇۋفەقانى دەبىت".

* "سىر ھىلرى ئادمون ((يەكەمىن پىاۋبوو كەبەسەر چىاي ئەقەرىستدا
سەرکەۋت، لەسالى ۱۹۵۲ و، يەكەمىن ھەۋلى دەستى پىكرى و لەسەرەتاۋە زۇر
بەخراپى برىنداربوو و ۋەخت بوو بىرىت، پاش چەند ھەفتەيەك لە ژوورى
بازرگانى لەندەندا چەند خانم و پىاۋىك مىۋاندرىتيان كىرد بەھۋى ئەۋ ھەۋلانەي
داۋىەتى بۇسەرکەۋتن بەسەر بەرزترىن چىادا، سەرۋكى ژوورى بازرگانى
بەھەمۋانى ناساندو داۋاي لىكرى بىتەسەر شانۋو چىرۋكەي خۋى بۇيان
بگىرپتەۋە، ھىلر مايكەكەي گرتە دەستەۋەۋ بەھىۋاشى بەرەۋ سەكۋى
قسەكرىن ھەنگاۋى نا و ۋىستى قسەبكات، ئاۋرى داۋەۋە دىتى ۋىنەيەكى
گەۋرەي چىاي ئەقەرىستىان لەپىشدا داناۋە، ھىلر لە مەنەسەكە دوۋرەكەۋتەۋەۋ
بەرەۋ ۋىنەي چىاكە پۇشت و گوۋتى-ۋەكو ئەۋەي لەگەل چىاكەدا بدۋىت-ئەي
چىاي ئەقەرىست تۇگەيشتۋىتە بە لوتكەي گەشەت، بەلام منىش لەگەشە
بەردەۋام دەبم تاۋەكو بەسەرتدا سەردەكەۋم، يەكەم جار تۇ شكستت پى ھىنام
بەلام لىرە بەدۋاۋە ناتۋانىت بىم بەزىنىت، دواتر بەدەنگىكى ھەژىنەرەۋە
گوۋتى: "بەم زۋانە شكستت پىدىنم... چاۋەرۋانم بە... بەم زۋانە شكستت

لە ۲۲ى مايۇى ۱۹۵۲ دا سىر ھىلر ئادمۇن تۈانى بەسەر ئەو چيا زەبەلاھەدا سەرکەوئىت كە بەرزىەكەى ۲۹۰۰۰ پى دەبىت، ئەو دەمەى گەيشتە لوتكە گووتى: ئامانجەكەم پىكا، ئامانجەكەم بەدېھىنا، تۈانىم بگەكە لوتكەكەى. ئەو دەمەى ھاتەخوارەو زۆرىك لە دەزگاكانى راگەياندىن لەدەورى خېرپوونەو بۆئەوەى راى وەرگرن لەبارەى ئەم ئەزموونە ناوازەوەى. ھىلر گووتى: ھەر لەمنداىيەو ئەم بىرۆكەيەم ھەبوو، وا لەخۆم دەروانى سەرکەوتووم بەسەر ئەم چيايەدا، ئەو كاتەى ئەم خەونەى خۆم بۆ ھاورى و دۆستەكانم گىپرايەو ھەمووان گالتەيان پىدەكردم، بەلام من ھەر كۆلم لەبىرۆكەكەم نەدا، تائەوكاتەى بەتەواوەتى بالى بەسەرمدا كىشا و جگە لەباسكردنى ئەو چيايە ھىچى دىكەم نەدەگووت، ئەمەش بوو ھۆكارى سەرکەوتنم.

پۆژنامەوانىك لى پىرسى: سىر ھىلر ئامۆزگاريت بۆخەلكى چىيە؟
وەلامى دايەوەو گووتى: ئامۆزگاريم بۆ ئەو مرقانەيە دەيانەوئىت بەژيانىكى بالابژين دەبىت كارى بالا ئەنجامبەدەن؟ چونكە مرقۇ زۆر لەو گەورەترە كە ھەستى پىدەكات، دەبىت پلانمان ھەبىت بۆ بەدېھىنانى ئامانجەكانمان و دواتر كارى پىبەكەين و ھىچ كەسش ناتوانىت بەدزىنى خەونى كەسىكى تر لەم سەر زەمىنە بەتەواوەتى سەربكەوئىت.

*سىر وىنستون چىرچل خويندكارىكى نمونەيى نەبوو، بەلكو زۆر تەمبەل و تەوەزل بوو تاوەكو تۈانى پروانامەى ناوەندى بەدەست بىنىت و زۆرىش لەوانەى زمانى ئىنگلىزى تەوەزل بوو!!! سەير لەو دەبوو پاش تىپەپوونى چەند سالىك زانكوى ئوكسفورد بانگىشتى كرد بۆئەوەى وتەيەكيان بۆيدات. وىسنستون چىرچل گەيشتە شوئىنى مەبەست بەشىو ناسراوەكەى و جگەرەكەى لادەميەو و گوچانىكىشى بەدەستەوەبوو كلاويكى رەشىشى لەسەر كەردبوو!! ھەموان بەخىرھاتنىكى ھەرەترىشقە ئاسايان كرد و بەو پەرى ئارامىيەو گوئىبىستى وتەكانى بوون، چىرچل تەنھا پىنج خولەك قسەى كرد بەلام بەئامادەبووانى راگەياند كە:

ھەرگىز خۇتان بەدەستەمەدەن، ھەرگىز خۇتان بەدەستەۋە مەدەن.
دواتر شانۇكەي جېھىشت و بەرەۋ لاي جەماۋەرى ئامادەبۈۋى ھەنگاۋى ناو
پىنى گوۋتن: ھەرگىز خۇتان بەدەستەۋە مەدەن بارودۇخەكە ھەرچىيەك بىت.
كورتىن وانە بوو كە تائەۋكات خويندكارانى ئەۋ زانكۆيە گويىيىستى بېۋون،
بەلام زۇرتىن كاريگەرى لەسەريان ھەبوو.

ئەلىكسەندەر گراھام بىل دەلىت: " ئەم ھىزە چىيە ؟ ناتوانم قسەبەكەم،
ئەۋەى ئەيزانم ئەۋەيە لەھەناۋماندايە، تەنھا لەۋكاتانەشدا ھەيە كەمرۇڭ
لەبارىكى تەۋاۋى ئاۋەز و ھۇشداريدا دەبىت و واى لىدەكات ھەست بەۋ شتە
بكات كە دەيەۋىت، پىۋەى پابەندەۋ وازى لىناھىنىت با ئارىشەكان ھەرچىيەك
بن؟".

ئىستاش بالىت بېرسم :

بەپراي تۇ ژيان ماناي چىيە ؟

ۋەلامدانەۋەى تۇ بۇ ئەم پىرسىيارە ئامازەيە بۆبەھا و گىرنگى ژيان لەپروانگەى
تۆۋە، ھەر ئەۋ بەھانەشن كە مرۇڭ ژيانى لەدەۋروپشتىدا بوونيات دەنىت.
لەپراستىدا ھەرچەندە قسەبەكەيت و بىرەكەيتەۋە ئەۋا ماناي ژيانت زۇر لەۋە
دوورتر دەبىت كەبىرى لىدەكەيتەۋە!! دوورترە لە دەستەھاتەكانت بەھەموو
جۆرەكانىيەۋە، دوورترە لەداھاتوو و پىشەكەت، لە خىزان و پەيۋەندىيەكانت،
لە مال و دارايىيەكانت، لەۋەى بەدەستى دىنىت، لە بېروا نامە و پىسپۇرىيەكانت،
لە ئاسوودەيى دەروون و ئاۋەزت، لەخۇشەختىتىش دوورترە!!.

ماناي راستەقىنەى ژيان لەخۇشۋىستىنى خواۋە سەرچاۋە دەگرىت لەگەل
پىۋە پەيۋەست بوۋنى.

خۋاى تاك و تەنھا لەپەراۋە پىرۋزەكەيدا دەفەرموۋىت: ﴿ جنى و ئادەمىمان
تەنھا بۇ خواپەرەستى ئافراندوۋە﴾. ھەريەكە لەئىمە بۇ خوا پەرەستن
ئافرىنراۋە، ھەرلەبەرئەۋە دوست كراۋىن و لەبەرئەۋەشە ھەموو ھەول و
تىكۇشانىكمان، ھەرئەۋىشە تاكە سەرچاۋەۋ پىشت پىبەستراۋمان.

لەپىنگەى مىژۋى لىكۈلىنەۋەى ماناى ژيانەۋە دەبىنىت زۇر زانا و دانا و
فەيلەسوفان داماۋى دەستى ماناى وشەى ژيانن، بۇچى ؟ چونكە لەشۋىنى
مەلەۋە دەستيان پىكردىبوو نەرىش گەران بوو بەدۋى خوددا، پرسىياري
لىۋلىنەۋەكانيان ھەمىشە لەدەۋروخولى :

من كىم؟ چىم دەۋىت ؟ نامانچ و مەرام و خەۋنەكانم چىن؟ چۇنيان بەدەست
بەينىم؟ چۇن داھاتووم بوونيات بنىم؟ چۇن ھەست بە نارامى بكەم؟ چۇن لەۋۋى
مادىيەۋە ناسوۋدەبىم؟ پەيۋەندىيەكانم چۇن بەھىزتردەبن؟ نەمانەدا
دەخۋولايەۋە.

نەنجامى نەم لىكۈلىنەۋانە شوۋىنكەۋتنى نامانجەكان و بەدىھىنانى بوو،
لەپاستىدا خۇشم لەنىو نەم گىژاۋەدەبووم و توانىم زۇر نازناۋەدەست بىنىم و
ناۋبانگى دەربكەم و تەنەت لەجىھاندا بەناۋ و دەنگ بووم و پارەيەكى زۇرىشم
دەستكەۋت!! بەلام بەتىپەربوۋنى كات بۇم دەركەۋت نەم بەدەستھاتوۋانە ھەموو
شتىك نىن بۇمن و ھەستم بە كەمو كورتى دەكرد بۇيە گەرام و دىتم زۇرىك
لەدەۋنەمەندانى جىھان دوۋچارى نەخۇشى شىرپەنجە بوۋنەتەۋە!! بۇچى ؟
سەربارى ئەۋەى خاۋەن توانايەكى زۇرى دارايى و سىياسى و كەسى ناسراون؟
!! بۇچى كەسىكى ناۋھا توشى خەمۇكى دەبىت؟

پاش ماۋەيەكى زۇر بۇم دەركەۋت ھەموو ئەو كەسانە لەجىگەى ھەلەدا
گەراون بۇيە نەنجامى خراپيان دەستكەۋتوۋە!!.

نەو پەندەى كەدەلىت: " ئەۋەى لەدلىمدا دەژنىت، لەرەگ و خۋىنىمدا
ھاتوۋچۈيەتى، زالەبەسەربىر و وىژدانىمدا، پىۋىستە بۇژيان بىدركىنرنت"
كارىگەرييەكى گەۋرەى ھەبوۋە بەسەر ھەموو ئەو كەسانەى توانىۋىيانە
سەربكەۋن، كە دەتۋانىن سوۋد لە ھەلەپىشىنەكانى ئەو كەسە سەركەۋتوۋانە
دەربگرىن بۇ ئەۋەى نىمەش دەكو ئەۋان سەربكەۋىن.

بەلام نامانجى من لىرەدا زۇر دوۋرە لەۋەى تۇنىستا بىرت لىدەكردەۋە،
چونكە من ھەۋلى خۇپەيوەست كردن دەدەم بەخاۋەندى گەۋرەۋ بىناۋتاۋە
كەچى رەنگە تۇبىر لەبەكارھىنانى نەم پەندە بكەيتەۋە بۇمەبەستىكى ماددى

يان تەكنەلۇژى، نا نەخىر تەنھا مادە و تەكنەلۇژيا ھۇكارى سەركەوتنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلىش. بۇيە دەپىنىن زۆرىك لەوانەى كە سەركەوتون و بىرۋايان بەخاۋەندىيە ھەمىشە لەكۇتادا دوچارى نەخۇشى دەروونى و خەمۇكى دەبنەۋە.!!

بەلام ئەگەر بەباشى لەۋە تىگەشتىبىت كەخۋاى تاك و بەتوانا تۆى دروست كىردەۋ ھەربۇلاى ئەۋىش دەگەپىتەۋە و، ھەموو شتىكىش پاست و چەپ و ژىرۋىبان و بىنراۋ و نەبىنراۋ بەۋىست و پەزەى ئەۋ دروست بوۋە، ئەۋا بىگومان دەتۋانىت خۇت لەزۆرىك لەۋ كىشە دەروونى و خەمۇكىانە بىپارىزىت كە دوچارى كەسانى ھاۋشىۋەى تۆ دەبنەۋە.

تەنھا لىرەدا مانابۇژيان دەپىنىت،

تەنھا لىرەدا لەماناتىدەگەيت و بوونت لەژياندا دەپىنىت،

تەنھا لىرەدا خۇشى لەژيان دەپىنىت..

كەۋاتە ۋەرە باپىكەۋەۋ سەرلەنۇى لەماناى ئەم پەندە تىبگەين:

لەبەشى يەكەمدا دەلىت: " ئەۋەى لەدلىمدا دەژىت".

كەۋاتە ئەۋەى لەدلىدايە خۋاش تەنھا ئەۋەى بەلاۋە گىرگە.. ھىزى پالئەرى بىرخارەۋەى ئەقلى و پىلاندانان و جەستە بزۋىنەرە بەرەۋ جىبەجى كىردن. ئەگەر دل ئارەزۋى مادىيەتى زۆر بوۋ ئەۋا پەفتارەكانىش مادىي دەبن، ئەگەر دل ئارەزۋى پۇحانىيەتى بەسەردا زالبوۋ ئەۋا پەفتارىش پۇحانى دەبىت.

چى لەدلىدا دەژىت؟

چى لەھەناۋتدايە و لەگەلتىدا ھەناسە دەدات و لەگەل ھەر تىرپەيەكى دلىدا

دەجۋلىتەۋە و لەھەموو شتىك زىاتر لەژياندا ئارەزۋى دەكەيت ؟

لەبەشى دوۋەمدا ھاتوۋە كە: " لەرەگ و خۋىنىمدا ھاتوۋچۋىەتى"

ئەۋ شتە چىيە كە لەرەگ و خۋىنىمدا ھاتوۋچۋ دەكات ؟

گىرىمان مارىك مۇقىكى گەست، چاۋەپۋانى پۋودانى چى دەكرىت؟ بىگومان

ژەھرەكەى دەپۋاتە نىۋ خۋىن و پەگى مۇقەكەۋەۋ ھاتوۋچۋ دەكات و پەنگە

بيكوزيئت. بهلام ناييا گهستنى مروڤه كه له لايهن ماره كه وه هيشتى نه و مروڤه
بمريت يان ژهره كه هوڭارى مردنه كه بوو؟
بيگومان ژهره كه، چونكه نه گهر مار ژهرى نه بوايه نه وابههچ شيويهك
كارى له مروڤه نه ده كرد.

كه واته نه وهى له خوين و په گدا پروده دات هر نه و شته يه كه له دلوه
سهرچاوه ده گريئت، نه گهر دل پريئت له قينه ده بينيت خوينيش به هه مان شيوه
كار ده كاته سهر مروڤه و په فتار و ناراسته كانى.

به شيكى ترى په نده كه نه وه يه كه: "زاله به سهر بير و ويژداندا"
له كتيبى "هيژى بيركردنه وه مدا" باسم له هيژى بيركردنه وه و كارى گه ريه كانى
كردوه له سهر هه موو شتيكى ژيانمان كردوه. بير كار ده كاته سهر هه ست و
سوژه كان و له ش و په فتاره كان و ديارى كارى ده رنه نجام و راستينه يه.
بيركردنه وه ديوارى كات ده بريئت ده توانيت بيرله رابردو و بكه يته وه يان داهاتو.
بيركردنه وه حساب بوډو ورپس ناكات له هه رجيگه يه كى جيهاندا بيت. بوډا
ده ليئت: "نه وهى مروڤه بيرى ليده كاته وه له گه ليدايه".

هه ربويه نه وهى له دلدايه نه و ده مهى زالده بيت به سهر بيركردنه وه كاندا
ده بيته هيژيك و ده جوليت به هه موو ناراسته يه كدا و كار له هه موو لايه كى ژيان
ده كات، چونكه بيرله هه رجيگه بكه يته وه بو ماوه يه كى زور نه و دلنيا به له وهى
نه و بيروكه يه به سهر نه قلندا زالده بيت و، نه قليشت هه موو هه ست و سوژ و
په له كانى جهسته ت به ره و نه و جيگه يه ناراسته ده كات.

دواتر نه م به شه ديئت، كه كوټا به شه و ده ليئت: "پيوسته بوژيان بدركيئريت"
ريك وه كو ټاوله مه وايه كه پاش ته و او كردنى وادهى خوى پيوسته له سكى
دايكى بيته دهره و له سهر پرووى نه م زه وييه نه و ماوه يه ته و او بكات كه بوى
ديارى كراوه. وهك چوڼ به هاكان له دلداژيان و به خويندا هاتو و چوى ده كرد و
زالبو به سهر بيو ويژداندا، به هه مان شيوه پيوسته بيروكه كه ت بيته دهره وه
بو نه وهى بريئت.

ئامانچىكت ھەيە و بىتەيىت لەڭيانىدا پىش لەھەمووشتىك ئەو بەدەست
بەيىت؟

ئامانچىكت ھەيە كە، لەبەدەيھىنانىدا ئارمانجىت زىاتىر نىزىك كەوتنە وەبىت
لەخوا و يارمەتى دانى زۆرتىر خەلك بىت ؟

ئامانجەكەت لەڭتدايە و وەگەل ھەموو لىدانىكى دلتدا ھەستى پىدەكەيت؟
ھەست دەكەيت لە خويىندا ھاتوچۇدەكات؟

ئەوئەندە بەگوروتىنەو ھەستى پىدەكەيت كەزۇرچار بەھۇيەو خەوت
لىناكەويىت؟

وەلامى تۇ بۇ ئەم پرسىيارانە چىيە؟ ئەگەر وەلامەكانت "بەلى" بوو بۇئەم
پرسانە ئەو موژدەبىت تۆلەسەر رىگەي راستىت - بەپشتىوانى خواوئەند-
دلىبابە لەوھى ئامانجەكەت ئامادەي دەرچوونە بۇڭيان.

وەرە بالەپىگەماندا جىاوازي نىوان و ابىنىن يان خەون و ئامانج و ئارەزو و
مەبەست تىبگەين، بۇئەوھى بتوانىت ئەو بەڭيان بەخشىت كەئەوھى
لەڭتدايە زىاتىر بەخواوئەت بىستىتەو.

۱-خەون :كۆتايى پىگاي ئەو شتەيە كە لە دلتدايە، ئامانجى بەردەوامتە
لەوكاتەي تىيدا دەرژىت، ئەو ئامانجەيە كۆتايى نىيە و ناپچرىت تاوەكو
دەمرىت، كەواتە خەونى تۇ چىيە ؟

ھەرچىەكە بىنوسەو ھەم بىخوئەو ھەم بىر لىبكەرەو ھەستى پىبەكە لەجولانى
خويىندا. بەردەوام بە لەخويىندەوھى ھەموو پۇڭىك بەتايىبەتى پىش لەخەوتن
تاوەكو دەبىتە راستىك و تىيدا دەرژىت.

۲-مەبەست: پەيوەستەيەكى تەواو بەخواو و ناتەويىت ھىچ شتىكت بۇ
بەدى بىت گەر ويستى خواي لەسەر نەبىت.

ئەو ھىزى گيانكارىيە كە پالئەرت دەبىت بۇ برەودان بە بەدەيھىنانى
خەونەكانت.

بەھاي بالاى دەۋرى خەۋنەكانتە بۆئەۋەى پىت و فەرى پىببەخشىت.
مەبەستە وات لىدەكات پىگەى راست بگرىت -بەيارمەتى خوا-ناھىلت
خواربىتەۋە بەرەو وونىتى دوونىا و نازارەكانى و، ناشەيلىت دووچارى لووت
بەرزى بىتەۋە گەر ئامانجەكەت پىكا و بەدىھات.
كەۋاتە ھەرئىستامەبەستەكەت بەروونى بنوسەۋە، دواتر ۋەرەۋە خەون و
مەبەستەكانت پىكەۋە بنوسەۋە. ئىستاش خەون و مەبەستەكەت پىكەۋە
بخوینەۋە و دەبىنىت نەختىك ھەست بەبەھىزى دەكەيت ۋەك لەپىشتەر و ھەست
بەماناى ژياندەكەيت.

۳-ئارەزو:ئەو سوتەمەنىيە كە وزە بە خەون دەبەخشىت و دەيكاتە ھىزىك
كەبەھىچ شتىكى تر كارىگەر نابىت. ئارەزوۋىيەكى داگىرساۋ بىرۈكەيەكى بەھىز
بەرچەستەدەكات و ھەستەكانت زىدەترەكات و مروۋ لەقۇناغىكەۋە بو
قۇناغىكى دىكە دەجولنىت و بەھۋى لەمپەرەۋە لەكارناكەۋىت.
بۆنمۇنە گەر كەسىك چەند پوژىك ھىچ شتىكى نەخواردىت تەنھا يەك شت
دەبىنىت، ئەۋىش خۇراكە ! بۇچى؟ چونكە لەۋكاتەدا ئەۋە تاكە ئارەزو و
پىۋىستىيەتى بۇمانەۋە. چى لەپشت ھەموو ئەم شتانەۋە بوو؟ ئارەزوۋىيەكى
داگىرساۋ كە ھەموو ھىز و توانايەكى پىببەخشى بوو بۆئەۋەى ھەۋلى
بەدىھىنانى ئارمانجەكەى بدات. خەۋنەيش بەھەمان شىۋە بەتەنھا ھىزىكى
گەرە بەمروۋ دەبەخشىت و ئومىدى بۇ پەيدا دەكات و ھانى بەرەو پىشچوونى
دەدات، ئەۋ دەمەى ھاۋگەل دەبىت لەگەل قايلىكردى خواۋەنددا ھىزەكەى
چەسپىودەبىت لەددا و ژيان ئارەزو دەبەخشىت و مروۋ ئارەزوۋى بەدىھىنانى
خەۋنەكانى دەكات بۆئەۋەى زىاتر لەخواۋە نرىك بكەۋىتەۋە، دواتر ئارەزوۋى
بەدىھىنانى شتەمادىي و تايبەتىەكان دەكات ئەمەش لاي خوۋىەۋە پتر خەۋنەكان
بەھىزترەكات و ھانى جولە و بزاونت دەدات

خەون

ئامانجى چوارەم

ئامانجى سىيەم

ئامانجى دوۋەم

ئامانجى يەكەم

ئارەزوۋى داگىرساۋ

ئىستاش با بېرىم :

رېژەى ئارەزوۋەكەت بۆبەدەيھىنانى خەونەكەت چەندە؟

ئەو شتانه چىن كە ئارەزوۋى داگىرساۋ بۆبەدەيھىنانى خەونەكەت

پىشكەشى دەكەت؟

باشتر دەبىت لەپەيۋەندى بەستەن لەگەل خواۋەنددا ؟

تەندروسىت باشتر دەبىت ؟ كەسايەت باشتر دەبىت ؟ پەيۋەندىيە خىزانى

و كۆمەلەيەتەكەنت باشتر دەبىت؟

۴-ئامانج :

ئامانج چىيە ؟ مەۋقە دەيەۋىت چى بېيىكىت ؟

بۆنمۇنە گەر بىتەۋىت ئۆتۈمبىللىك بىكرىت ئەۋا دەبىت بەۋپەرى تۈۋانۋە

كارىكەيت بۆپەيداكرىن و كۆكرىنەۋەى پارەۋ دۋاتىر كېرىنى و، پاشان ھەست

بەخۇشى دەكەيت و بە تىپەربۈۋى كاتىكى كەم بەسەر كېرىنىدا ئەۋ ھەستەت

كەم دەبىتەۋەۋە ۋەكۈيەكەم جار ھەست ناكەيت. ئەمە بارى ئامانجە ؟ چۈنكە

پەيۋەست نىيە بە بارىكى گيانكارىيەۋە ئەمەش بەھۋى ئەۋەۋەيە كە دەبىتە

شۈيىنكەۋتەى خەون و مەبەست و مەرامىكى ھەيە كەناھىللىت بەكارىتىكرىنى

كارىتىكارە مادىيەكان بىرىت يان كاتىى نابىت. ئامانج لىرەدا ئەۋ ھەنگاۋانەن

كە بەرەۋ خەون ئاراستەمان دەكەن و خىزمەتى مەبەست دەكەن، ھەمۋە

ئارمانجىك پازەى ئەۋ ئامانجەى ترەكەت كەپاش خۋى دىت و، زىدەتر نىزىكت

دەكاتهوه لە خەون و مەبەست.

ئامانج سى جۆرى سەرەكى ھەيە :

۱- ئامانجى ماوەكورت: ماوەكەى لەكاتژمىرنكەوہ بۆ شەش مانگە.

۲- ئامانجى ماوە ناوەنجى: ماوەكەى لەشەش مانگەوہ بۆ پىنج سالا.

۳- ئامانجى دوورمەودا: ماوەكەى لە پىنج سالاوہ دەست پىدەكات تاوہكو بىست و پىنج سال.

وہك دەبينىت ئامانج پىلەكانەى گەيەنەرى خەونەكانە و خزمەتى مەبەست دەكات و ھەموو ئەمانەش ديسانەوہ دەبنەوہ بنچينە بۆئەو ئامانجەى پاش خۆى دىت، بەمشيۆەيە بەردەوام دەبيت تاوہكو دەكاتە چەسپاندنى خەونەكەى و لەھەرھەنگاويكىشدا بپروابوون بەخوا زياتر دەبيت.

ئىستاش باليت پىرسم :

بەپروونى بۆت پوون بوويەوہ ماناي خەون و ھىزى مەبەست ؟ خوشى ئارەزووى داگىرساوت بۆدەرکەوت؟

ئاسۆت فراوانترکرد لەتيگەيشتن لەماناي راستەقينەى ئامانج؟

ئىستاش ئامانجى ماوەكورت و ناوەنجى و دوورمەودات بنوسەوہو بە خەون و مەبەستەوہ پىكەوہيان ببەستەوہو تىبينى ھىزى ئارەوووش بکە. ئىستاش پاش ئەوہى وىنەيەكى تەواوت لايە بۆ بەديھينانى خەونەكەت- بەپشتيوانى خوا-كەواتە مەكەوہ ژىر كارىگەرى ھىچ كارتىكەرىكەوہو تەنانەت مردنىش بۆخۆت مەكە بەكىشە.

ئىستاش با ستراتيژيەتيكى دىكەت پىشكەش بكەم كە دەتوانىت ھەريستا بەكارى بينىت بۆئەوہى گەشتى بەديھينانى خەونەكانت و زيادبوونى ھىزى پەيوەستەيىت بەخواوہ دەست پىبكات.

ئەمەش خالەكانى ستراتيژيەتەكەن بۆ بەديھينانى خەونەكەت:

۱- ئەو خەونانەت بنوسەوہ كەدەتەويت بەدى بينىت.

۲- مەبەستەكەت بنوسەوہ و چۆنىتى بەديھينانى خەونەكەشت بەيارمەتى

خوا بنوسەوہ.

۲- ئەو مەبەستەشت بىنوسەۋە كەدەتتەۋىت لەپىناۋىدا خەۋنەكەت بەدى
بەيىنىت، پۇيە لەم كاتەدا پىۋىستە ھەر خەۋت پايەكانى ژيانىت جىگىرەن،
ئەۋانىش: "گيانكارى، تەندروستى، كەسىتى، خىزانى، كۆمەلەيەتى،
پىشەيى، مەدى".

ئەۋەش بزانە چۆن دەتۋانىت سوۋد لەھەرىيەكە لەم پايانەۋەربگىرىت و بىنە
يارمەتى دەرت بۆگەيشتن بە خەۋنەكەت و پەيۋەست بوۋنى تەۋاوت بەخواۋە.

۴- ئەۋەدى ئەمىرۇ دەتەۋىت ئەنجامى بەدەيت بىنوسەۋە بۆنەۋەدى خۆت لە
خەۋنە سەرەتايىيەكەت نىزىك بەكەيتەۋە.

۵- ئىستاش بەقولى سى جار ھەناسىبە بەدەۋ چاۋەكانت دابخە و ويىنەيەكى
خۆت بىنافرىنە بەۋ شىۋەيەدى تۋانىۋتە خەن و مەبەستەكەت بىيىكىت.

۶- بگەرپۋە بۆ ئەم كاتەدى ئىستا.

لەم پۋۋە خەۋنەكانت پۋۋن بەكەرەۋەۋ ھەموو پۋژىك لىيى بىنۋارە و تىشك
بخەرە سەر ئارمانجىت تاۋەكو دەيىكىت و ھەرگىز لەدۋاۋەت مەنۋارە و
گوپىيىستى قىنە لەدلان مەبە و مەكەۋە ژىر كارىگەرى كەسە وون و فانىەكانەۋە.
پابەندبە بە خەۋن و مەبەستەكانتەۋەۋ پەفتار شىرىنىش بە.
بەتەۋاۋەتى پىشت بوخوا بىبەستە.

پەيامبەرى مەزن دەفەرموۋىت: (گەر مردن ھاتە پىشەۋەت و كارىك لەنىۋ
دەستىدابوۋ ئەنجامى بەدە پىش لەۋەدى بەتەۋاۋەتى بىمىرىت).

ئەۋەشت لەبىرىيىت كە: ھەموو ساتىك ۋەھا بژى كە دۋا ساتى ژيانىتە،
بەخۆشەۋىستى خواۋە بژى - گەرەۋە بەدەستەلات - بەسروشتى
پەۋەشت و ئاكارى پەيامبەر(د.خ)، بەنەبەردى و زانىستەۋە بژى، بە
كاركردەۋ پابەندىيەۋەبژى، بژى بە ئارامگرى و نەرمونىانى، بژى
بەخۆشەۋىستى،

پىز لە بەھاي ژيان بگرە.

ستراتیژیەتی کار

پۆژی یەكەم :

هەستکردن و کاری نیوخۆیی

۱- پەندەكە بخوینەوه و بەباشی لیی تیبگە.

۲- ئەو وانەیهی لیی فیروووت بە شیوازی تایبەتی خۆت بینوسەوه

وانەكە بریتیە لە

.....

۳- ئەو بریارە بنوسەوه كە داوەتە

بریارەكە بریتیە

لە:

۴- ئەو كارە بنوسەوه كە ئەمڕۆ ئەنجامی دەدەیت

كارەكە بریتیە

لە:

۵- بەشیوازی (۴، ۲، ۸) هەناسە بدە

(۴ ژمارەى هەناسە وەرگرتنە، ۲ هیشتنەوهی ئوكسجینە، ۸ ژمارەى دانەوهی

هەواى هەناوتە بۆدەرەوه). تاوهكو هەناسە دانەوت لە هەناسە وەرگرتن

زێدەتریی ئەوا زیاتر هەست بە هەسانەوهی جەستەى دەكەیت.

۶- چاوهكانت دابخە و خۆت لەنیو ئەو ئیشەدا ببینەوه كە دەتەوێت

بەیاریدەى ئەوهی فیروووت ئەنجامی بدەیت.

۷- وینەیهكى خۆت بونیات بنی لەوهی توۆ بە بەكارهینانی وانەكان متمانەى

تەواوت بەخۆت هەیه، وینەكە با لیووت نزیك وگەرەبیّت و هەست بە هیزەكەى

بكە و لە هەناویدا سى جار هەناسەبدە تائەو دەمەى دەبینیت لەسەر ووی خۆت

و دەور و بەرتدا هەلدەقولیّت.

۸- ئەم ناماژانە سى جار دووبارە بکەرەو:

((من لەخۆم دانیام، من تەواو ھاوسەنگم، سوپاس بۆخوا))

۹- چاوەکانت بکەرەو

۱۰- تاقیکردنەو:

بیر لەخۆت بکەرەو بەوشیوەیە لەداھاتوودا ھەمان کیشەت دووچار دەبیتەو، ببینە چۆن ھەستەکانت یارمەتی دەرت دەبن بۆ زالبوون بەسەریدا.

ھەنگاوی یەکەم بنوسەو ھەرئێستا جیبەجی بکە....

لەداوای خۆت مەروانە، مەھیلە ھیچ شتێک لە ئەنجامدانی کارەکەت دوورت بخاتەو، پشت بە خوا ببەستە - گەرەو میھرەبان - دانیابە لەم گووتەییە خوا: ﴿ئەوێ کاری چاکە بکات پاداشتەکە ی وون ناکەین﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇڭى دووھم

كارى ستراتېژى

(۱) ئەمپۇ چىت كىدوۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ كىدوۋەمە برىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەپۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە بىخەملىنە :

خەملىندىنى من بۇ ئەۋەى كارانەى ئەمپۇ ئەنجامم داۋە برىتتە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۴) چاكسازىيى:

پاش خەملاندنی ئەوەی ئەنجامت داوە، ئەوەی بەشیاوی دەزانیت چاکسازی
تیدا ئەنجامی بدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاکسازی، خۆت ببینەو لەوەی ستراتیژیەتی خۆت بەکار دەهێنیت و
لەودەمەشدا تۆ بەتەواوتی هاوسەنگیت. سەیری پشتمەوت مەکە، مەهیلە هیچ
کەس و شتێک لەنامانجی کارەکەت بەدوورت بختەو، پشت بەخوا ببەستە -
خوای تاک و تەنها - دڵنیابە لەم گووتەییە خوا: ﴿پاداشتی چاکەکارن وون
ناکەین﴾.

" ئەوەی بە دەستی دینیت

تەنها ئەوەیە کە پریارت داوە ببەخشیت "

✓ "ئەوھى دەيچىنيت ھەرئەوھش دەدورىتەوھ"

يەكەمىن پەندە كەلە كىتېبى فەلسەفى (تاۋى) چىنىدا فىرى بووم، زۆرىش لەمانا قولەكەى فىربووم. دواتر كىتېب گەلىكى زۆرى پەندى فەلسەفى و گيانكارى و ھەرۈھە پەرچووبەندەم خويندەوھ و ماناى زۆر تىگەيشتم لەم دىپرەى كەزۆر ساكار ديارە.

* ئەمەش چىرۆكى ئەو باۋكەم بىردەخاتەوھ كە سامى كوپى لەگەل خۇيدا بردبوو بۇ گەشتى بىننى چىاو باخچەكان، ئەو دەمەى گەيشتبوونە جەى يە مەبەست باۋكەكە خەرىكى ئامادەكارى بوو بۇ مانەوھ، لەو كاتەشدا سامى بەرەو چىاكە پۇشت و دواتر ھاۋارى لىبەرزبوۋىيەوھ بە "باۋكە..باۋكە" و بەراكردەنەوھ گەراپەوھ، بابىشى بەرەو لای سامى پۇشت و لەئامىزى گرت و گووتى: كوپم چى پرویداوھ؟ سامى بەھەللەرزىنەوھ گووتى: باۋكە كانىك پۇشتەم نىو چىاكەوھ ھەرچىيەكم دەگووت لەشۋىنمەوھ دووبارەى دەكردەوھ. باۋكى داۋاى لىكرد لەگەل خۇيدا بىبات و پرواتە نىو چىاكەوھ دواتر گووتى سامى ئەو پىاوھ كوا؟ نازانم بەلام ھەرچىيەكم دەگووت دووبارەى دەكردەوھ. باۋكى داۋاى لىكرد بەدەنگى بەرز قسەبكەت، سامى گووتى: سلاۋ، دەنگەكەش دووبارە گووتى سلاۋ، سامى ترساۋ بەباۋكى گووتى: باۋكە نابىنى كەسىك لىرەدا خۇى حەشارداۋەو دەيەوئىت بىم تۇقىننىت. باۋكى پىكەنى و بەسامى گووت: بەتورىيەوھ قسەبكە، ئەۋىش واى كرد، گووتى: ئەمجارەيان بە دەنگىكى نەرم و ئەدەبەوھ قسەبكە، ئەۋىش واى كرد و دىتى دەنگەكە لەشرىنەوھ دووبارەى دەكاتەوھ !! باۋكى گووتى: كوپم ئەمە هنگى ژيانەو چى بنىرىت بۇ جىهان ھەر ئەوھت پىشكەش دەكاتەوھ، وەك چۆن خۆت بىنيت كە بەدەنگى بەرز قسەبكەيت

دەنگى بەرزت پروبە پرو دەپتەو، بەھىمنى بدوئىت ھىمىت دوچار دەپتەو.

سامى لەباو كى پرسى: باوكە دەزانم تۆ شت گەلىكم فېردەكەيت كە پىشتەر نەم زانىو، بەلام بەتەواو تى لىت ناگەم، تەكايە زياترم فېربەكە. باوكى پىكەنى و خوشحال بوو بەوھى كۆرەكەى زانست خوازە و لەسامى پرسى: كۆرم ئەگەر بەتەوئىت سىو بچىنىت چى دەكەيت؟ سامى وەلامى دايەو و گووتى: تۆوى سىو لەخاكىكى گونجاو دىئاخنى و ئاوى دەدەيت و گرنكى تەواوئىشى پىدەدەيت.

باوكى گووتى: كە ھەموو ئەم شتانەمان كرد چىمان دەست دەكەوئىت؟ سامى گووتى: باوكە سىومان دەست دەكەوئىت. باوكى لىنى پرسى: كۆرم دەگونجىت دارسىو بچىنىت و تىرمان دەست بەكەوئىت؟ سامى پىكەنى و گووتى: بىگومان نەخىر. باوكى لىنى پرسىيەو: بوچى نا؟ سامى گووتى: چونكە دارسىومان چاندووە بۆيە بەرى سىومان دەست دەكەوئىت. باوكى پىكەنى و كۆرەكەى لەباو ش گرت و گووتى: كۆرم ئەمە ھەمىشە لەگەل ژياندا پرودەدات، ھەر چىيەك بچىنىت ئەو دەدورىتەو بوئ دەگەپتەو.

ئەوھى بە لىبوردەيى دەيچىنىت لىبوردەيىت دەست دەكەوئىتەو، ئەوھى دەيبەخشىت پىت دەبەخشەو و ئەو رقەى دەيبەخشىت بوئ دەگەپتەو و ئەو تورەيىيەى دەرى دەبىرەت بوئ پەوانە دەكرىتەو و ئىرەيى بەكى بەرەت ئىرەيىت پى دەبەنەو.

كۆرم گەر ويستت خەلكى خوشتيان بوئت خوشيانىت بوئ، گەر ويستت خەلكى رىزت بگرن رىزى خەلكى بگرە، دواتر باوكى لەكۆرەكەى نەزىك بوو و گووتى: سامى ئەمرو چى فېربوئىت؟ سامى وەلامى دايەو و گووتى: "ئەوھى دەيچىنىت ھەرئەو دەدورىتەو بەھەمان جۆر و پرەو،

ناتوانىت ھىچت دەست بەكەوئىت گەر ھىچ نەچىنىت...

گەر خوشەويستىت ويست، خوشەويستى بچىنە،

بەختەو ھەرىت ويست، بەختەو ھەرى بچىنە.

كەواتە چى بچىنم ھەرچى و جۆرىك بىت ھەرئەو دەچىنمەو."

"ئەوھى دەينىرىت بۇ جىھان جا ئەريىي بىت يان نەريىي تەنانەت گيانىش
بىت، ھەمان شت بەھەمان ھىزەوھ بۆت دەگەرپىتەوھ".

لەبەرخاترى خوا خوشم ئەويىت (لەبەرخاترى خوا خوشم ئەويىت)

"ئەوھى دەستت دەكەويىتەوھ
تەنھا ئەوھىيە كەبرىارت داوھ بىبەخشىت"

ياساى گەرانەوھ:

ياساىيەكى گيانبازىي گشتگىرەو تايبەتە بەھەموو مروقىك، ياساكەش
دەليىت:

"ئەوھى دەينىرىت دەخولپتەوھ بەھەمان جوړەوھ بۆت دەگەرپىتەوھ چونكە
خۆت سەرچاوەكەيت، ئەوھى بۆسەرەوھى دەھاويىژىت بەھەمان خىرايىيەوھ
بەسەرتدا دەكەويىتەوھ چونكە تۆھاويشتووتە".

*ئەم ياساىيە ئەو ماوھ ناخوشەم بىردەخاتەوھ كە بەسەرمدا ھات، ئەو دەمەى
بەپىوھبەرى گشتى ئوتىلىكى پىنج ئەستىرەيى بووم، لەوكاتەدا ھەموو پارەو
مال و دارايىيەكانى خۆم خستە نىو ئوتىلەكەوھ بەلام دواتر ئەوانى دى ھەموو
پارەكانيان پاكىشاىيەوھ بەپىي ياساىيەك كە پىي دەگوتريىت ياساى بىپارەكردن،
بۆيە تەنھا ھەزار دۆلارم مايەوھ، تەنانەت ئۆتۆمبىلەكەشم لەدەست دا!! ئەو
پۆژە پەمەزان بوو، پۆژى ھەينىش بوو پروم كرده خانەى خوا(مزگەوت) و دە
ركات نويزم ئەنجامدا، داواى يارمەتيم لەخواكرد، بپرواى تەواوم بەوھ ھەبوو
كە يارمەتيم دەكات.

گويم لىبوو وتارىيىژى مزگەوتەكە شىخ خالد داواى لە نويز خوينان كرد كە
پاش نويز بۆ چەند خولەكيك چاوەپى بكەن ونەپۆنەوھ، شىخ خالد گووتى:

نیمه له مانگی په مه زانداين، مانگیکی پر له پیت و فېره و ده مانه ویت
به رنامه یه کی رادیوییمان ه بیت بونه و هی یارمه تی موسولمانانی پییده یین،
دواتر گووتی: به پشستیوانی خوی تاک و تنها توانیومانه بریکی باش پاره ی بؤ
کوبکه ینه وه تنها هزار دۆلارمان که مه بونه و هی به رنامه کامان پیشکه ش بکه یین
و نه گینا گریبه سته که مان له ده ست ده دین، ههستم کرد خوی تاک و تنها به مه
تاقیم ده کاته وه، چونکه شیخ خالد داوای هزار دۆلاری کردوه و منیش هزار
دۆلاره کهم پییه، بویه به شیخه کهم به خشی و پیم گووت: نرای باشه م بویه
ماموستاگیان، نهویش گووتی: خوا پاداشتی چاکه کاران وون ناکات..

به و پېری خوشحالیه وه له مزگوت پوشتمه دهره وه، کاتیک گه پامه ماله وه
هاوسه ره کهم پیی گوتم: به پړیوه بهری کومپانیایه کی گهره ده یه ویت له گهل تودا
قسه بکات، بویه منیش پوشتم بؤ بینینی، په شوکام له و هی داوای لیکرد که
مەشق به گروپی کاره که ی بکه م به بودجه ی ده هزار دۆلار، به لینی زیادکردنی
پیدام له داهاتودا !! زور دلخوش بووم نهک تنها له بهر نه و هی کارم ده ست
که و توتوه به لکو له بهر نه و هی خوی گهره و میهره بان منی له بیر بووه.

پوژگار تیپه پری و گروپی کاره کهم فیری فلهسه فهی فروشتن کرد، دواتر زورم
پی سیر بوو که به پړیوه بهری گشتی کومپانیاکه داوای لیکردم وه کو پاریژکاری
پراهیینه رانی کومپانیاکه بوماوه ی یهک سال به مووچه ی مانگانه ی ده هزار دۆلار
کاری له گهلدا بکه م!! واته کوی داهاتی سالانه م ده کاته سه د و بیست هزار
دۆلار، بویه گه پامه وه ماله وه نویرم دابه ست و ده پکات نویرم کرد وهک
سوپاسیک بؤ خواوه ند و دواتر گه شتی گه شه پیدانی مروییم دهستی پیکرد و
به ره و سه رکه وتنی زیاتر ههنگاوم نا و له هه موو جیهاندا کارم کرد و فیری
هه موو زانستیک بووم، نه و ش فیربووم که په گی چیم داکوتا بهری نه و هم وهر
گرته وه.

نه مه ش یاسای گه پانه وه یه..

"ئەۋەي دەيچىنىت ھەمان شت دەدورىتەۋە،

ئەۋەي دەيىبەخشىت ۋەرى دەگرىتەۋە،

ئەۋە بۇئەۋانى دىكە بىكە كە دەتەۋىت بۇتى بىكەن،

ئەۋە بۇئەۋانى تر مەكە كە ناتەۋىت بۇخۇتى بىكەن،

سۆزىت بۇخەلكى دى ھەيىت سۆزىان بۇت دەيىت،

خەلكت خوشبويىت خوشيان دەۋىت."

"ئەۋەي دەستت دەكەۋىتەۋە

تەنھا ئەۋەيە كەبىرىارت داۋە بىبەخشىت"

*مىرىم لە تەمەنى سى سالىدا دوچارى تەۋىكى قورس ھات و بەھۋىەۋە
توشى ئىفلىجى تەۋاۋى لەشى ھات و تەنھا سەرى ئىشى دەکرد، نەيدەتۋانى
بجولتەۋەۋە يارى بىكات ۋەتەنھا دەمايەۋە. سال تىپەرى و مىرەم بوۋە ھەۋە
سالان و بەھەمان شىۋاز دەژيا و پۇژ لەۋاۋى پۇژ خەمۇكى زىاتر دەبوۋ. باۋكى
بىرياريدا شتىك بۇ كچەكەي بىكات بۇيە بردى بۇ مزگەۋە بۇ نويژى ھەينى و
وتارەكەش لەسەر بەخشىن بوۋ و وتارىيژەكە زۇر كاريكرە سەر مىرىم.

پاش نويژ خويندن مىرىم داۋاۋى لە باۋكى كرد بىباتە لاي وتارخوينەكە
بۇئەۋەي پرسىياري بەخشىنى لىبكات؟ بىگومان باۋكى بردىە لاي مامۇستاكە و
ئەۋىش بەخىرھاتنىكى زۇر گەرم و گورى لىكرد، مىرىم لىي پرسى: مامۇستا
من چۇن دەتۋانم بەم ھالەۋە بىبەخشىم كە ناتۋانم خۇم بجوليم؟ مامۇستاكە
گۈۋتى: دەتۋانیت بە بەخشىنى خوشەۋىستى و كاتەكانت بىبەخشىت، لەم پۇۋە
دەس پىبەكە.

مىرەم داۋاۋى لە باۋكى كرد بىبات بۇ نەخۇشخانەيەكى گەۋرەسالان، كە ھىچ
كەس گىرنگى پىنەدەدان. باۋكى ھەندىك شىرىنى بۇ مىرەم كىرى بۇئەۋەي بەسەر
نەخۇشەكاندا بىبەخشىتەۋە، لەۋىدا كچەكەي بەملى ئامازەي دەکرد و
باۋكىشى شىرىنىيەكەي دەبەخشىيە نەخۇشەكە، مىرەم زۇر ھەستى بەخۇشى

دەکرد، بەجۆریك پيشتەر ئەم جۆره هەستەي بەخۆوه نەبيني بوو، مريەم پووي
 كرده ژووري ئافرهتێكي بەسالاچوو كە لەسەر نوينهكەي پاكشاپوو و دەگريا،
 مريەم چوو نزيكەوهو ليی پرسی: خاتوونەكەم بۆچی دەگریت؟ ئافرهتە گەوره
 سالەكە گووتی: ئەم پۆ پۆژی لەدايك بوونمە و ئیستاش بەتەنهام و كەسيك نيه
 دیارییەكم پيڤبەخشییت، بۆیە داواي یارمەتیم لەخوا کردووہ كە یەكێكم بۆ
 بنیڕیت بۆئەوهی ئەم پۆی لەگەڵ بەسەر بەرم و ئەودتا تۆی بۆ ناردووم، داواي
 لەباوکی مريەم کرد زیاتر لیی نزيك بكاتەوه، دواتر مريەمی لەباوش گرت،
 بەلام لەناكاو شتیکی زۆر سەیر پوویدا، مريەم جولایەوه، بالەکانی جولاندهوهو
 ئافرهتەكەي لەباوش گرت، باوكیشی لەخوشیدا دەستی كرده گریان، ئەوهی بۆ
 دەرکەوت كە مريەم لەبری ئەو خوشەويستیەي بەخشیویەتی چارەي لیبەدەست
 هیناوه...

لەراستیدا كاتیك تۆ دەبەخشییت مانای وایە قایلێت بەو بەشەي خواوەند پێی
 بەخشیویت، دەبیته پردێك لەنیوان خوا و مرقەكاندا. ئەگەر دەتەوێت بەباشی
 دەرکەویت باش بە و گەر دەتەوێت پێت ببەخشن ببەخشە، تاوەكو بەخشینت
 زیاد بكات خوشیشت زێدەتر دەبییت. " زۆر گرنگە ببەخشییت، گرنگتر لەوه
 ئەوهیە تاچەند بەخوشحالیەوه دەبەخشییت ؟ "

بەخشین هێزێكە هەست بە بەختەوهري دەكەیت و كاتیك بە هەست و سۆزەوه
 دەبەخشییت زیاتر هەست بە كامەرانی دەكەیت.
 كاتیك دیناریك بە هەژاریك دەدەیت، ئەوا:

١- دینارەكە ببەخشە و چاكەیهكت بۆ دەنوسرێت.

٢- بەدەم بەپێكەنینەوه ببەخشە ئەوا چاكەیهکی ديكەت دەست دەكەوێت،
 چونكە پەيامبەری خواوەند فەرموویەتی: " پێكەنینت بەدەم براكەتدا چاكەیه "

٣- بە خوشەويستیەوه ببەخشە، چاكەیهکی تەرت دەست دەكەوێت،
 پەيامبەری مەزن فەرموویەتی: " لەبەر خاتری خوا خەلكت خوش بویت "

٤- داواي یارمەتی لەخوابكە بۆئەوهی پۆزییەکی باشتري ئەم هەژارە بدات و
 دەروازەیهکی بەرفراوانتری لیبكاتەوه.

به لام به دیاری کراوی چی ده به خشین؟

به پای من حوت دەرگاهیه بو به خشین:

۱- پاره: باشتروایه هەرچی هکت هیه بیبه خشیت، گرنگتر له وهیه نه وهیه

بره پاره ی هه بووت کهم و خوشه ویست بیټ.

۲- زانست: فیربه و نهوانی دیکهش فیربه که به بی بهرام بهر، نه گدر توانات

هه بوو نهوا یارمه تی دارایی نهوانهش بده که ناتوانن پاره ی خویدنیان بدهن.

۳- کات: وهک ناشکرایه که سیکی ناسایی له ههفته یه کدا زیاتر له بیست

کاترمیر سهیری ته له فزیوون دهکات، نیوه ی نه م کاته به هه ژاران بهه خشه

له شیوه ی سهردانی نه خوش یان یارمه تیدانی که سیکی بو سهرکه وتن.

۴- لیبوردیه یی: لیبوردیه یی له تایبته مهن دی که سه به هیزه کانه و به خشینی که

تو زیده تر له وی دیکه سوودی لیوهر ده گریته، په یام بهری مه زن فهرموویه تی:

نه وه ی لیبوردیه نه بیټ لیی نابوورن.

نه وه ی ده ستته ده که ویټ ته نها نه وهیه که پریارت داوه بیبه خشیت

که نالی پیکه گیاندنی گیانکاری

ناردن وهرگرتن ناردن وهرگرتن

خه لکی بوټ ده پارینه وه و خواش یارمه تیت ده دات

له خواوه وهرده گریته و یارمه تی خه لکیش ده دهیت

۵- هاندان: هانی خەلکی بده بۆکاری چاکە، چونکە دواتر ئەویش لای
خۆیەو دەبەخشیت، هەولبە هادانە کەت لەدلتەو بیئت.

۶- گویگرتن: گویگرتن یارمەتی چارەسەرکردن دەدات و پەنگە کەسیک بە
ئاریشە یە کدا تیپەریت و پیویستی بە کەسیک هەبیئت گوی لیبگریئت.

۷- دەنگوباس: بەو دەبیئت کە لە خشتە ی پۆژانە تدا پە یوەندی بە چەند
کەسیکەو بەکەیت و دەنگوباسیان بپرسیت بەبی ئەو ی هیچت لییان بویت، تۆ
بەم کارەت دلی ئەوان خۆش دەکەیت... وەک دەبینیت، کاتیک دەبەخشیت
بە هیزیکی بەرفراوانترەو بۆت دەگەریتەو. لە هەر ساتیکی ژیا نماندا
هەلبراردنیکی بی شو مارمان هە یە و باشت رینیان ئەو هەلبراردنە یە کە
خۆشەویستی و شادی و کامەرانی دەبەخشنەو، ئەمەش هانت دەدات
بۆ ئەو ی زیاتر و زیاتر بەخشیت، پاشانیش لە خوای تاک و تەنها نزدیکتر
دەبیئتەو و ئەویش بە دەستەلاتی خۆی پیئت دەبەخشیت.

لەم پۆو وای دابنی ئەو ی دەتەویت بە دەستی بینیت هەربا ئەو بیئت
کە دەتەویت بیبەخشیت، دەبینیت دەبیئتە کە نالی گە یاندنی گیان باز یی و
لە هەر کوی بیت باشە دەتە نیئتەو.

هەمیشە ئەو ت لە بیر بیئت:

هەموو ساتیک وەها بژی کە دوا ساتی ژیا نته،

بە خۆشەویستی خواو بە بژی - گەورەو بە دەستەلات - بە سروشتی
پەوشت و ئاکاری پە یامبەر (د.خ)، بە نە بەردی و زانستەو بە بژی، بە
کار کردەو پابەندییەو بە بژی، بژی بە ئارامگری و نەرمونیانی، بژی
بە خۆشەویستی،

پێز لە بەهای ژیا ن بگرە.

۸- ئەم ئاماژانە سىڭىر ئار دۈوبارە بىكەرەۋە:

((مەن لەخۇم دۇنيام، مەن تەۋار ھاۋسەنگەم، سۈپاس بۇخۇا))

۹- چارەكانت بىكەرەۋە

۱۰- تاقىكرىدەۋە:

بىر لەخۇت بىكەرەۋە بەۋشۈۋەيە لەداھاتۇدا ھەمان كىشەت دۈۋچار
دەبىتەۋە، بىيەنە چۈن ھەستەكانت يارمەتى دەرت دەپن بۇ زالبۇن بەسەرىدا.

ھەنگاۋى يەكەم بنوسەۋە ھەرىئىستا جىبەجىي بىكە....

لەدۋاۋە خۇت مەپۋانە، مەھىلە ھىچ شىك لە ئەنجامدانى كارەكەت دۈۋرت
بخاتەۋە، پىشت بە خۇا بىستە - گەرەۋ مېھرىبان - دۇنيابە لەم گۈتەيەي
خۇا: ﴿ئەۋەى كارى چاكە بىكات پاداشتەكەى وون ناكەين﴾

ستراتېژىيە تى كار

پۇتۇ دۈۋەم

كارى ستراتېژىيە

(۱) ئەمىرۇ چىت كىرۈۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمىرۇ كىرۈۋەمە بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۲) ئەۋەى ئەمىرۇ ئەنجامتداۋە بىنوسەۋە:

ئەۋەى ئەمىرۇ ئەنجامم داۋە:

-۱

-۲

-۳

-۴

(۳) ئەۋەى ئەمىرۇ ئەنجامم داۋە بىخەملىنە :

خەملىندىن مەن بۇ ئەۋەى كارانەى ئەمىرۇ ئەنجامم داۋەم بىرىتىيە لە:

-۱

-۲

-۳

-۴

۴) چاكسازى:

پاش خەملاندنى ئەۋەي ئەنجامت داۋە، ئەۋەي بەشياۋى دەزانىت چاكسازى

تىدا ئەنجامى بىدە :

-۱

-۲

-۳

-۴

پاش چاكسازى، خۆت بىينەۋە لەۋەي ستراتىژىيەتى خۆت بەكار دەھىنىت و لەۋەمەشدا تۆ بەتەۋاۋىتى ھاۋسەنگىت. سەيرى پىشتەۋەت مەكە، مەھىلە ھىچ كەس و شتىك لەئامانجى كارەكەت بەدوورت بخاتەۋە، پىشت بەخۋا بىستە - خۋاى تاك و تەنھا - دۇنيابە لەم گوۋتەيەي خۋا: ﴿پادا شتى چاكەكارن وون ناكەين﴾.

دوا وشه

تۆ به هیزتری له وهی بیرى لیڤه که یته وه

تۆ به هیزتری له وهی بیرى لیڤه که یته وه

به م شیوهیه چیرۆکی مامۆستای نعمته له گهڵ تامرى خویندکاریدا دهستی پیکرد، ئەو دهمه ی دیتی وون و ترساوه، پێی گووت: "تامر هه رگیز مه هیله هیچ شت و کهسیک کارت تیبکات، تۆ زۆر له وه به هیزتریت که بیرى لیڤه که یته وه".

وه کو هه موو مامۆستایه ک نعمته ته ی گه نچ دهستی کرد به ناسینی خویندکارهکانی، له نمرهکانی سالی رابردوویان، که سایه تی و رهفتاریان... له نیوان هه موو خویندکارهکاندا نه عمه ته دۆسیه ی تامری زۆر به لاوه سه یربوو، تامر ته مه نی حه وت سالان بوو، پێش له وه ی دایکی بمریت خویندکاریکی نمونه یی بوو، به لām دواتر به و شیوهیه نه مایه وه. نه عمه ته به هو ی سه رقالی به دۆسیه ی خویندکارهکانی تره وه ئەوه ی تامری له بیر چوویه وه. پۆژگار تیپه ڕی و جیژنه هاته پێشه وه و خویندکارهکان هه ریبه که و دیارییه کیان به خشیه مامۆستا که یان، دیاریهکانی هه موویان ساده و ساکار و پێچراو بوون به کاغه ز و په ڕۆ، ته نها دیارییه که ی تامر نه بیته که بازنیکی مسینی کۆن بوو.

نۆرىك له خويندكاره كان پىنى پىكهين، بهلام مامۇستا نعمة ته وهرى گرت و سوپاسى كرد، تامر له مامۇستاكه نى نريك كهوته وه پىنى گووت: خوايه گيان بۇنت چەندە خوشه ئەللى بۇنى دايكمه، بازنگه كانى دايكم له دهستى تۇدا نۆرجوانن و دواتر داي له پرمه گريان، بۇيه مامۇستاكه ش داواى له خويندكاره كان كرد چەپلەى بۇ لىبدەن و دەست خوشى لىبكەن.

شەو هات و مامۇستا نعمة ته نهيتوانى بنويت، بپريدايارمەتى ئەو خويندكاره دەررون شكاو يان كه مئەندامانه بكات كه له ويدان، بۇيه به ههمو شيوهيه كه له پرووى دەررونى و گيانى و خويندنه وه يارمەتى دەدان، تامر بهم شيوهيه سەر كهوت و توانى كۆنمره كان بهرز بكات وه بۇ ۹۰٪، پلەى سىيەمى هەبوو له سەر ئاستى خويندنگه كهى، خوشحالى مامۇستا نيعمه ته له وكاته دا به پاره نه ده كيشرا.

پۆژىكيان مامۇستا نعمة ته له مالى خويان بوو، بينى كه سيك په پرهيه كى له ژير دەرگا كه وه بۇ خسته ژوره وه و، زانى له تامر وه بوى هاتوه و ئەمەى تيدا نوسرابوو:

" مامۇستا نيعمه ته هەرچهنده سوپاست بكم ناتوانم مافى خۆتت بدهمه وه،

له وونيتيه وه پزگارت كردم به ره و مروقى بالا،

يارمه تيت دام بۇئه وهى خه مه كانم بپره وينمه وه،

توانيت په ژارهى له دهست دانى دايكم كهم بكه يته وه،

بپرات پيم هه بوو، به توانا و ليها تووييه كانم،

مامۇستا نيعمه ته تۆ باشترين و چاكترين مامۇستاي له ژيانمدا ناسيبيتم،

خوا يارمه تيت بكات و به چاكه پاداشتت بداته وه."

كوپى خۆت: تامر

له كاتى خويندنه وهى ئەم نامه يه دا مامۇستاكه به حه سره ته وه ده گريا.

ئەم شەوه مامۇستا نعمة ته نهيتوانى بنويت به هوى سەر كهوتنه كانى تامر وه،

سوپاسى خواى كرد لهم به خششهى كه پييدا وه به نرخ ناخه مليئريت و، بۇيه

بېرياريدا تا دوا ساتي تهمه نى گرنكى ته واو به تامر بدات...

پوژگار تيپه پرى و تامر گه يشته خویندنى ناوهندى و به پله ی ۹۸٪ پله ی
يه كه مى له سهر خویندنگه كه ی به ده ست هیئا، كاتيك دياريان پيښه خشی تامر
دياريه كه ی به نيعمه ته به خشی و پيښى گووت: ماموستا گه رتو نه بوایت ئه وا
چون دهم توانى نهم كوڼمره يه به ده ست بيڼم، ماموستا نيعمه ته له خوشيدا
گريا و داواى له تامر كرد لای خوی دياريه كه ی هه لېگريڼت بوڼه وه ی هه ميشه
ليها توويه كه ی وه بير بخاته وه، بزانيڼت ئه و زور له وه گه وره تره كه بېروای
پيښه تى، تامر ملوانكه كه ی برد و له ژووره كه ی خویدا هه ليواسى و له ژيړيدا
نوسى: "تو له وه گه وره تريڼت كه هه ستي پيښه كه يڼت".

پوژگار تيپه پرى و تامر توانى له كوڼمره ی دواسالى ناماده ييدا ۹۸٪ به ده ست
بيڼيڼت و له كوليڼڅى پزيشكى وه ربگريڼت، بويه خه ونه كه ی به ديها ت له وه ی
بيڼه پزيشك و يارمه تى زورترين خه لك بدات...

جاريڼكى ديكه تامر هه مان نامه ی پيښووى بو ماموستا كه ی نارده وه و
سوپاسى كرده وه، دواتر وه كو موعيد له به شه كه ی خویدا وه رگيرايه وه.
پوژنيكيان ماموستا نيعمه ته چه پكه گوليڼكى وه رگرت كه تييدا كارتیڼكى داوت
نامه ی هاوسه رگيرى تيډابوو، له نامه كه دا نوسر ابوو: "ماموستا نيعمه ته
هه رچه نده سوپاست بكه م ناتوانم مافى خوتت بده مه وه،

له وونيڼتیه وه پزگارت كردم به ره و مروڅى بالا،

يارمه تيت دام بوڼه وه ی خه مه كانم بېره ويڼمه وه، توانيڼت په ژاره ی له ده ست
دانى دايكهم كه م بكه يته وه،

بېروا ت پيڼم هه بوو، به توانا و ليها تووييه كانم،

ماموستا نيعمه ته تو باشتريڼ و چاكتريڼ ماموستاى له ژيانمدا ناسيبيڼم،

خوا يارمه تيت بكات و به چاكه پاداشتت بداته وه".

كوپى خوت: تامر

دايكە گيانىيە خوشەويستەكەم تكات ليدەكەم وەكو دايكى خۇم وەرە بۇنەم
ناھەنگەم و داوەتنامەكەم قبول بكة، دۇنيابە ھىچ كەسىك ناتوانىت لەسەر
كورسى دايكەدا دابنىشىت جگەلەتۇ، تكات ليدەكەم وەرە. مامۇستا نىعمەتە
زۇر گريا بەگريانىك پىشتەر نەگريابوو، سوپاسى خواى تاك و تەنھاي كرد و
بەخۇى گووت: گەلەك سوپاس گوزارى خواوەندىم بۇپىبەخشىنم بەم ديارىيەى
كە بە پارە و سامان ناخەملىنرىت.

مامۇستا نىعمەتە پۇشت بۇ ناھەنگەكە و دىتى لەدەرەوھى ھۆلەكەدا تامر و
دەزگيرانەكەى وەستاون و چاوەپوانىن. بەرەو پووى پۇشت و دىتى بازنگەكانى
دايكى لەدەست كردوو كە پىي بەخشىوہ.

تامر گرياو گووتى: دايكە نىعمەتە بۇنت كوت و مت وەكو بۇنى دايكەم وەھايە،
بازنگەكانىش لەدەستدا زۇر جوانن... دواتر لىيى نزيك بوويەوہو گووتى: "
مامۇستا نىعمەتە ھەرچەندە سوپاست بكةم ناتوانم مافى خۇتت بدەمەوہ،
لە وونىتيەوہ پزگارت كردم بەرەو مرقى بالاً،

يارمەتيت دام بۇئەوھى خەمەكانم بپرەوينمەوہ، توانيت پەژارەى لەدەست
دانى دايكەم كەم بكةيتەوہ، بپوات پىم ھەبوو، بە توانا و لىھاتووييەكانم،
مامۇستا نىعمەتە تۇ باشتريىن و چاكتريىن مامۇستاي لەژيانمدا ناسىبىيتم،
خوا يارمەتيت بكات و بە چاكە پاداشتت بداتەوہ."

مامۇستا نىعمەت بەفرمىسك ھەلپشتنەوہ گووتى: تامر ئەوہ منم پىويستە
سوپاس گوزارت بىم، چونكە فىرت كردم بەھىزتر بىم، باشتريىن وانەش كەلە
دوونىادا وەرم گرتووہ وانەى خوشەويستىيە، فىرت كردم خوشەويستى بۇ
يارمەتى دانى تۇ بەكاربىنم، فىرت كردم خوشەويستى بۇ فىركردن بۇ
پەفتار كردن لەگەل خەلكدا بەكاربىنم، زياتر لەخواوەند نزيك بوومەوہ و
خۇشەكانىشم ناخەملىنرىن.

لەراستيدا خوینەرى ھاوپىم ويستم لەپىگەى ئەو چەند وشەيەى بۇم
نوسىوييت ھەمان كارى مامۇستا نىعمەتە ئەنجام بدەمەوہ. وشەكانم لەدلەوہ

دەرکردو و ناراسته ی دلی تۆم کردوون به پشستیوانی خوشه ویستی و نزا کردن
بۆتۆ، بۆنه وه ی خواوه ند هه موو پۆژیکت خوشتر و باشتربكات. كه واته له بیرت
بیئت :

" هه موو ساتیک و هه بژی كه دوا ساتی ژیانته،

به خوشه ویستی خواوه بژی - گه وره و به دهسته لات - به سروشتی
رهوشت و ئاكارى په یامبه ر(د.خ)، به نه به ردی و زانسته وه بژی، به
كاركرده و پا به ندیه وه بژی، بژی به ئارامگری و نه رمونیانی، بژی
به خوشه ویستی،

پیز له به های ژیان بگره "

"گەر دۈتەوئىت لە ساكارى ماناى ژيان بگەيت
لەباران بپروانە كە دادەكەوئىت
لەبالندەكان كە ھەلدەفېن
لەمندال كە پيئەكەنيئت
لەپرەنگەكانى پەپولە و سووربوونى ميروولە.
لەخۆرو گەرميەكەى
لەئەستىرەو دەرەوشانەوہى
لەئاسمان و جوانيەكەى
لەژيان و پەونەقى.

ليئەوہ بوئ دەرەكەوئىت كە ژيان بەبى ھيچ كۆشش و
بىر كەردنەوہيەك دەگوزەريئت.
دەژين وەك ئەوہى ھەيە
بەوشيوہيە ناژين كە دەمانەوئىت،
نەك بەو شيوہيەش كە تيئيدا دەژيائين،
بەتەنھا لەم ساتەدا دەژين،
بەپشت بەستن بەخوا — پەرورينى ميھرەبان و بەسۆز.

پیرست

۶	پیشکەشە
۷	بالیت پیرسم
۸	بیرمەندی گەوردو پەسپۆری جیهانی دکتۆر ئیبراھیم فەقی لە چەند دیریکدا
۱۱	لەنەرشیفی د. ئیبراھیم فەقی وە
۱۶	چۆن ئەم کتیبە دەخوینیتەو
۱۶	پۆزی یەکەم :
۱۸	پۆزی دووەم :
۱۸	پەیمان بەخۆت بدە
۲۲	ستراتیژیەتی کار
۲۲	پۆزی یەکەم :
۲۳	هەستکردن و کاری نیوخویی
۳۴	پۆزی دووەم
۱۶۳	نومید و پینج پیوستیهکانی
۱۸۱	مەبەست
۲۰۰	دوا وشە

ئەم كىتەبە بۇ يەكەم جار لە لايەن پەيجى گەنجىنە كرا بە شىۋەى PDF

بۇ دەست كەوتنى چەندىن كىتەبى بەسود و باش
و خويندەنەۋەى چەندەھا بابەتى بەسود و ھەمەجۇر
و سەرنج راکىش سەردانمان بکەن لە ھەر سى
تۆرى كۆمەلایەتى ئىنستاگرام و سناپ چات و
يوتیوب بەم ناویشانەى خوارەو

 Ganjyna

 Ganjyna

 Ganjyna

ئەم كىتەبە بىرە بۇ ھورى و خۇشەويستانت
تا ئەوانىش سودى لى بىنن